Lekapartak a fényképről

TE HALLGATNÁL, HA LÁTNÁD, HOGY A BARÁTOD BAJBAN VAN? A BECSÜLETEMRŐL VOLT SZÓ! ÉS GIZINEK KIABÁLNIA KELLETT VOLNA MIATTAM...

— Az iskolában elhíresztelték, hogy én is a verekedők között voltam. S mert Laci bácsi egy régebbi eset miatt fél évre eltiltott a mérkőzések látogatásától, az osztályfőnöki órán műsorra tűzött. Nyugodt voltam, mert Gizi bármelyik pillanatban igazolhatott, hiszen azon a délutánon együtt ültünk a Piramis-koncerten. Ráadásul a véletlen úgy hozta, hogy lefényképeztek bennünket, és a felvételt bárki megnézheti a faliújságunkon. Akkor kezdtem kutyául érezni magam, amikor Laci bácsi szószegőnek, javíthatatlan rendbontónak nevezett, és Gizi némán ült a padban. A fejét is lehajtotta, hogy elkerülje a tekintetem. Hirtelen eszembe villant, hogy nem én, hanem ő járhatott a tilosban. A szülei nem tudtak a koncertről... Ha most feláll és beszélni kezd, mindenképepn kap egy bejegyzést az ellenőrzőkönyvébe... és akkor az édesapja berohan az iskolába csetepatézni...

— Biztosan attól félt, hogy az apja megtudja...

— Félt? Tudom. De te hallgatnál, ha a barátod bajban van? A becsületemről volt szó, és Gizinek kiabálni kellett volna miattam. Kétségbeesésemben felugrottam a helyemről, engedély nélkül kifutottam a teremből... Egyenesen a faliújsághoz. Letéptem róla a felvételt és rohantam vissza osztályfőnökömhöz. Csak akkor vettem észre, hogy valaki zsilettpengével lekapart a fényképről, amikor átadtam neki a bizonyítékot.

— Ezt csak Gizi tehette...

— Lehet, hogy ő, lehet, hogy a barátnői. De ez mitsem változtat az igazgatói rovón, amit hazavittem. És azon sem, hogy hazugságban maradtam.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

Korpos Marika, az „Elindulnak szeptemberben” című írásunk szereplője Nagynyárádra került, a napközi munkaközösségének vezetője, az iskola gyermekvédelmi felelőse lett. Azóta Sz. Imre egyre nyugodtabb, N. Jancsi kevesebbet lóg, és a többi sátorhelyi gyerek is jobban érzi magát.

ELINDULNAK SZEPTEMBERBEN

Éva kiáltására Korpos tanárnő berohant a terembe.

— Mi történt? — kérdezte a lánytól.

— Eltűnt a pénztárcám. Száz forint volt benne.

— Nézd meg jól a táskád!

— Már átkutattam. És a zsebeimet is kiforgattam, de nem találom.

— A szünetben ki tartózkodott itt?

A lányok közül tízen emelték fel a kezüket.

— A többiek az udvaron játszottak, mi zenét hallgattunk — mondta az egyik hetedikes lány. — Olyan jó számok voltak, hogy tőlünk bárki bejöhetett. Imrét kellene kifaggatni. Az ő keze biztosan benne van a dologban.

— De könnyen mondjátok ki valakire, hogy tolvaj! — jegyezte meg keserűen a tanárnő.

Amikor Imre értesült róla, hogy mivel vádolják, szó nélkül földre vetette magát és öklével csapkodta a padlót.

— Mindig így hisztizik, ha nem akar beszélni — mondták a gyerekek.

Korpos Marika azonban, aki ideérkezése óta figyelemmel kíséri a félárva fiú sorsát, aki otthonában is meglátogatta a hatodikos fiút, beszélt szüleivel, az orvossal, tisztában volt vele, hogy a hisztériás rohamot túlérzékenység, a tehetetlen kiszolgáltatottság érzése váltja ki. Ezt a fiút, aki egyébként jó eszű, szeszélyessége miatt világrosszának kiáltották ki, és néha mások csínytevését, bűnét is az ő nyakába akarják varrni.

— Ne bántsátok Imrét! — simogatta meg a fiú fejét. — Hiszen ő a szünetben a sportudvaron játszott. Amíg nincs bizonyíték, addig senkit sem szabad megvádolni.

A kedélyek lassan lecsillapodtak. Imrét is megnyugtatta a tanárnő bizalma, s hogy Évit otthon ne érje bántódás, közösen összeadták a százast. De a reményt, hogy egyszer mégiscsak felébred a tettes lelkiismerete, nem adták fel! Mert az alaptalan gyanúsítgatást, a harminc fős napközis csoport becsületén esett foltot, csak úgy lehetne végleg eltüntetni, ha az illető önszántából hozná vissza a pénzt.

Mivel mérik a gyereket?

— Napjainkban, amikor űrszondák indulnak a Vénuszra, amikor a hangnál sebesebb gépeken órák alatt eljuthatunk a Föld legtávolabbi részébe is, és amikor a televízió segítségével pillanatok alatt bekopogtathat hozzánk a világ bármelyik népe, akkor nálunk még ügyet csinálnak abból, hogy ki lakik a fel- vagy az alvégen, hogy ki érkezik a Széphalomnak csúfolt cigánytelepről, vagy a Nagynyárádnál kisebb Sátorhelyről — magyarázta Korpos Marika, amikor leültünk beszélgetni. — Észrevettem, hogy a Sátorhelyről bejáró N. Jancsi különféle trükkökkel igyekszik majd mindennap hazakéredzkedni. „Nem sze-

Korpos tanár nénire a leckekészítésnél is lehet számítani

NE BÁNTSÁTOK IMRÉT!

Az őszinte beszélgetés közelebb hozza az embereket. Akkor is, ha az egyik gyerek, a másik tanár

retsz köztünk lenni?" — tettem fel neki nyíltan a kérdést. „Az itteniek állandóan piszkálnak, csúfolnak bennünket" — válaszolta őszintén a fiú. Kiderült, hogy a csúfolódás legtöbbször verekedéssel ér véget.

Megvizsgálta a cigánygyerekek helyzetét is.

— Rájöttem, hogy aki mellé az iskola- vagy a napközipadba beül egy szutykos cigánygyerek, arról falra hányt borsóként peregnek le a szép szavak, a „becsüld embertársad" figyelmeztetés. Hiszen ő nem a bőr színe, hanem a piszok, a fertőzés veszélye miatt viszolyog. Ezért kolléganőimmel rendszeresen ellenőrizzük a tisztaságot. Tanácsot adunk olcsó, de ízléses öltözködésre. Akinek szüksége van rá, anyagi támogatást is szerzünk. Most azért kilincselek, hogy az egyik veszélyeztetett cigánygyereket sikerüljön minél előbb kimenteni a környezetéből.

A felsőtagozatos csoportot összehozta a tsz-ben végzett közös társadalmi munka. A tanulópárokat is úgy szervezték meg, hogy például a sátorhelyi segíti a nagynyárádit, a nagynyárádi a széphalmit, vagy a sátorhelyit. Sajnos, a Volán a bejáró gyerekeket szállító utolsó autóbuszát túl korán, már négy órakor indítja, s így megkurtítja a napközisek együttlétét. Mindennel sietniök kell, de arra szakítanak időt, hogy értékeljék egymás tetteit, megnézzék, hogy ki és mit ért el tanulásban, ki mit tett társaiért.

Figyeld a fókát!

A tanév elején készített felmérés szerint a fiatal tanárnő csoportjához tartozó gyerekek közül csak egy akadt, aki rendszeresen olvassa a könyveket. Kevés volt azoknak a száma is, akik állandó újságolvasók. A rádiót, televíziót majdnem mindenki hallgatja, nézi, de elsősorban az esti mese, a rádió- vagy tv-játék, film és a tánczene miatt. Saját bevallásuk szerint, szinte mindannyian felkelnek a székről, ha feltűnik a tv-híradót jelző kamera, ha tudományos előadást, ismeretterjesztő műsort sugároznak.

— Ez a felmérés adta az ötletet, hogy megalakítsuk napközinkben a világ eseményeit figyelők társaságát. Van, aki az űrhajózással, a csillagászattal, a biológia tudományaival foglalkozik, az a feladata, hogy felhívja a gyerekek figyelmét a fókákról vagy más állatokról készült filmre. Társaságunk tagjai olyan feladatot is kapnak, hogy a fontosabb politikai hírekről készítsenek feljegyzést, új irodalmi, művészeti alkotásokról számoljanak be heti tanácskozásunkon. Mostanában már fergeteges viták kerekednek, nem illik szó nélkül üldögélni, s így az is igyekszik az újságok, képeslapok, folyóiratok, műsorok segítségével tájékozódni, aki más területért felelős.

Korpos Marika szerint a gyerekek legfontosabb munkája, hogy helytálljanak az órákon, elkészítsék a házi feladatokat. De emberségük, műveltségük gyarapításához hozzátartozik, hogy odafigyeljenek az ország, a világ dolgaira, megtanulják önállóan értékelni az eseményeket.

Faragó György
Fotó: Gámán Gábor

ZSIBONGŐ

Téli vásár

Mint az ország soksok úttörőcsapatában, a budapesti Vámos Ilona Általános Iskolában is megrendezték a téli vásárt. A gyerekek és a tanárok társadalmi munkában készített ajándéktárgyaiból válogathattak az érdeklődők. A vásári nyereség felét a nyári táborozásra, a másik felét az iskolai klubok fejlesztésére fordítják.

A sikeres vásárt meg kellene ismételni. Akár tavasszal is.

Irány Belgium!

A Budapesti Gyerekjátékszín társulata három éve alakult. Az együttes tagjai meséket adnak elő, játékokat, dalokat tanítanak a gyerekeknek. Tavaly elnyerték a Népművelési Bizottság nívódíját. Az idei esztendő műsorait a nemzetközi gyermekév jegyében állították össze. Sok munkával és nagy izgalommal készülnek Belgiumba, a nemzetközi amatőr színjátszó csoportok fesztiváljára.

Új suli-konyha

A Heves megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága felmérést készített a diákétkeztetés jelenlegi helyzetéről. Megállapította, hogy az általános iskolások egyre jobb és több tízórait, ebédet kapnak a suliban. A rengeteg új jelentkező számára Egerben központi konyha felépítését tervezik.

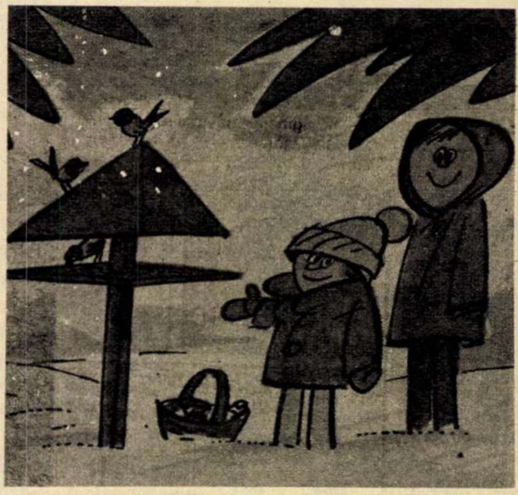

— Válogatósak. Legjobban a töltött káposztát szeretik

*

Tájház Vörsön

Tájház nyílt a Somogy megyei Vörs községben, a Kis-Balaton szomszédságában. Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal egy öreg nádfedelű lábasházat állított helyre. Az utolsó faszegig és mázas fazékig minden Vörsről való.

Madárbisztró

Európa sok parkjában mecseki madáretetők látják vendégül az idei télen a fázós, éhes szárnyasokat. Az Univerzum Szövetkezeti Vállalat hidasi üzemében készülő „madárbisztrók"-ból tavaly összesen nyolcvanezret gyártott exportra a mecseki üzem. A huszonöt féle madárvédelmi berendezéshez kizárólag hazai anyagot használtak: nyírfaágat és nádat.

Fél pénzért — fél hely?

Nagyon megörültek a kőbányai gyerekek, amikor megtudták, hogy a Kőbánya mozi igazgatósága öt előadásból álló gyermekfilm sorozatra bérletet bocsát ki tízforintos áron.

Az első a „Hahó, a tenger" volt. Már ennek a filmnek a vetítésekor is üröm vegyült az örömbe. Az első sorokban kettessével ültek egy széken, és a sorok közti lejárón a nézőközönség törökülésben szorongott, a bérletesek még mindig jöttek. Egy tanárnő felháborodott és hatvan gyereket hazavezényelt a nézőtér ajtajából.

Köszönjük, hogy gondoltak a gyerekekre, de a túlszervezést, a helyek számánál több bérlet eladását a gyerekekkel szemben is jogtalannak tartjuk. A mozi vezetői azt gondolták, hogy a gyereknek „fél pénzért" fél hely is elég?!

G. A.

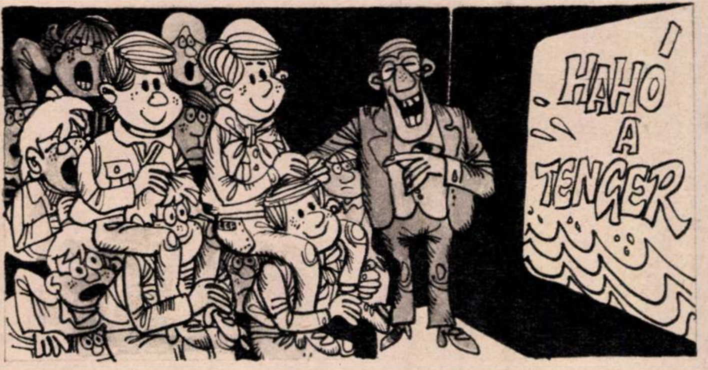

Két tornaterem egy iskolában

A nagybátonyi, felújított iskolában most már összesen harminc tanterem és két tornaterem van. A műhelyek és a szakkörök is korszerű helyiségekbe költözhettek. A több mint kilencszáz tanuló ezentúl állandóan délelőttös „műszakban" tanulhat.

100 FOLK CELSIUS
Üdvözöljük a „Pajtás" Olvasóit

Egyik nap érdekesebb, mint a másik... Mármint a komádi nevelőotthonban. Jó műsort adott számunkra például a képen látható együttes. Máskor meg a MODULÁCIÓ Vállalat szocialista brigádja és a Magyar Rádió II. KISZ-alapszervezete látogatta meg őket. A nevelőotthon stúdiója számára értékes ajándékot vittek. A rádiósok vetélkedőt is szerveztek számukra és KISZ—úttörő discót rendeztek.

Krónikások ha találkoznak...

A közelmúltban Vaján találkoztak Szabolcs-Szatmár megye úttörő-krónikásai. A nyírmadai Sugta Klára és Magos Marianna díszes albumot hozott, amelybe az új sportpályájukról készült felvételek kerültek. Patai Anikó — a mátészalkai 4-es számú általános iskolából — dr. Tarr Imre, az MSZMP megyei bizottsága első titkárának levelét mutatta meg a többieknek. A nyírbátori Dzsurbán Ágnes az 1-es számú általános iskola „Sulirádiójának" sikereiről beszélt.

Vajnics Anikó a nyírmihálydiak nagy kirándulásairól számolt be. Elmondta, hogy a KISZ járási bizottsága szavalóversenyt rendezett, ahol az úttörők is jól szerepeltek. Sikerekről adhatott számot Károly Enikő is Fehérgyarmatról. Az 1-es számú általános iskola úttörői autóbusszal járták be a „Szülőföld-expedíció" útvonalát.

A találkozó idején a gyerekek megnézték az úttörőmúzeumot, ahol Maticsák Lászlóné, a vajai úttörőcsapat vezetője igazi vendéglátóként fogadta a krónikásokat.

Ezüst-delfin díj

A cannes-i, az oberhauseni nagydíjak, s további három fesztiváldíj után a portugáliai Espinhoban megrendezett nemzetközi rajzfilmfesztiválon Jankovics Marcell „Küzdők" című alkotása megszerezte hatodik trófeáját is: a zsüri Ezüst-Delfin díjjal jutalmazta.

»Kukta

Egy szakkör főzni tanul. Nagy lelkesedéssel, mert fiatal szakácsokkal sikerült barátságot kötnie. Talán az első bukta kóstolgatása után kapták a „Kukta bukta" nevet. S az előzmény: a Dél-pesti Vendéglátóipari Vállalat Kalamár József KISZ-brigádja együttműködési szerződést kötött a pesterzsébeti 5341-es számú úttörőcsapattal.

Az Egy iskola, egy üzem akció szokásos feladatain kívül a szakácsszakkör vezetését és a konyha felszerelését is vállalták az ifjúkommunisták. Edények, főzőlapok, poharak, evőeszközök, abroszok és bútorok állnak a gyerekek rendelkezésére. A vállalat a „nyersanyagkiutalásról" sem feledkezik meg. Szinte úgy működik a „Kukta-bukta" szakkör, mint egy üzemegység: időben kell nyersanyagot rendelni, fogadni kell a szállítást, a konyha elkészíti a soronkövetkező menüt — csak éppen fizető vendégek nem jönnek. Az ételek „bekebelezését" a szakköri tagok vállalták.

Főszakácsnak a csepeli Rákóczi étteremből Méhes András, a Vörös Postakocsiból pedig Lipcsei Ferenc szegődik leggyakrabban a gyerekek mellé, s még négy-öt ifjú szakács segíti őket.

A szakkörben sokan megkedvelték a vendéglátó szakmát. A régebbiek közül már három szakács, két cukrász és egy felszolgáló szakmunkás-tanuló került ki. Friss Pista most is visszajár a szakkörbe.

Egy-egy foglalkozáson tizenötentizenhatan vesznek részt. A legnagyobb ínyencnek Balázsovics Piroskát mondják. Balogh Sanyi igazi kukta természet, midenbe belekóstol.

A „burgonya-menüt" mi is megízleltük, nagyon finom volt. Legközelebb palacsintaféleségeket sütnek a gyerekek.

Gebri–Gaál

A habverő sporteszköznek is felfogható. Fejleszti az izmokat

A konyharuha fontos kellék, hiszen a fedő füle forró

Bukta«

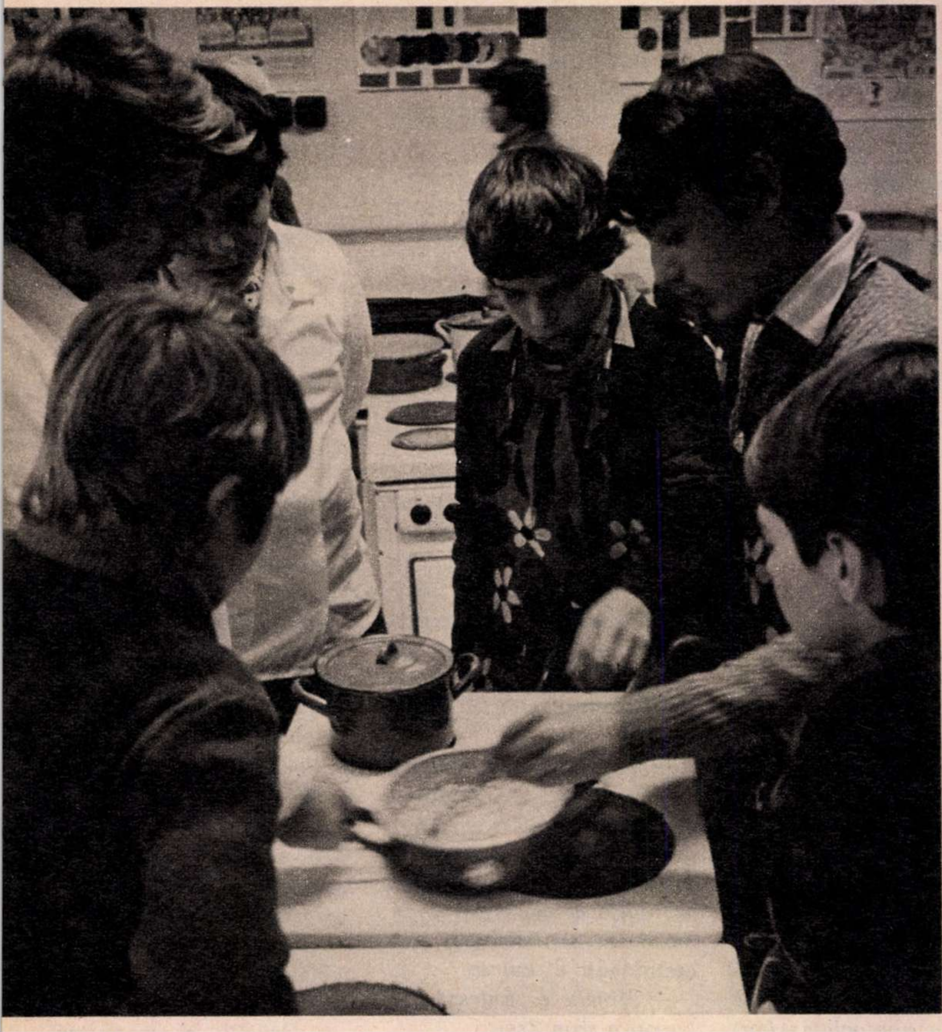

A főzés hasznos időtöltés. Fiúknak is illik megtanulni, mert a modern családokban az ilyen munkát is meg kell osztani. Így aztán a jó ízekért nem rohan az ember azonnal a vendéglőbe.

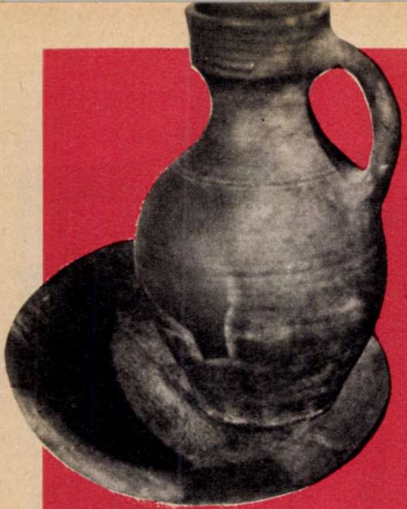

16.

GERŐ JÁNOS:

EGY NYOMOZÁS TÖRTÉNETE

A régészek honfoglalás kori település maradványaira bukkantak a kis falu határában. Még az ősz beállta előtt szeretnék feltárni a múlt nagy kincsét, de nem kapnak segédmunkást az ásatáshoz. Bihari Gyula régész professzor elfogadja a gyerekek segítségét, akik nagyon boldogok, hiszen az ásatás izgalmas kalandot ígér. Pedig még nem is sejtik, hogy egy ember a faluból, velük egy időben, egyéni akcióba kezd, barbár módon túrja szét a lelőhelyet és eltulajdonítja az ott talált kincset.

Nem sokáig maradnak nála az aranytárgyak, a tolvajtól is ellopják. Csikesz Zsolt megdöbbenten veszi tudomásul, hogy az unokabátyja, Béla lopakodott be Peszéri lakásába. Zsolt szól az édesapjának, aztán a rendőrségnek, sőt Zsolt a barátaival együtt „Columbo-szerepet" vállal.

Csikesz Béla a kincset egy holland „műkincsgyűjtőnek" akarja eladni. Úgy tervezik, hogy egy hét múlva megkötik az üzletet.

Megkötik? A tolvaj körül egyre szorosabbra zárul a kör.

Elmentek a csőszházig. A nagy diófa már mind lehullajtotta a levelét. A bokrok is mind kopaszok voltak, alig lehetett ráismerni a vidékre, a kedves tájra, ahol annyi szép napot töltöttek. Zsolt a hadnagynak ismertette az ásatás területét.

— Itt, mögöttünk, ez egy avar kori temető. Már azt is elkezdtük ásni. Az Erecske mellett, a honfoglalás kori magyar falu. Itt mellette kétszáz méterre a temető. Ott a távolban, talán lehet látni: az a fejedelmi sír. Az a domb. Onnan került elő a kincs. Azt túrta szét Peszéri Károly.

A hadnagy figyelmesen végighallgatta. Valóban érdekelte a dolog, és meglepte, hogy ez a fiú milyen szakszerűen mutatja be a terepet.

Az Erecske nagy kanyarjában megálltak. Zsolt megkérdezte.

— Semmit nem találtak nála?

— Gyanúsat semmit — mondta a hadnagy. — Pedig alaposan átkutattuk. A ruháját, a csomagját, mindent szakszerűen. Szerinted mit találhattunk volna nála?

— Tessék elsorolni, mert még nem hallottam.

A szemközt levő kukoricatábla végén hatalmas gép fordult a dülőúton. A kukoricaszárat szedte fel és szecskázta apró darabokra. Mellette teherautó jött, abba fújta bele a gép a millió apró darabot. Azt nézték egy ideig, míg végre Sándor Imre megszólalt.

— Nem hiszem, hogy ezzel közelebb kerülünk az igazsághoz, de legyen kívánságod szerint. Személyi igazolvány, vasúti jegy, pénztárca hatszáz forinttal, zsebkendő, golyóstoll, egy zsebnaptár, meg egy kulcskarika került elő, két kulccsal.

— A kulcs mire kellett?

— Kisöreg — mondta a hadnagy. — Mi is megkérdeztük. A nagyobbikkal az utcai kapun lehet bejutni, az nyitja a lakásajtót is. A másik az unokabátyád íróasztalának a kulcsa.

— Minek a kulcsa? — kapott a szón Zsolt.

— Hallottad. Egyik a kapué, meg a lakásé, a másik az íróasztalé.

Zsolt olyan ideges lett, hogy a nyomozó azt hitte, valami baja van.

— Az íróasztal kulcsát én csentem el! — kiáltotta. — Egy darab volt belőle, azt is én tüntettem el.

Erre a kijelentésre a hadnagy izgatott lett.

— Mondd ezt újra, csak részletesebben!

— Kissrác koromban, két évvel ezelőtt, elvittem az asztalfiókja kulcsát. Nagyon szép fehér papírok, borítékok meg bélyegek voltak benne. Elzárta előlem. Csupán irigységből, ezért tüntettem el a kulcsát.

A hadnagy valósággal felkiáltott:

— Igen döntő, lényeges dolgot mondasz! A kulcsot megismernéd?

Zsolt ijedten felelte:

— Nemigen. Én már azt sem tudom, milyen volt a formája.

— Nem baj! — jelentette ki a hadnagy izgatottan. — Gyere, megkeressük az unokabátyádat.

Megszaporázták lépteiket, szinte futva jöttek a telep felé. A járókelők csodálkozva néztek utánuk. Nem értették, hová rohannak. Zsolt már tudta hová, csak azt nem értette, mitől ez a nagy biztonság. Számított rá, hogy kellemetlen lesz a találkozás, de már rászánta magát. Hitt a hadnagynak: Bélának is az lesz az érdeke, ha végre megmondja az igazat.

Az ismerős házba együtt mentek be. Mint számítani lehetett rá, Béla egyedül tartózkodott otthon, a szülei dolgozni voltak ... Magabiztosan fogadta őket, mondhatni gúnyosan:

— Örülök a szerencsének, mivel érdemeltem ki az újabb látogatást?

Sándor Imre szintén határozottan válaszolt:

— Maga csak ne örüljön. Láthatnám mégegyszer a kulcsait?

Csikesz Béla belenyúlt a zsebébe és hanyag mozdulattal dobta ki az asztalra a kulcsait, összesen kettőt ...

— Tessék parancsolni!

A hadnagyot megzavarta ez a könnyedség. Felvette a kulcscsomót, a kisebbiket kipróbálta az asztal zárjában. Pontosan beleillet, csukta, nyitotta a fiókot. Nézegette hitetlenül, aztán Zsolt kezébe adta:

— Ilyen volt?

— Azt hiszem — felelte a fiú.

— Ez nyitja a házban valamelyik szekrényt is? — kérdezte Sándor Imre.

— Igen — válaszolt kelletlenül Csikesz Béla.

A hadnagy a meglepetés okozta zavarból kezdett kilábalni. Erre a fordulatra valóban nem számított, de már sejtette a megoldást.

— Jobb lenne vallani — mondta csendesen. Még büntetlen előéletű, azért szóltam előre. Az őrmester mindjárt behozza magának a kulcsai fénymásolatát. Meséljek még? A kettő nem lesz azonos, ezt maga nálam is jobban tudja.

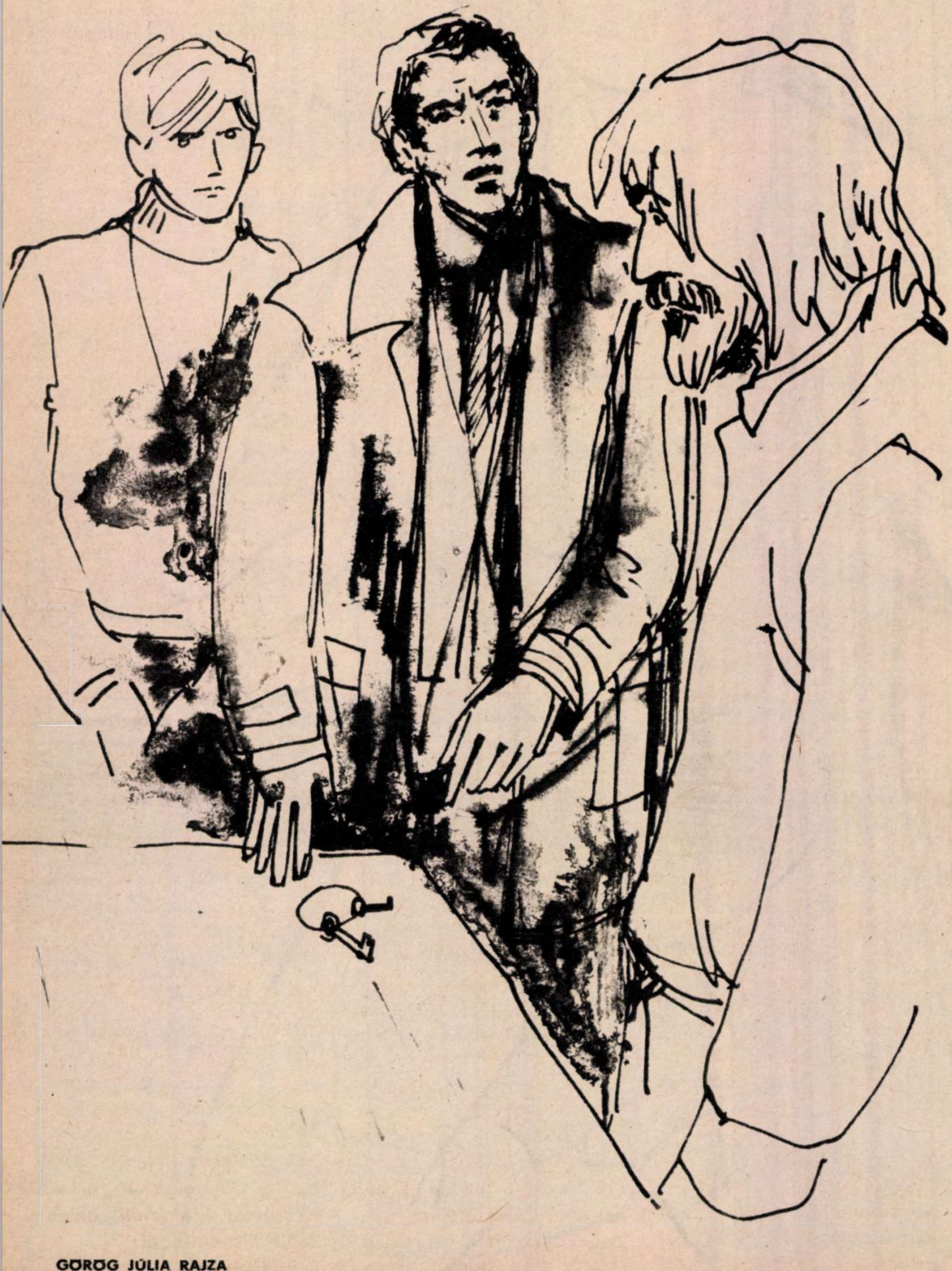

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

A tolvaj sáfránysárga lett, nem bírt megszólalni. A hadnagy pedig folytatta, mert nyomozó ösztönével érezte: ez az igazi nyom.

— A vallomásában mindössze húsz percet hazudott el. Amíg a Keleti pályaudvar értékmegőrzőjében elhelyezte a kis csomagot. A rendőrségi kocsi már elment érte, mindjárt itt lesznek vele.

— Hihetetlen — dadogta Csikesz Béla. — Honnan jöttek rá?

— Ha tudni akarja, már egész pesti tartózkodása alatt figyeltük. Emlékszik, mit mondott magának az Európa Szálló fiatal portása? „Remélem, újra szerencsénk lesz.” És eltette a húszast, amit maga borravalónak adott. Ez nincs benne a vallomásában, de mi azért ezt is tudjuk, mert a portás a mi nyomozónk volt. Szabad az igazi kulcsot?

— Fent van a padláson, egy szarufán — felelte halálsápadtan a tolvaj.

Zsolt, felfogta a szöveg értelmét, kifordult a szobából. Örült, de szomorú is volt. Örült a megtalált kincsnek, igazuk bizonyítékának. Béla miatt viszont szomorkodott. Most már mentőkörülmény se lesz a számára. Rá kellett bizonyítani, magától nem tett beismerő vallomást. Nem is annyira Bélát, mint inkább a szüleit sajnálta. Manyi néni mindenáron orvost akart belőle faragni, és hol kötött ki?

(Folytatjuk)

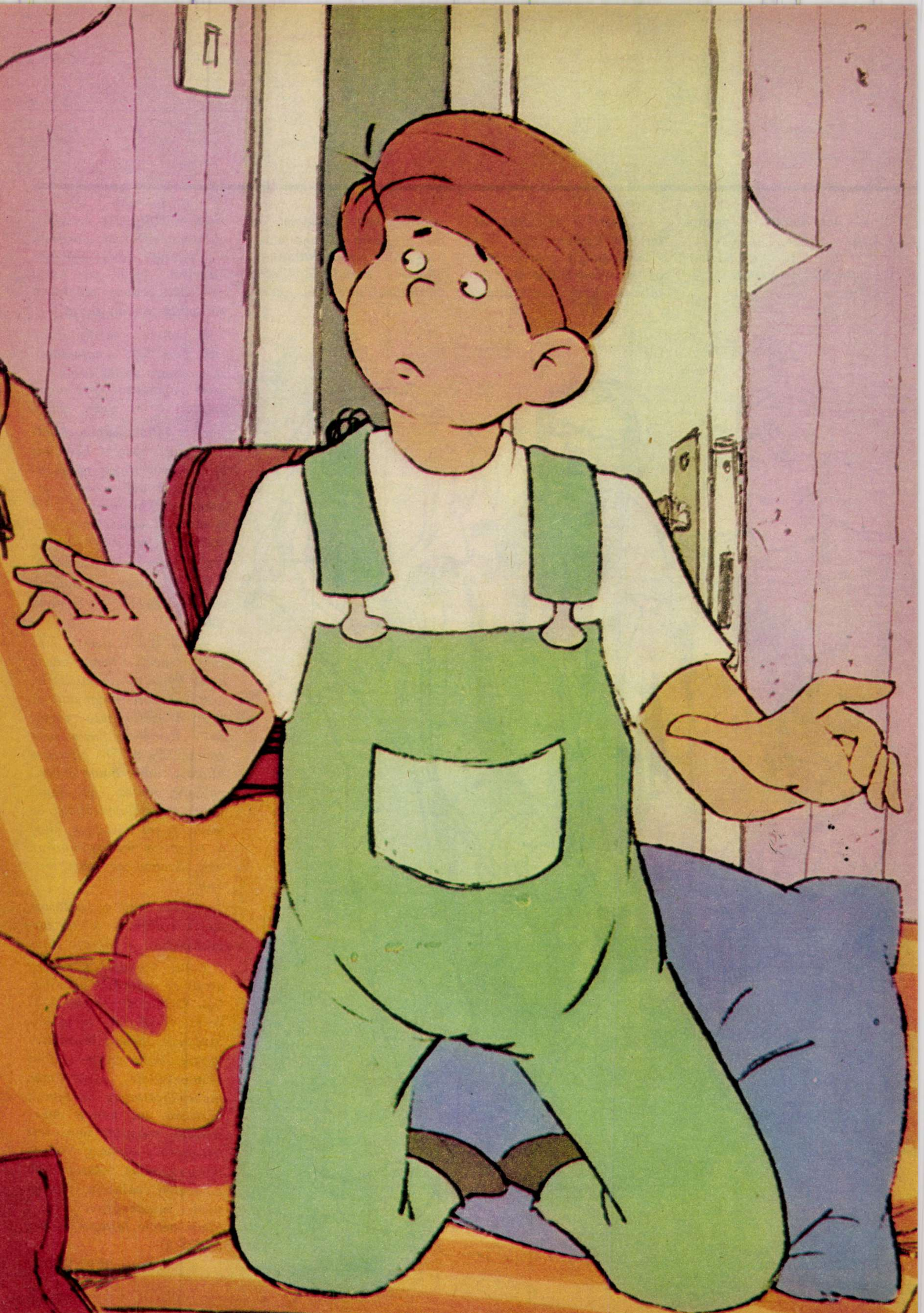

ALADÁR VISSZATÉR

— Ürgüm za aplinda, pragtrutty brenfiksz hukksla dramm. — A „bennszülött" nyelv magyarra fordítva: Geszti Péter vagyok, én kölcsönöztem Aladárnak a hangomat

Talán még óvodások voltatok,
amikor hétről-hétre
felhangzott a televízióban
a dal:
„Kriszta tiszta gyagya,
mert vizes az agya;
bemutatom..."
Emlékeztek-e még Aladárra,
a televízió Mézga-sorozatának
ifjú technikusára, rádiósára,
űrutazójára — szóval igazi
huszadik századi
ezermesterére?
Hát a nővérére,
a kényeskedő Krisztára?
És Máris szomszédra?
Mézgáék hamarosan
visszatérnek
a tévé képernyőjére!

A hír hallatán elmentünk a Pannónia Filmstúdióba, hogy bővebbet tudjunk meg a harmadik Mézga-sorozatról. A tizenhárom új epizód már dobozban várja, hogy műsorra kerüljön. Hogy miről szólnak az egyes folytatások? A kedves család és a morcos Máris szomszéd újabb kalandjaiból máris elárulhatunk egy keveset.

IRÁNY A NAGYVILÁG

Elhagyják az Ökörcsiny utcát, „közös háztartásba" kerülnek Máris szomszéddal. A filmben „óriási" szerencse éri a családot, jelentkezik Paula régi udvarlója, Huffnagel Pisti, egyenesen Ausztráliából. Mézgáék meghívást kapnak a távoli földrészre, de ott igencsak cudarul érzik magukat. Titokban elrejtőznek egy óceánjárón, ám a hajó Európa helyett a sarkvidékre szállítja a családot. Mit lehet tenni? „Mama, papa, gyerekek" fókabőrbe bújnak, és...

Szóval, így... Hogy az oldalatokat a kíváncsiság mégse furdalja, a filmgyárból kicsempésztünk néhány kockát.

BRAVÚROS BEUGRÁS

A képernyőn, a rajzfilmben Mézga Aladár beszél, de hogyan lehet emberhangja egy rajzfigurának? Úgy, hogy Geszti Péter első osztályos gimnazista kölcsönözte a hangját, ő beszél Aladár „bőrében".

Péter elmondta, hogy az általános iskola harmadik osztályába járt, amikor édesapját elkísérte munkahelyére, a rádióba. Az egyik stúdióban nagy volt a pánik, mert éppen megbetegedett valamelyik szereplő. A rendező villámgyorsan lecsapott Péterre. A bravúros beugrásnak híre ment. Három-négy rajzfilm, utána a Lúdas Matyi gyerekhangja, azután a Kincses sziget, majd tizenöt-húsz más ifjúsági film szinkronja következett. S végül a Mézga-sorozat.

A KÉT ALADÁR

Ami a jövőt illeti: Geszti Péter szeretne a fim, a színház világában maradni. Még nem tudja, rendező, színész vagy operatőr legyen? A három közül bármelyiket választja, sok-sok tapasztalatot kell szereznie ahhoz, hogy a művészi pályán megállja a helyét.

— És persze még rengeteget kell tanulnom — mondja, csupán akkor sóhajt nagyot, amikor a fizikára és a matematikára terelődik a szó. Péter nem nagy jövőt jósolna annak az űrhajónak, amelyet neki kellene terveznie. Gyorsulás, röppálya és köbgyök helyett inkább — s főként sokkal szívesebben — a filmkészítés legmulatságosabb élményéről beszél:

— Amikor a bennszülöttek nyelvét szinkronizáltuk, óriási válogatott blablát adtunk le. Tiszta halandzsa volt, csodálkoznék, ha lenne olyan „bennszülött", aki ráismerne.

— Hogy mondják azt „bennszülöttül": egyedem, begyedem, tengertánc?

— Várjunk csak! Aha, megvan: sürgüntyü berge tangerpracc. Amikor az ilyen, és ehhez hasonló szövegek mentek, a stúdió fala majdnem kidőlt a nevetéstől.

A Mézga család többi tagjának a hangját most is színészek tolmácsolták. Máris szomszéd szövegét Bárdi György, Pauláét Győry Ilona, Gézáét Harkányi Endre, Krisztáét Földessy Margit mondta szalagra.

S mi lett a hajdani, az első két sorozat Aladárjával, Némethy Attilával? A rekedtes hangú fiú ma már felnőtt. A rajzfilmben technikus, rádiós, űrhajós volt, az életben zongoraművész lett.

Gebri Antal

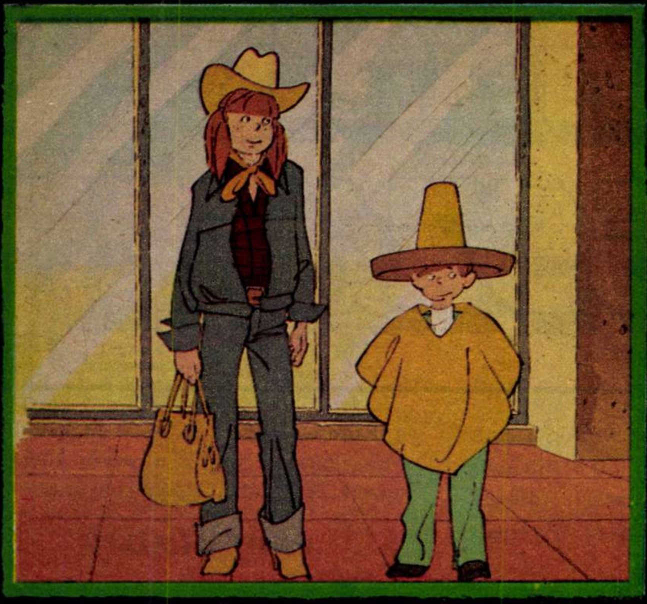

Ilyen szerelésben bárki – még az egymással csipkelődő testvérek is – nekivághatnak a prérinek

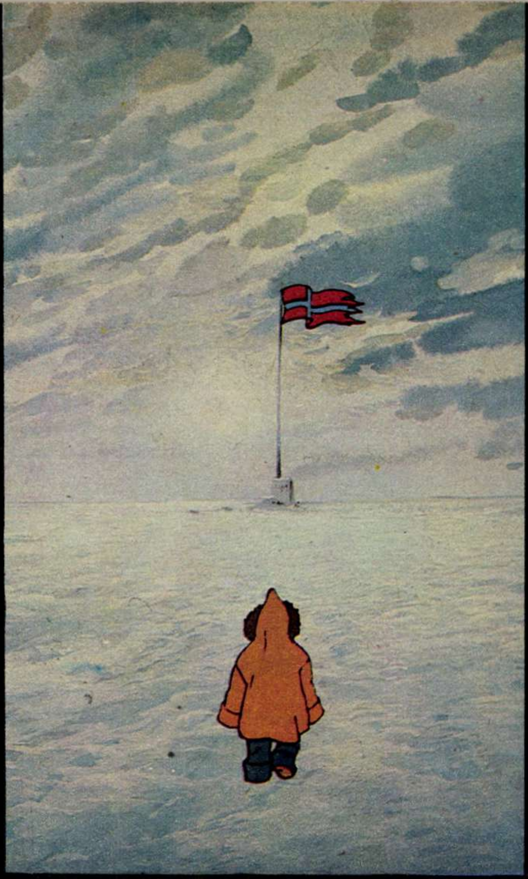

A sarkvidéken
kevés a fóka
–, de még egy Mézga is sok

Lehet ennél jobb társaság?
Bár talán a dutyiban ülőknek
egészen más a véleményük...

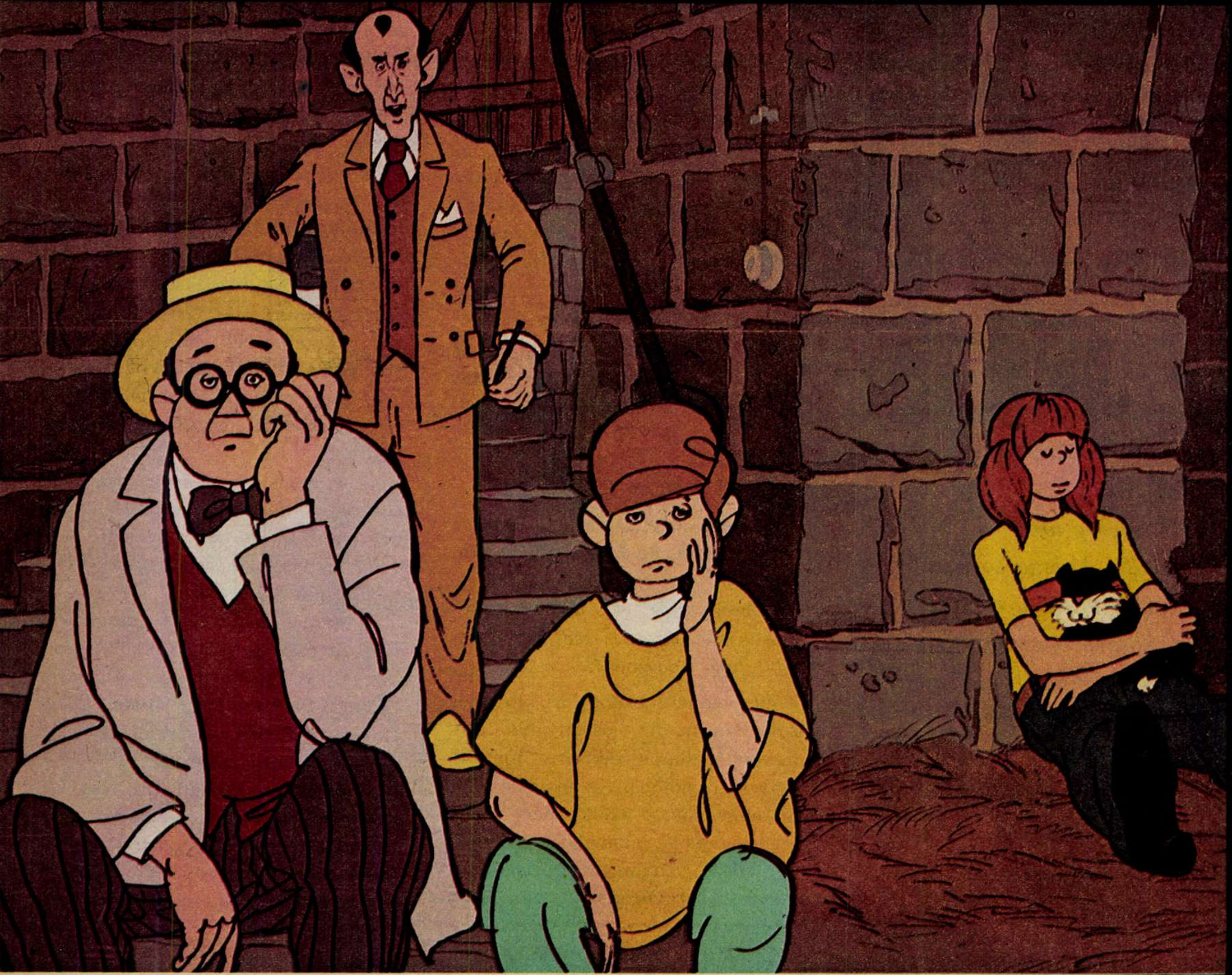

Bolondos cipőbolt, hideg hómező, forró tengerpart – a kis család fütyül a helyszínre. Ők mindenütt, minden körülmények között feltalálják magukat és megtalálják egymást

ALADÁR VISSZATÉR

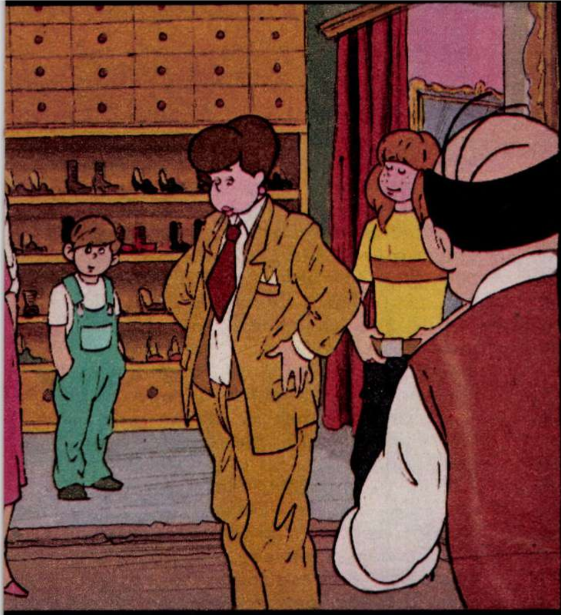

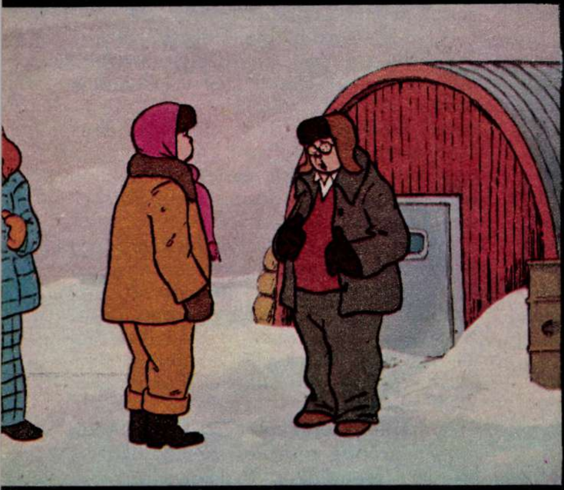

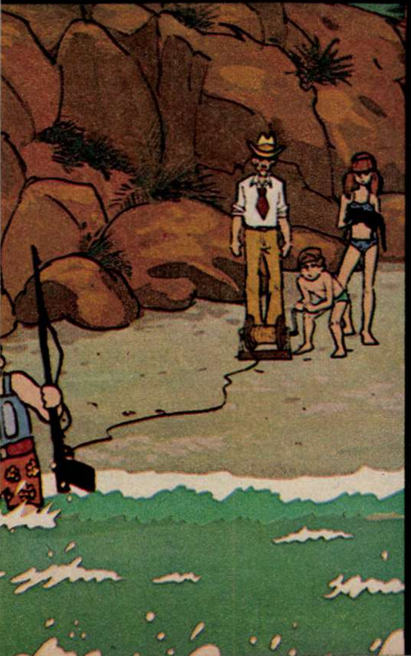

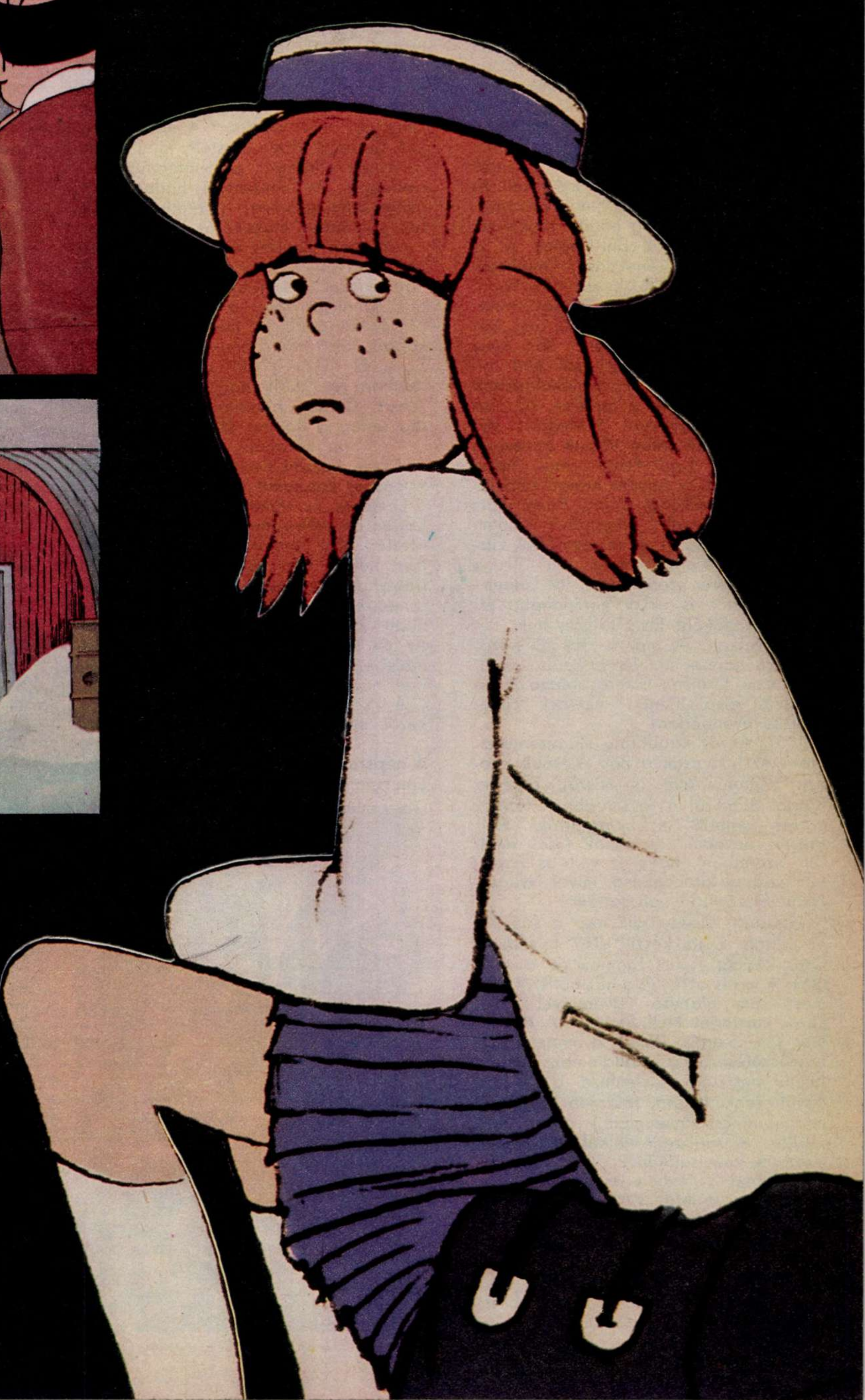

hangfal

25 éves a rock and roll

Jelentős jubileuma volt az elmúlt hetekben a popzenének. 25 esztendős a rock and roll zene, egyben a rockmuzsika. A negyedszázad alatt, ami meglehetősen hosszú egy műfaj életében – főleg, ha figyelembe vesszük, hogy néhány hónapnál többet senki sem adott volna ennek a furcsa zenének –, számtalan életképes hajtás fakadt a tőről. Nehéz meghatározni egy zenei irányzat gyökerét, nehéz első jelentős lépéseit felfedezni. Mégis meg kell és meg is lehet találni a „null-kilométeres" jelzőt. Az ifjúság önálló zenéjének első igazi darabját Bill Haley és a Comets együttes énekelte. Emlékezetes a dal címe: Rock az óra körül. 1955-ben kezdődik Elvis Presley tüneményes karrierje, amely 1977-ben bekövetkezett haláláig tart. Bár Elvis sohasem tartotta magát rock and roll énekesnek, a műfaj kialakulásában mégis igen jelentős a szerepe. Az első Elvis-sláger egyébként a Megtört szívek hotelja volt. Még ebben az évben színre lép a Tutti Frutti című dallal Little Richard és egyéni hangú gitárjátékával és énekével Chuck Berry. Fats Domino nemcsak hangban, hanem súlyban is felveszi a versenyt Bill Haley-vel. Egy mondat még 1955-ről: a legendás hírű szerzőpáros, a Leiber–Stoller kettős is ekkor komponálja első dalait, főként Elvis Presley-nek.

A következő év már a „fakezű", szőke hajú zongorista Jerry Louis, valamint Roy Orbison sikerét hozza. Elvis elkészíti első filmjét, melynek címe: Szeress gyengéden!

1957. Az év kirobbanó slágerének címe: Az lesz csak a nap. Később azonos címmel film is készül, amelyet Ringo Starr-ral a főszerepben, többek között nálunk is bemutattak. Elvis Presley bevonul katonának (csak említeni szeretném, hogy ez volt az egyetlen európai kiruccanása, mivel Nyugat-Németországban volt katona).

1958-ban mozgolódik már a soul-zene világa. Ekkor készíti első felvételeit Ottis Reding, Rufus Thomas és a többiek. A ma is aktív, és a házibulikról még most sem hiányzó felvételével ekkor kezdi karrierjét Neil Sedeca. A dal címe: Óh, Carol! (Ezzel a címmel, de természetesen más dallammal, nemrég jelent meg egy kislemeze a Smokie együttesnek. Hiába, műfajon belül még mindig nincs címvédelem.)

1959. A soul-zene jelenleg is legismertebb képviselőjének, Ray Charlesnak ebben az évben jelent meg első híres dala, a Mit is akartam mondani?

1960-ban már a hazai rockmuzsika is bontogatja szárnyait. Igaz, még csak másolják a külföldi dalokat, de később megteremtik a magyar nyelvű rockzenét. Néhány név: Illés, Szörényi, Zorán, Judy és a többiek. (Judy nem más, mint Faragó István, a Sprint együttes gitárosa.)

1961-ben Bob Dylan Amerikában erőteljes haladó szövegeivel, érdekes zenéivel hirtelenjében világhírűvé válik. (Nyakában gitár, a gitáron szájharmonika-állvány. És olyan kiváló slágerek, mint például: A szél suttogja.) Bizonyos Brian Epstein még ebben az évben ellátogat egy hamburgi pinceklubba, és hosszasan hallgatja az akkor még teljesen ismeretlen együttes, a Beatles muzsikáját.

1962-ben Chubby Checker jóvoltából borogatással a lábunkon közlekedünk, egy új tánc őrületébe kergette a világot. Az akkori tánc, a twist, a mai napig is népszerű. 62-ben készíti Amerikában első surf-lemezét a Beach Boys, és akkor ír alá szerződést Londonban az EMI-céggel a Beatles. Alexis Corner blues-zenekarában pedig fellép a Rolling Stones együttes.

1963-ban kezdődik a Beatles-mánia. A Tőlem hozzád és a Kérlek, kérlek én – egy új korszakot indít.

Lemezek és filmek váltják egymást. Ebben az évben mutatták be királyi gálaesten első filmjüket, amelynek címe: Egy nehéz nap éjszakája. Megkezdi pályafutását Diana Ross és a Supremes együttes, megalakul a Who, és Elton John bármuzsikusnak szerződik. Az év egyik nagy világsikere az Animals együttes feldolgozása, a Felkelő nap háza volt.

A következő év a folkmuzsikáé. Elkezdi pályáját a legendás hírű Byrds együttes. Amerikában A csend hangjaival örökre beírta a nevét a műfaj nemlétező nagy könyvébe Simon és Garfunkel.

A népszerű trió: Emerson, Lake és Palmer . . .

1966-ban megalakul az első supergroup, a Cream együttes. Az első hazai polbeat dalok ebben az évben születnek meg, élen a Gerilla együttes jár.

1967-ben megjelennek az első magyar szövegű kislemezek. Rózsafák, Azt mondta az anyukám stb. Kialakult az élmezőny, és létrejöttek az egymással – legalábbis ebben az időben – kibékíthetetlen Omega-, Metro-, Illés-rajongók táborai.

1968. Crosby, Still, Nash és Young éve. Ők négyen lépnek fel Jimmy Hendrix-szel, a Who-val és másokkal 69-ben, négyszázötvenezer néző előtt a világ első popfesztiválján Woodstockban. Megalakulnak a későbbi évek kemény fémzenét játszó együttesei, közöttük a Led Zeppelin.

A 70-es évek elején „fekete" árnyak jellemzik a műfajt. Feloszlott a Beatles, meghalt Jimmy Hendrix és Janis Joplin. Ezután néhány esztendő új utak keresésével, illetve az eddig játszott zenék rendszerezésével telt el. Az eddigiekben már megismert zenei stílusokban működő jó, vagy kevésbé jó együttesek szórakoztattak bennünket.

1974-ben az Eurovíziós fesztivált egy akkor még ismeretlen svéd együttes nyeri Waterloo című dalával. Az azóta már világhírűvé vált együttes neve: ABBA. Egy más zenei ágon tűnik fel és aratja napjainkig is sikereit a Pink Floyd, az Emerson Lake és Palmer, később a Queen.

A személycserék nemcsak a külföldi, hanem sajnos a hazai zenekarokat is kísérik. Megalakult a Fonográf, az LGT, újjáalakult az Omega, később újabb változatok eredményeként létrejött a Skorpió, később a V' Moto-Rock együttes. Üstökösként tűnt fel és aratja változatlanul sikereit a Piramis.

1977 augusztusában halt meg Elvis Presley. Ez az év, sőt 1978 is a disco éve. Disco a filmvásznon, és disco a zenében. Film: Szombat éjszakai láz, Pomádé, F. M., Hál' isten péntek van stb. Zene: Donna Summer, Boney M, Bee Gees, Giorgo Morroder. Európa átveszi a főszerepet. Párizs és München a discozenegyártás központja lett. A régi dalok ismét előkerülnek, de már új feldolgozásban, disco-ritmussal.

Ennyit röviden a 25 éves rockzenéről, amely változatlanul jó egészségnek örvend, és gyártja mindnyájunk örömére a remek dalokat. Ki hitte volna, hogy Bill Haley huszonöt évvel ezelőtti nagy slágere ekkora port kavar fel? Talán még ő sem. És az az óra, melyről először énekelt, még nem járt körbe.

B. Tóth László

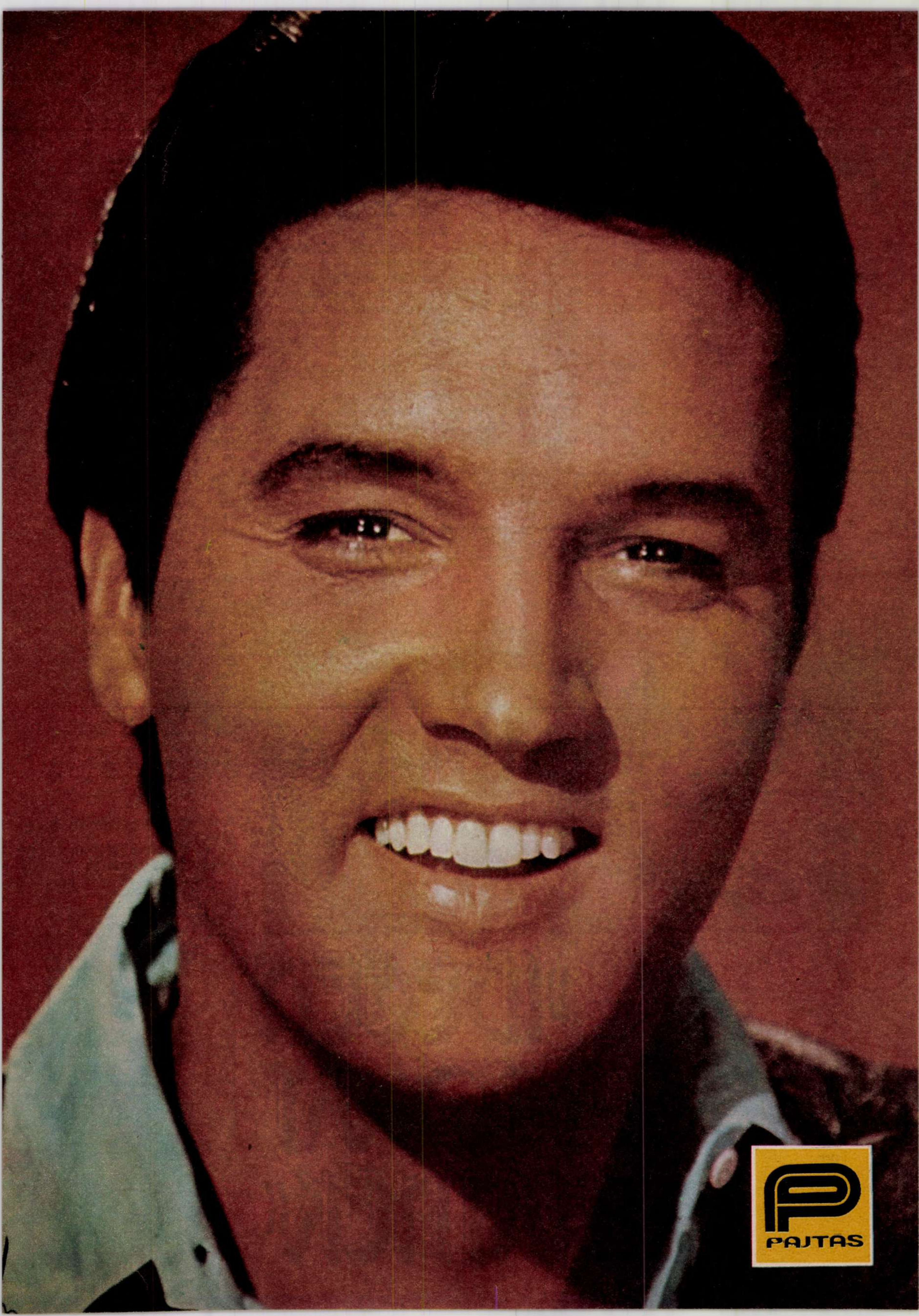

PAJTÁS

»IDEGEN ORSZÁGOKAT LÁTHATNÉK«

Manapság meglepően nagy változatosságban találunk a könyvüzletekben magyar és külföldi témájú, hazai és idegen nyelven írt útikönyveket, a vékony, füzet formájú városismertetésektől a tarka fedelű vaskos országleírásokig. Mindez természetes, hiszen egyre többen indulnak hazai és külföldi tájak megismerésére. Ahová nem jutunk el, annak megismerésében segít a televízió, a film.

A híres magyar utazók egyik első és neves személye, Szepsi Csombor Márton 1616—1618 között, a harmincéves háború küszöbén indult „egy inggel és egy imádságos könyvvel" európai körutazásra. Ez a sárga csizmás, posztópalástot viselő fiatalember kicsit hasonlított a mai, tarka hátizsákot hordó, kempingező ifjú turistákhoz, azzal a különbséggel, hogy mindez 360 évvel ezelőtt sokkal több fáradságot, lemondást jelentett. Ő azonban szívesen vállalta a szerény feltételeket.

Nyitott szemmel járt országról országra, majd hazatérve egyszerű stílusban, hogy „kicsinyek, nagyok, ifjak és vének, férfiak, asszonyállatok, leányzók és gyerekek" egyaránt megértsék, elkészítette Evropica varietas c. könyvét. Tegyük mindjárt hozzá, sikerének titka abban is rejlett, hogy könyvének csak a címét írta deákul, vagyis latinul, de az „Európai változatosságok" az első magyar nyelvű útikönyv.

Ne lepődjetek meg, ha mai szemmel nézve régies, döcögős a nyelvezete, inkább becsüljétek benne a saját tapasztalata alapján először anyanyelven írt útirajzot. Ez a könyv azonban nem mai értelemben vett útikalauz, amely pontosan és jól áttekinthetően felsorolja a látnivalókat, az idegenforgalmi nevezetességeket, hanem egyéni hangú, néha naiv, de világos és nem cikornyás szövegű munka.

Az 1595-ben született és még harminc évet sem élt Csombor Márton Késmárkon kezdte tanulmányait, majd Nagybányán folytatta, ahol vers- és szónoklattant, logikát, görög nyelvet és teológiát tanult. Visszatérve Szepsibe már a világjáráson törte a fejét: „Sokfelé elmém vonyatik vala, de főképpen idegen országokat, hogy láthatnék, szívem szerént kívánom vala."

Ekkor azonban még a rokonság és a barátok is lebeszélték tervéről, arra intve, fejezze be előbb tanulmányait. Így, miután elsajátította az iskolamesterséget, már a természeti kincseiről nevezetes Telkibányán oktatta a gyerekeket. Három évvel később azután kíváncsian nekivágott a pontos útiterv nélküli, de nagyon is tudatos útjának, hogy fontosabb élményeit, megfigyeléseit feljegyezve elkészüljön az első magyar nyelvű útikönyv.

Még a vonatok és repülőgépek korában is tiszteletet parancsol az a távolság, amelyet bejárt hősünk. Útjait óriási hurokvágányhoz hasonlíthatjuk, amely Kassán kezdődött, majd Varsó, Gdansk, Koppenhága érintésével Hollandián, Anglián, Franciaországon, Németországon át Prágában fejeződött be. Még megérhette — mielőtt egy járványos betegség kioltotta életét —, hogy művét kinyomtatva lássa, melyben összehasonlításokat is végzett az akkor három részre szakadt Magyarország és a nyugati államok között.

Első fontosabb állomása a Balti-tengeri híres kikötő, Gdansk, melyet ő Danczkának emleget, ezt írva róla:

„Ez a város eleitől fogva nem annyira szépségével, mint hirtelen való épületeivel és gazdagságával szerzett magának idegen országban hírt, nevet ... az tengerrül behordott marhának vevésének — adásának helye ... Nem messze az helytől, ahol most az óváros vagyon, régen, egy fa-

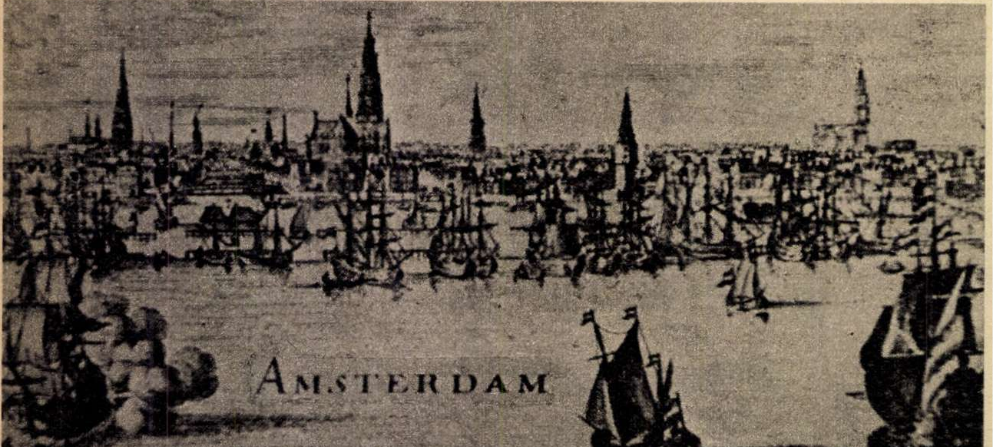

A korabeli amszterdami kikötő.
Szepsi Csombor Márton útleírásának címlapja

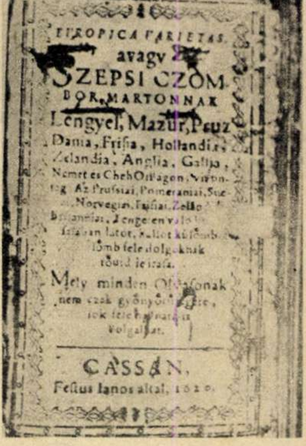

EVROPICA VARIETAS,
avagy
SZEPSI CZOM
BOR MARTONNAK
Lengyel, Mazur, Pruz
Dania, Frisia, Hollandia,
Zelandia, Anglia, Gallia,

CASSÁN,
Festus Janos altal, 1620.

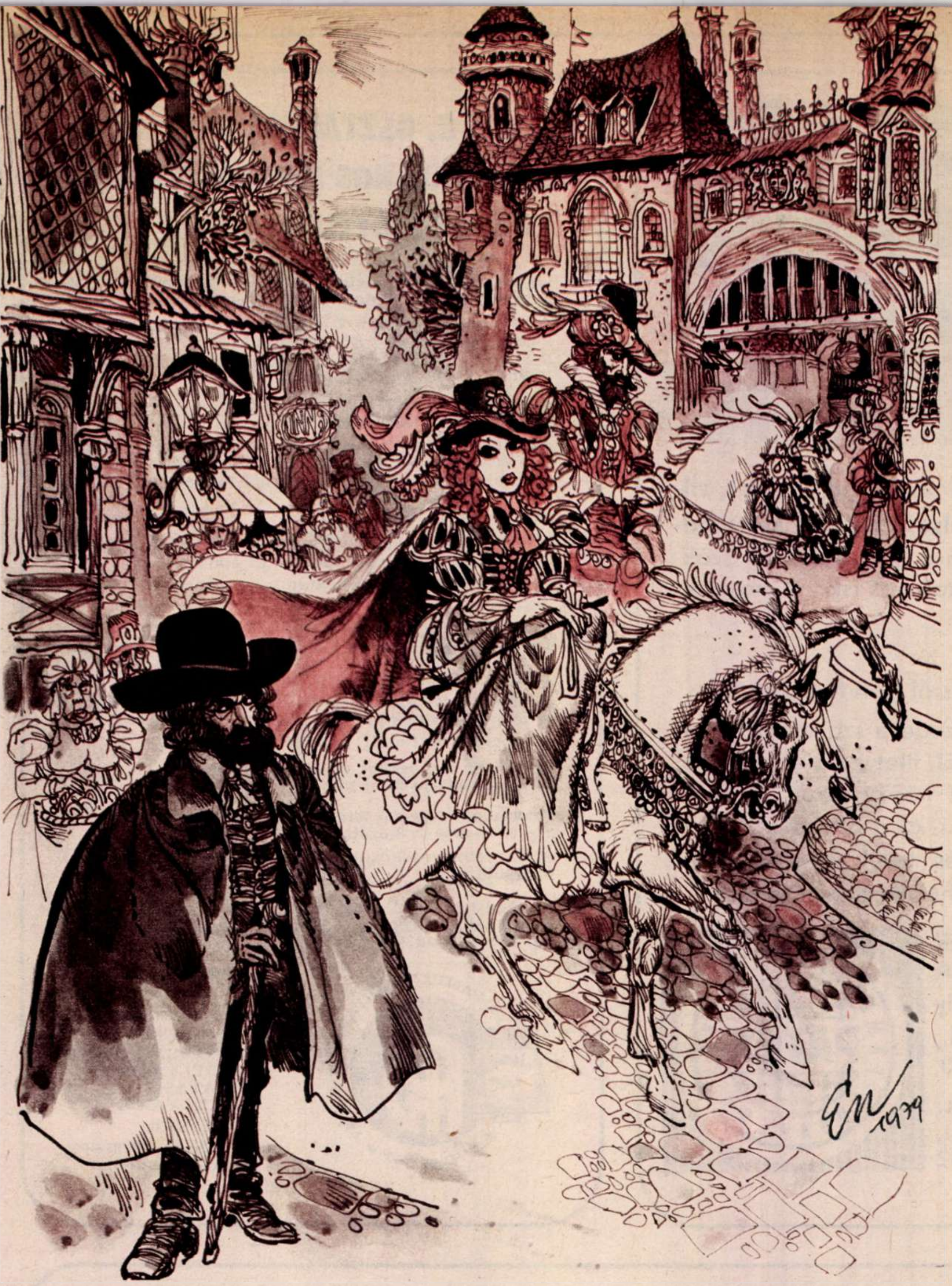

lu volt, kit ők Vichnek hittanak, az, melyben czak szinte halászok és korcsmárosok laktak, mivel hogy az tengerre menő emberek, kik az Culmai Emporiumból kitértek, ott szoktak volt szelet várni."

Hősünket a kora tavasz Dániában éri, ahol vitorlásra száll és május 8-án Amszterdamban lép partra. Meglepi a még nagyobb kikötő forgalma, de ez még csak „az edzés ideje". Igazában Angliában csodálja meg a londoni kalmárok házait, templomait, de feltűnik neki az akkor még nagyon módjával használt szén, mondván: „Tűzrevaló enyves és kénköves kőnek igen nagy bősége nálatok." Azután beszámol a hársfaültetésről, a gyermekjátszóterekről, majd a jól jövedelmező juhtenyésztésről és a bárányokat dézsmáló farkasok kiirtásáról.

Nem kerüli el Csombor Márton figyelmét az sem, hogy a szigetországban a nők is lovagolnak: „Paripán jár mind férfiú asszonyállat és az ló futtatásába oly serények az leányok, hogy mulatságnak okáért mezőre kimenvén gyakorta mátkáiokat futtatásból meg győzik."

Párizsban egy-egy városrészt külön is leírt Márton úr. A diáknegyed — akárcsak a manapság arra járóknak — módfelett felkelti érdeklődését, mert meglepődve látja, hogy egy tudós ember „kinek elméjét és mesterségét ez világ czudálja", professzori talár helyett, egyszerű szürke öltönyben mutatkozik a nyilvánosság előttt.

Hazafelé tartva, a német városok közül Nürnbergről pontokba foglalja a nevezetességeket. Megemlíti például, hogy még nincs négyszáz esztendős, pedig fejlődése, sok és szép kőháza alapján nagyobbnak látszik. De az épületek szépsége mellett feltűnik a kereskedők gazdagsága, sőt a jól szervezett egészségügy is, amely akkor részben abból állt, hogy a bélpoklosok, vagyis a leprások az arra kiválasztott templomokban a doktoroknak megmutatták magukat.

Csombor Márton figyelme nem ismert határt. Amíg Hollandiában és Angliában drágának találta az élelmiszert, Franciaországról már ezt írja:

„Itt kezdett megócsódni az kenyér, mind egész Prágáig, mert azminémü kenyeret Franciában négy garason vött ember, itt négy pénzen megvehette, olcsóbb volt viszontag Németországban annál is olcsóbb Csehországban."

Akár a mai túristának, Szepsi Csombor Mártonnak is szemébe ötlik Prágában, a sok és szép templomtorony. De a tornyok tövében ott húzódik a valóság is, az ő nyelvezetén így fogalmazva:

„Ez ó városba volt szállásom az három Coronaba, hol ételem, italom jó volt, de az agyam bizonyára száraz, mivelhogy az vendég népnek sokasága miatt czak szintén egy pad széken feküttem."

Annál hitelesebbnek érezzük Csombor Márton leírásait, minél inkább életszerű, nem kendőzve el gondolatait, fáradalmait. Ez a világlátott, sokat tapasztalt ember előbb iskolaigazgató, majd lelkipásztor lesz és bőven sejtetni engedi, mivé vált volna, ha a korai halál nem tesz pontot tapasztalatokban különlegesen gazdag életére.

A XVII. században készült első magyar nyelvű útikönyv szerzője, Csombor Márton nevét rövid idő alatt megismerték Európa országai. Dicsőséget szerzett ezzel a művével hazánknak, az akkor alig ismert Magyarországnak.

Pataki Béla Pál

Háromműszakos gyárunkba **géplakatos, villanyszerelő, esztergályos, asztalos és szobafestő-mázoló** szakmára szerződtetünk szakmunkástanulónak általános iskolát most befejező fiúkat.

A tanulóidő 3 év.

Kollégiumi elhelyezésről gondoskodunk.

A havi ösztöndíj összege a szakmától, a tanulmányi eredménytől, illetve az évfolyamtól függően 590–990 Ft között mozog. A szakmunkásvizsga után a gyár albérletről gondoskodik. Jelentkezés levél útján „SZAKMUNKÁSTANULÓ" hivatkozással történik.

PAMUTTEXTILMŰVEK
BUDAI GYÁRA
Személyzeti osztály
Budapest XI.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím:
Budapest,
Pf. 43. – 1502

PAMUTTEXTILMŰVEK PATEX BUDAPEST

MOST 8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat, a tanulólányok, a dolgozóink megelégedésére.

A szakmunkásképzés 2 éves. A fonó munka minden gépére szakmunkás-képesítést ad.

Felvételt nyerhet minden egészséges 14—17 éves, általános iskolát végzett lány.

A tanítás 1979. szeptember 1-én indul.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a szakmát szerető, szorgalmas tanulók részére a sikeres vizsga letételéhez.

JUTTATÁSOK:

kivétel nélkül ingyenes a két tanév teljes idejére:
- teljes ellátás (napi háromszori étkezés),
- leányotthonban (kollégiumban) lakás,
- tankönyv, tanszerek,
- munkaruha, fejkendő, munkacipő,
- iskolaköpeny.

Ezeken felül megilleti a tanulót:
- tanulmányi ösztöndíj: havi 350—560,— Ft (a tanulmányi eredménytől függően),
- szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft.

Ezeket az összegeket teljesen szabadon, saját céljaira használhatja fel a tanuló.

Szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 2800—3600 Ft között van.

A részletes tájékoztatókat kérésre postafordultával megküldjük.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „Továbbtanulási jelentkezési lap"-ra, kérjük, ezt írd:

„FONÓ SZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy
PFV LŐRINCI GYÁR
SZEMÉLYZETI ÉS
OKTATÁSI
OSZTÁLYÁRA,
BUDAPEST,
GYÖMRŐI ÚT 85—91.
1183 címre küldd.

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT BUDAPEST „Lőrinci Gyár"

JELENTKEZZETEK KŐMŰVES ÉS BÁDOGOS SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

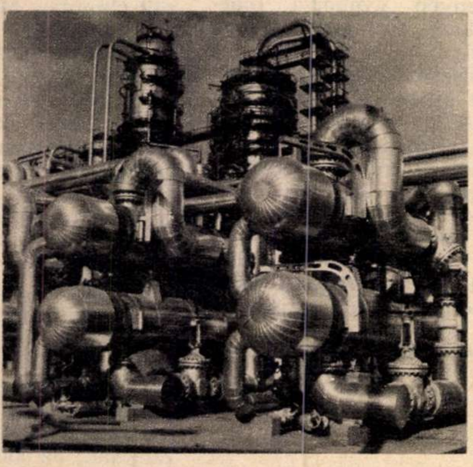

A **„HŐTECHNIKA"** Építő és Szigetelő Vállalat az 1979/80-as tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be a fenti szakmákba. **Szakmunkástanulóinknak a tanulmányi eredménytől függően havi 130—600,— Ft ösztöndíjat fizetünk.**

A vállalatunkkal ösztöndíjszerződést kötő szakmunkástanulók az alapösztöndíjon felül havi 250—500,— Ft társadalmi ösztöndíjat is kaphatnak.

A képzéshez szükséges egyéb feltételekről is gondoskodunk. Vidéki tanulóknak teljes tanulóotthoni ellátást adunk. Szakmunkástanulónak azoknak a fiataloknak a jelentkezését várjuk, akik a nyolcadik osztályt jelenleg végzik, vagy már elvégezték, de a 17. életévüket még nem töltötték be.

Jelentkezéseket a következő címre kérjük:
„HŐTECHNIKA" Építő és Szigetelő Vállalat
személyzeti és oktatási osztálya,
Budapest VIII., Kállai É. u. 20. IV. em. — 1081

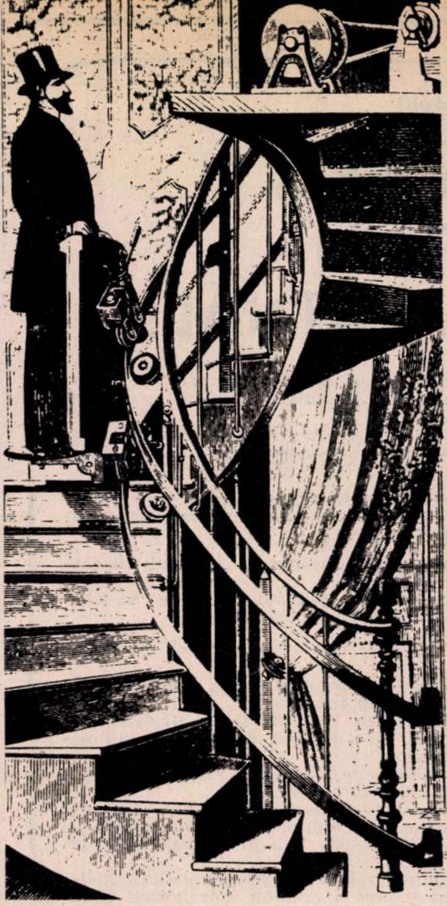

Az emberi civilizáció fejlődését gyorsították a különféle technikai találmányok is. A találmány részben vagy egészben új szerkezet, új eljárás. A technika történetének fejezeteiben tallózva néha furcsa „találmányokkal” találkozunk, olyan újításokkal, amelyek az embert fejcsóválásra késztetik. Ezekből a furcsa találmányokból mutatunk be néhányat.

FURA TALÁLMÁNYOK

Egyszemélyes felvonó lusták vagy fáradtak számára. A francia származású Amiot szabadalmaztatta ezt a találmányt 1889-ben. A lépcsőházi korláthoz két sín csatlakozik. A síneken görgők futnak és a görgők viszik fel a „liftpadlón” álló utast. Az egész szerkezetet elektromotor vagy hidraulikus berendezés működteti

A reggeli testmozgást és a tusolást egyesíti ez a furcsa berendezés. Az ülőkádba épített szobabicikli tulajdonosa pedálozással testgyakorlást végez, egyben a tusoló rendszer pumpáját működteti.

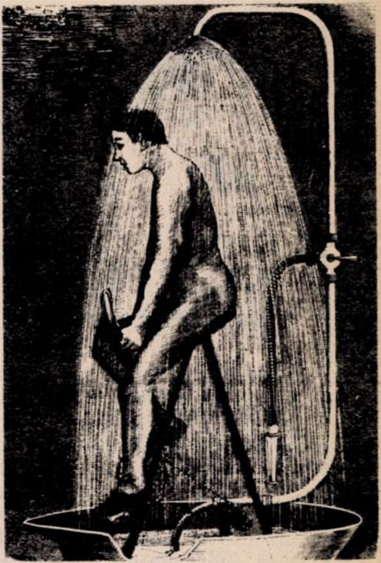

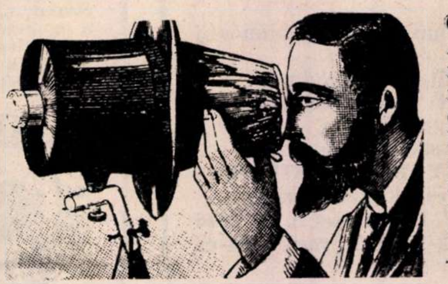

Cilinderbe épített fényképezőgép. A századforduló detektívei bizonyára örültek ennek a találmánynak. A cilinderbe fotóoptikát építettek be, a belső bélésrészt ki lehet húzni. Ennek végén mattüveg van, itt történik a kép élesre állítása. A fényképezőgép állványául sétabot szolgál. 1886-ban találták fel ezt a titkos kamerát a német Luders fivérek

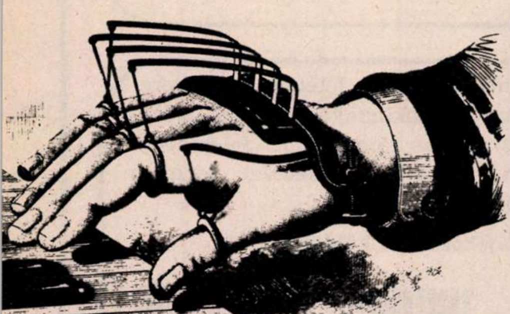

Zongoraművészek ujj-technikáját javítja ez az 1881-es amerikai találmány, amely Benjamin Atkins nevéhez fűződik. Pihenteti az ujjakat, egyben növeli érzékenységüket.
A bemutatott furcsa találmányok között talán ez a legfurcsább

Végül ezt az egyéni mentő-bóját mutatjuk be. A francia Baraton találta fel 1895-ben. A hajótörött felfújható gumipárnán ül. A párnához két csőszerkezet csatlakozik, végeiken propellerekkel. A két propeller segítségével közlekedik és manőverez a vízen a hajótörött. A fogaskerék áttételekkel működő propellereket kéz, illetve lábpedálokkal hajtja a bajba jutott. A vízen haladást vitorla is segíti

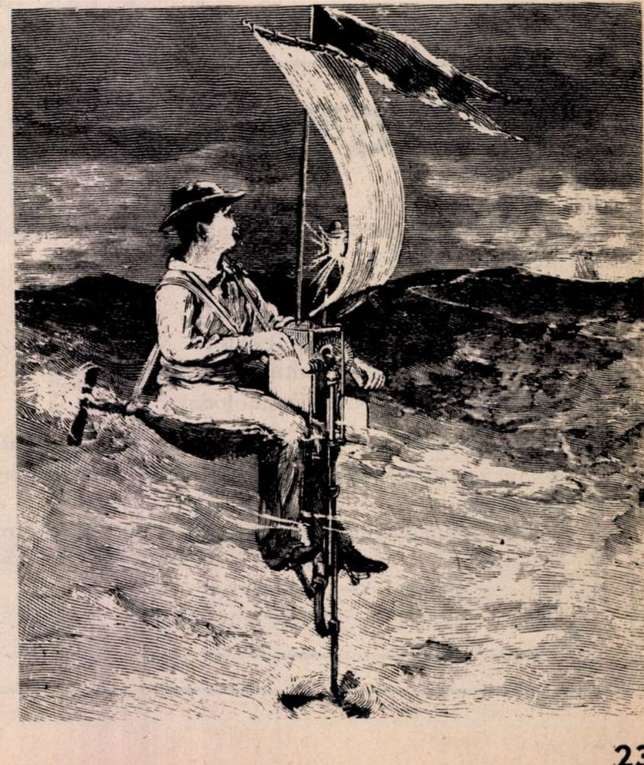

Összeállította: Endresz István

FIGYELEM!

Milyen
szakmát válasszak

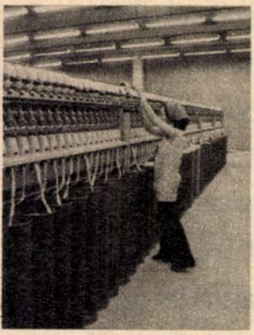

Általános iskolát végzett lányokat, fiúkat felveszünk az 1979—1980-as tanévre fonó-szövő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

FELSŐ KORHATÁR: 16 év

TANULÓIDŐ: fonó és szövő szakmában 2 év.
géplakatos, villanyszerelő szakmában 3 év.

JUTTATÁSOK: különélési pótlék
vidékieknek havi 500,— Ft,
társadalmi ösztöndíj
helybeli lakosoknak havi 450,— Ft,
teljes ellátás havi 90,— Ft-ért,
a kollégiumi elhelyezés,
a tankönyv és a munkaruha díjmentes.

ÖSZTÖNDÍJ: tanulmányi eredménytől függően
havi 350—550,— Ft

Utolsó félévben a 4-es, 5-ös tanulók havi 1200—1500 Ft-ot kereshetnek.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000 Ft.

Továbbtanulási lehetőségről gondoskodunk.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7-től 1/24-ig személyesen.

Leveletekre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe: PNYV MAGYAR PAMUTIPAR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest IV. ker., Erkel u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115 vagy 224-es mellék

Kedves fiúk, lányok!
Tanuljatok húsfeldolgozó szakmát a

BUDAPESTI HÚSIPARI VÁLLALATNÁL!

A vállalat szeretettel várja az általános iskolát végzett fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak a húsfeldolgozó szakmába.

A tanulók gyárainkban sertés- és marhavágással, hússzítmény, téliszalámi, dobozsonka gyártással összefüggő gyakorlati ismereteket sajátíthatnak el.

A KÉPZÉSI IDŐ: szakközépiskolai képzés 4 év (szakmunkásvizsgával és érettségi bizonyítvánnyal) szakmunkásképzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás az élelmiszeripar Maglódi úti modern iskolájában történik.

Vidéki fiatalok számára a tanulmányi idő alatt az iskola kollégiumi elhelyezésről gondoskodik.

A gondtalan tanuláshoz a vállalat anyagi segítséget nyújt:

— a gyakorlati oktatás ideje alatt térítés nélküli reggelit, és 1,— Ft ellenében ebédet ad,
— a vállalattal szerződést kötő fiatal az alapösztöndíjon felül havi 300,— Ft összegű társadalmi tanulmányi ösztöndíjat kap,
— a fiatalok a munkahely jellegének megfelelő ingyenes védőruha-ellátásban részesülnek.

A vállalati szakszervezeti bizottság irányítása alatt működő KINIZSI Húsos Sportkörben sokoldalú sportolási lehetőség áll rendelkezésre, különféle szakosztályokban.

Gyári KISZ-klubjaink változatos programokkal, kellemes környezetben segítik a fiatalok szórakozási, tanulási igényeinek kielégítését.

Szakmunkásvizsgák után segítjük a vállalat gyáraiban a munkába való beilleszkedést, szükség szerint munkásszálláson való elhelyezésről gondoskodunk. Támogatjuk a továbbtanulási szándékot, például a technikusi képzésben, vagy az élelmiszeripari főiskolán.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
BUDAPESTI
HÚSIPARI VÁLLALAT
személyzeti és oktatási főosztályán
Budapest IX., Gubacsi út 6. — 1097

BERCSÉNYI MIKLÓS
Élelmiszeripari Szakközépiskola és
Szakmunkásképző Intézet
Budapest X., Maglódi út 4. — 1475

FIGYELEM!

14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek,
fiúkat

villanyszerelő,
forgácsoló,
szerkezeti lakatos szakmában

beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Juttatások: 500 Ft társadalmi, ezen kívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj.

Ingyen munkaruha és iskolaköpeny. Elhelyezés kollégiumban. Az iskolában, és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban 1 Ft-ért ebédet adunk.

Évente egyszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből. Szakmunkásvizsga letétele után kereseti lehetőség 5 százalék szakmunkáspótlékkal 2800—4000 Ft. A továbbtanulást támogatjuk. Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím:
PATEX
Angyalföldi
Szövőgyár
személyzeti
osztály
Budapest XIII.,
Fáy u. 81—83.

VILLANYSZERELŐ REJTVÉNYPÁLYÁZAT

(ELSŐ FORDULÓ)

A 2. számunkban meghirdettük a VIV rejtvénypályázatát. Tájékoztatónkat remélhetőleg figyelmesen elolvastátok. A leírtak sok segítséget adnak rejtvényeink megfejtéséhez.

Ezen az oldalon 10 olyan képet látsz, amelyek a villanyszerelés egy-egy jellemző technológiai folyamatát szemléltetik. A képek sorszáma mellá írd a rá vonatkozó szerelési mód megnevezését. (pl. 1. kép: vezérlőberendezések szerelése.)

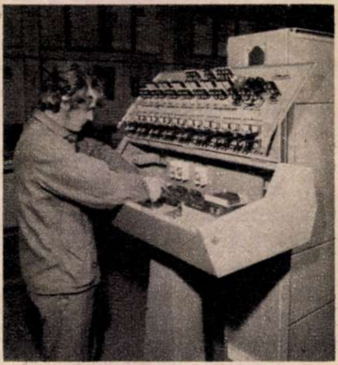
1. kép:

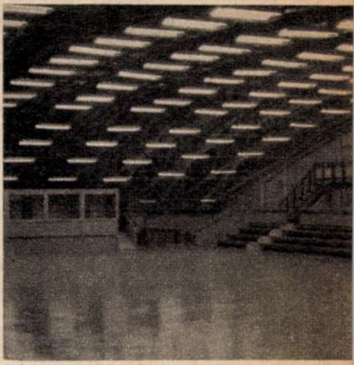
2. kép:

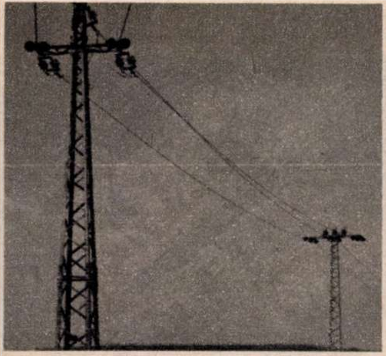
3. kép:

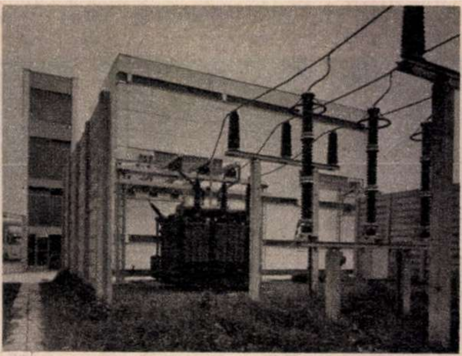
4. kép:

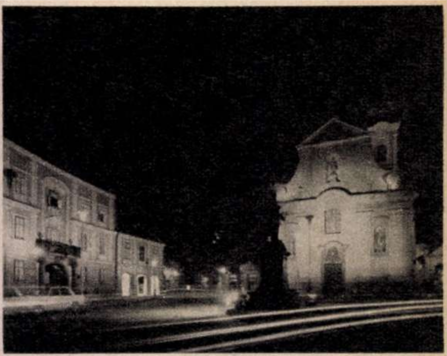
5. kép:

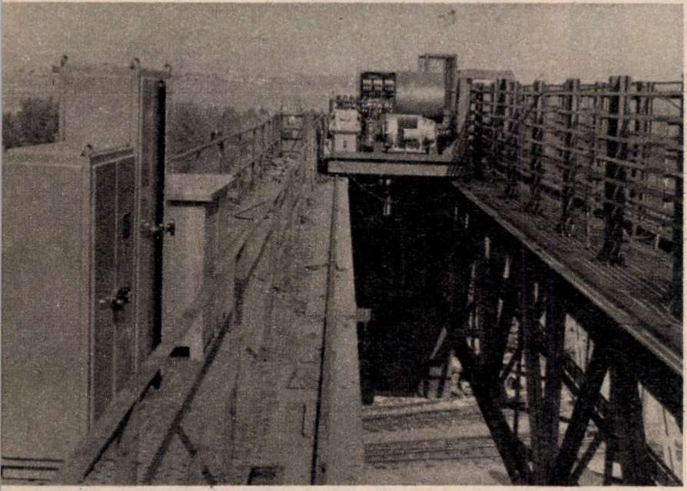
6. kép:

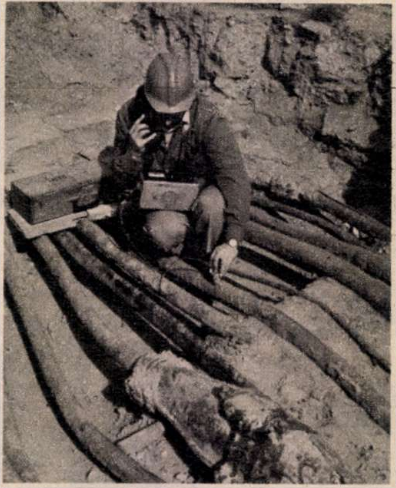
7. kép:

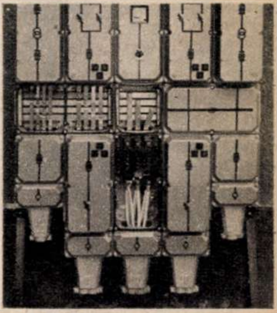
8. kép:

A képek sorszáma szerinti technológiák megnevezését írd levelezőlapra és küldd be a következő címre:

Villanyszerelőipari Vállalat
Szakoktatás
Budapest, Pf. 67. – 1400
Beküldési határidő: 1979. február 1.

VIV

A Pajtás következő számában jelenik meg a második rejtvényünk. A nyereményeket postán küldjük el. **A nyertesek névsorát a Pajtás egyik márciusi számában közöljük.**

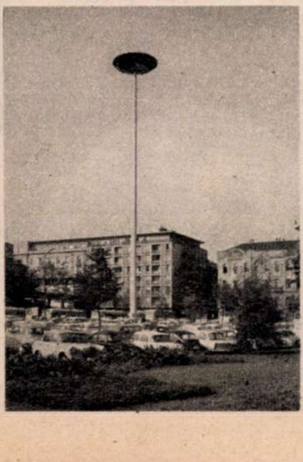
9. kép:

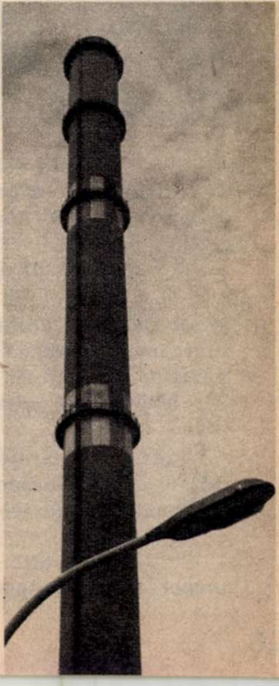
10. kép:

A KISKOSÁR

Nemrégiben keseregtünk ezeken a hasábokon, hogy „A kosarak nehezen telnek", és erre mi történik? Jóformán még hátra sem dőltünk a széken, máris láthattunk valami egészen üdítő dolgot ebben a témakörben.

Igen, a mini-kosárlabdát — és ezen keresztül egy kissé a felnőtt kosárlabdát is — sirattuk, és íme a Magyar Kosárlabda Szövetség, a Magyar Televízió Gyermekosztálya, valamint a Videoton közös akciója meghozta a látványos gyógyulást, egycsapásra feltámasztotta a néhány évvel ezelőtt „elhunyt" Mini-kosárlabda Pajtás Kupát. Az újszülöttet — amelynek egyébként szívből kívánunk hosszú életet — TTT Kosárlabda Kupa néven anyakönyvezték a sportkedvelők, dehát nem az elnevezése, hanem a létezése a fontos.

A bemutatkozás mindenesetre pompásan sikerült, de ehhez a rendezők munkáján kívül annak a nyolc remek csapatnak a játéka is kellett, amelyek két nap alatt meggyőztek bennünket arról, hogy a kosárlabda tulajdonképpen egészen elsőrangú sportág, a fészkes fene érti, hogy miért is nem játszottuk eddig?!

Persze ennél a nyolc remek csapatnál már ma is

A védelem már tehetetlen, a „kocka" el van vetve...

Minikosár — miniben. Taktikai továbbképzés a szünetben

Döntő előtt a győztes csapat. Még nem sejtik, hogy egyetlen ponttal nyerik majd a kupát!

A mérkőzések közötti látványos vetélkedők az edzések színesítéséhez is ötleteket adtak

Nagy sikert aratott az 1955-ös Európa-bajnok „aranycsapat" bemutatója

Sikerült!... Ünnepel a bajnokcsapat

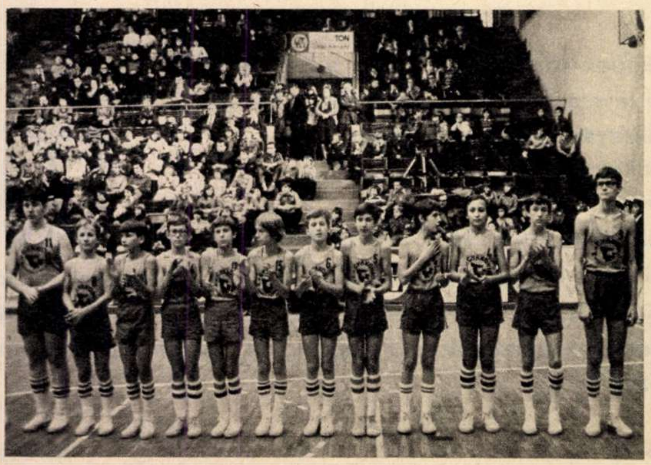

Kettős tanulmány. Íme, egy mintaszerű elzárás, és egy hasonlóan mintaszerű labdavezetés

több döngeti a palánkokat országszerte, és hogy hamarosan és rohamosan növekedni fog a számuk, annak elsősorban Haris Ferenc elkínzott telefonja a megmondhatója. A Magyar Kosárlabda Szövetség főtitkárának ugyanis egy idő óta se éjjele, se nappala az érdeklődők, tanácsot kérők, az útbaigazítást óhajtók rohamától. Mik a szabályok, mik a méretek, hogyan kell megvonalazni a pályát, egyáltalán hol lehet minipalánkot és mini labdát kapni, és így tovább.

Mindehhez csak egy apró tanácsot: az istenért, nehogy abbahagyjátok az egészet, ha nincs az első pillanatban szabályos pályátok, labdátok, felszerelésetek!... Az majd lesz előbb-utóbb, most magát a játékot kell megismerni és megszeretni. Ez pedig már nem biztos, hogy később menni fog ...

A kosarak tehát telni kezdtek a Sportcsarnokban, ahol Rózsa György, a tv gyermekműsorainak egyre népszerűbb szerkesztője és műsorvezetője vezényelte a parádét. Még a mérkőzések szüneteit is kitöltötte néhány ötletes játékkal, amelyeket szintén a kosárlabda elemeiből komponált. A játékosok eligazítása közben gyakran tette fel nekik a kérdést:

— Jó?...

Hogy a játékosok mit válaszoltak, nem tudjuk. Mi mindenesetre határozottan rávághatjuk:

— Jó ...!!

Cser Gábor
FOTÓ: Szalay Béla

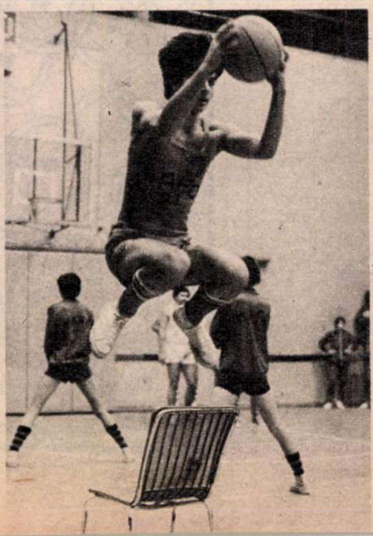

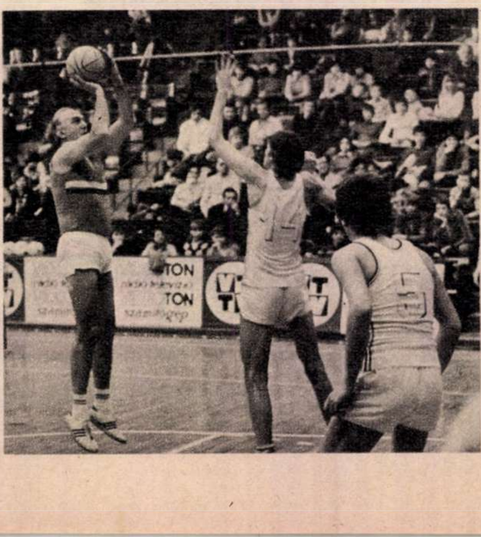

TÖPRENGŐ

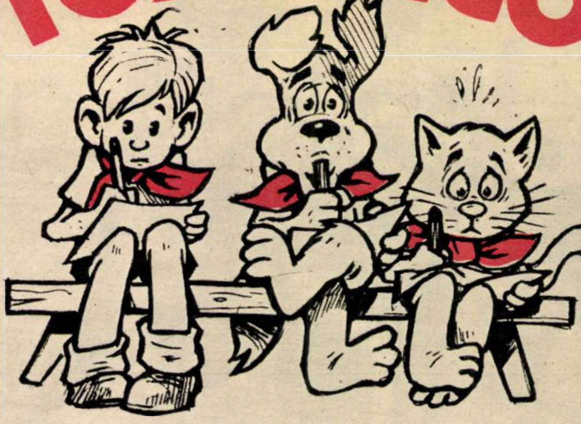

HÁNY VILLANYKÖRTE világít, ha a kapcsoló nincs bekapcsolva és mennyi világít, ha bekapcsoljuk?

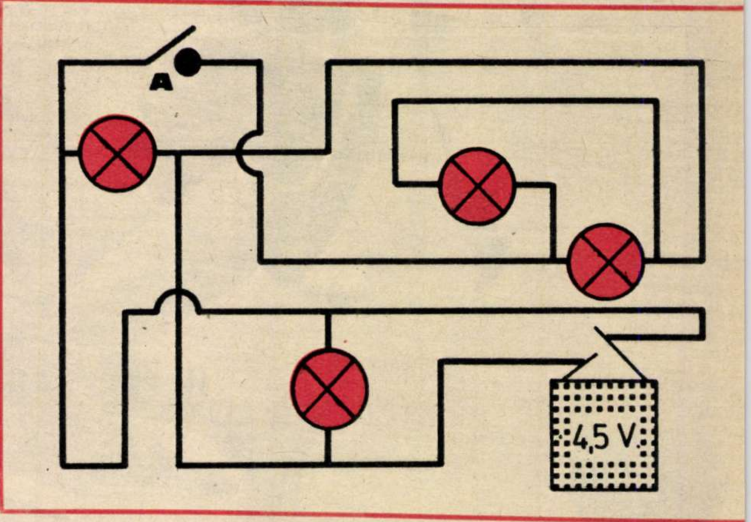

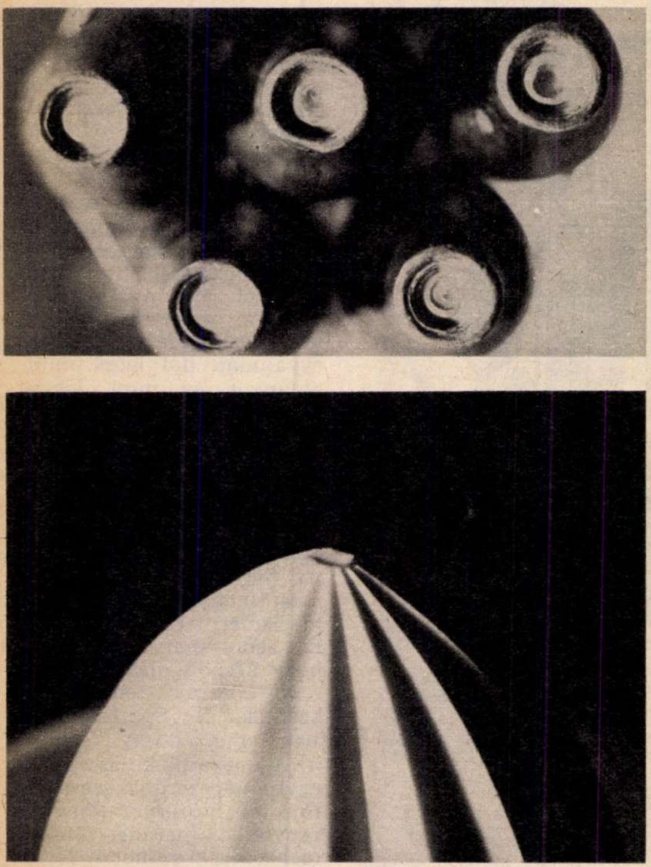

MI EZ? a) Rakéta fúvókái, b) Hegesztőpalackok, c) Szifonpatronok. a) Citromfacsaró teteje, b) Kupola, c) Ágyúgolyó hegye.

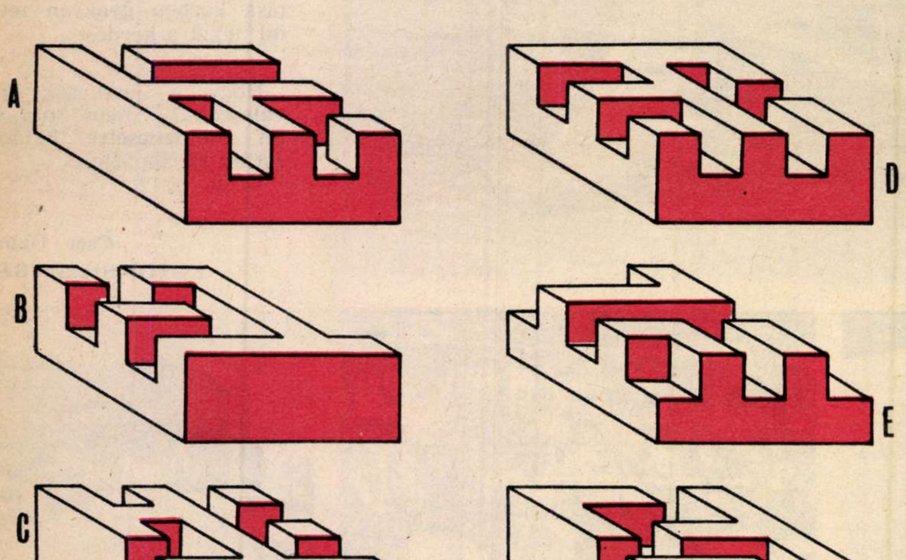

A RAJZON LÁTHATÓ hat test közül kettő pontosan összeilleszthető. Melyek ezek?

NÉHÁNY GYŰRŰ egymásba kapcsolódik, míg a többi nem. Figyelmesen nézd meg a rajzot, s keresd meg az összekapcsolt gyűrűket.

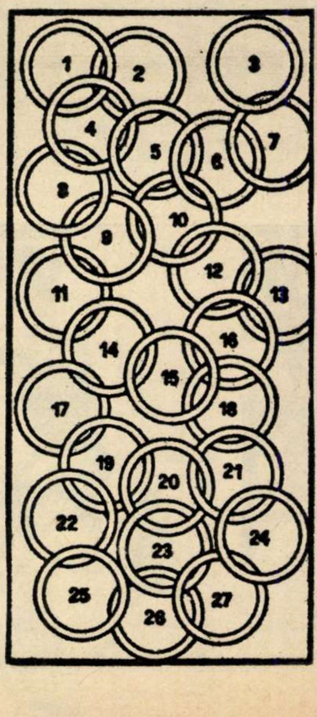
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be!
Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: január 25.

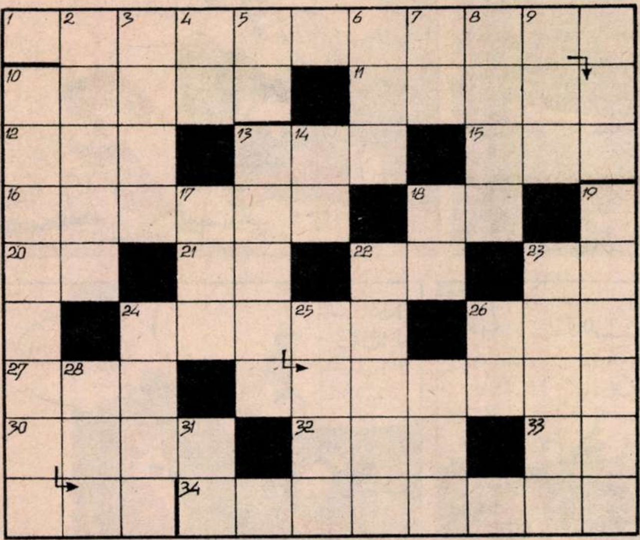

Rejtvényünkben a tudományos-technikai úttörőszemle rendezvényei közül sorolunk fel néhányat.

VÍZSZINTES: 1. A szemle egyik rendezvénye a nyílt szakköri napok. Ilyenkor kerülhet sor ezek bemutatására. 10. Virág, egyben női név is. 11. Biztató kiáltás a szurkolók részéről. 12. E. R. Z. 13. Helyrag -nél párja. 15. Sík kevert betűi. 16. Kövér emberre mondják. 18. Számnév. 20. Kötőszó. 21. Annyi, mint. 22. Rangjelzés. 23. Mosó egynemű betűi. 24. „A" fonal. 26. Tagadószó. 27. Közép-európai Kupa. 30. Az amerikai Nagy-Tavak egyike. 32. Nem is fölé. 33. Fordított kettős betű. **34. A nyílt szakköri napokon ezeket is bemutathatjátok, lehet autó, hajó, repülő stb.**

FÜGGŐLEGES: 2. Buenos ..., Argentína fővárosa. 3. Kalászos növény. 4. Kiló egynemű betűi. 5. Á. A. 6. Svéd, magyar és luxemburgi autók betűjele. 7. Ezen a napon. 8. Korszerűsít. 9. Norvég, román és svéd kocsikon látható betű. **10. Ezek is a szemle részei. 13. A függőleges 10.-ben említett versengés egyik ágazata (ilyen anyanyelvi és irodalmi).** 14. Földet forgat. 17. A hét vezér egyike. 18. Régi hosszmérték. 19. Színpadi kikészítés, névelővel. 22. Mocsaras helyen élő kisebb madár, névelővel. 23. Államigazgatási egység. 24. Amely személyek. 25. Kezébe helyezi. 26. Fordított személyes névmás. 28. Energia. 29. Nyakba való. 31. Értem a végén!

SAKK

A jó sakkozónak, éppúgy, mint a jó hadvezérnek, a győzelem reményével kell a harcba indulnia. De a sakkversenyen sokszor nem elég az önbizalom, mint azt a következő példa is mutatja:

1933-ban, egy amerikai verseny előtt, megkérdezték az egykori csodagyerek (akkor már 22 éves) Reshevskyt: „Megnyeri a versenyt?" „Van valaki, aki meg tud verni engem?" — volt erre a mester válasza.

Reshevskynek igaza volt: Senki sem tudott ellene győzni — de a versenyt mégsem ő nyerte meg. Kilenc nyert és négy döntetlen játszmával 11 pontot szerzett, de legerősebb konkurrense, Fine, 12 nyert és egy vesztett játszmával mégis megelőzte!

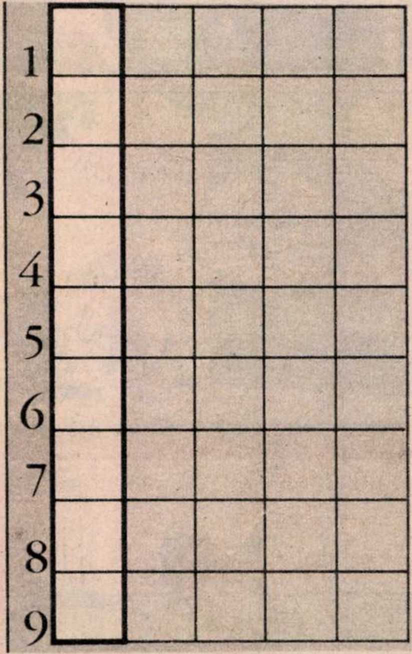

A VÍZSZINTES meghatározások megfelelőjét írd be. Az első függőleges oszlopban — föntről lefelé — egy jóízű rétes jelzőjét kapod meg.

1. Szakácsinas. 2. Likőrfajta. 3. Főzelék (spenót). 4. Szalámi-elnevezés. 5. Babfőzelék fajta. 6. Íz. 7. Zsíros hús. 8. Gyümölcsöt szárít. 9. Zöldfőzelék.

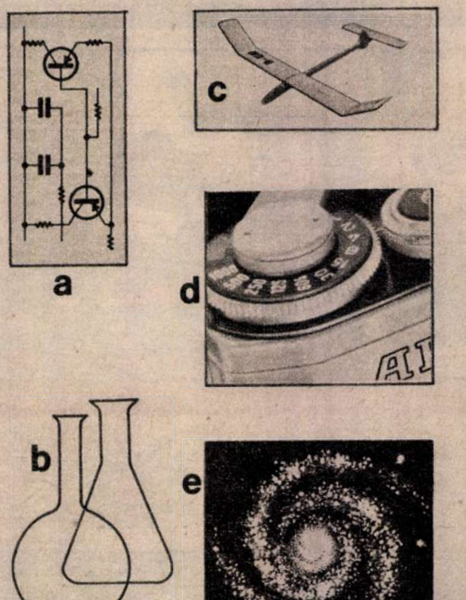

A KÉPEN ÖT szakkör jellemző ábráit láthatod. Melyik, milyen szakkörhöz tartozik?

HÁROMBÓL EGY A JÓ

1. Mit talált fel Puskás Tivadar?
a) telexgép
b) telefonközpont
c) televízió

2. Milyen származású volt Marconi, a rádió feltalálója?
a) olasz
b) spanyol
c) amerikai

3. Melyik egyetemen tanított Szentgyörgyi Albert, amikor a C-vitamin felfedezéséért a Nobel-díjat kapta?
a) a budapesti egyetemen
b) a debreceni egyetemen
c) a szegedi egyetemen

4. Kinek a nevéhez fűződik a relativitás elméletének kidolgozása?
a) Einstein
b) Newton
c) Hubble

5. Mikor halt meg Eötvös Lóránd, a torziós inga feltalálója?
a) 1890
b) 1908
c) 1919

6. Mikor élt Jedlik Ányos, az elektromágneses forgókészülék feltalálója?
a) XVIII. század második fele
b) XIX. század
c) XX. század eleje

7. Ki volt az, aki elsőként állapította meg, hogy Amerika önálló kontinens?
a) Kolumbusz Kristóf
b) Vasco da Gama
c) Amerigo Vespucci

8. Mikor vezették be a ma is használatos Gergely-naptárt?
a) 1582
b) 1601
c) 1622

9. Ki fedezte fel a szabadesés törvényét?
a) John Davis
b) Galileo Galilei
c) Giordano Bruno

10. Mennyi az ízlelőbimbók száma az ember nyelvén?
a) 2000—2500
b) 5000—6000
c) 8500—9800

11. A Föld felszínén hány hosszúsági fok tartozik egy zónaidőbe?
a) 5
b) 9
c) 15

12. E három tenger közül melyiknek nagyobb a sótartalma?
a) Vörös-tenger
b) Földközi-tenger
c) Fekete-tenger

13. Melyik városban tartották az első világkiállítást?
a) Párizs
b) London
c) Brüsszel

+1. Ki fedezte fel a penicillint?
a) Pavlov
b) Morgan
c) Flemming

LEÓ

A NYÁVOGÓ LEOPÁRD

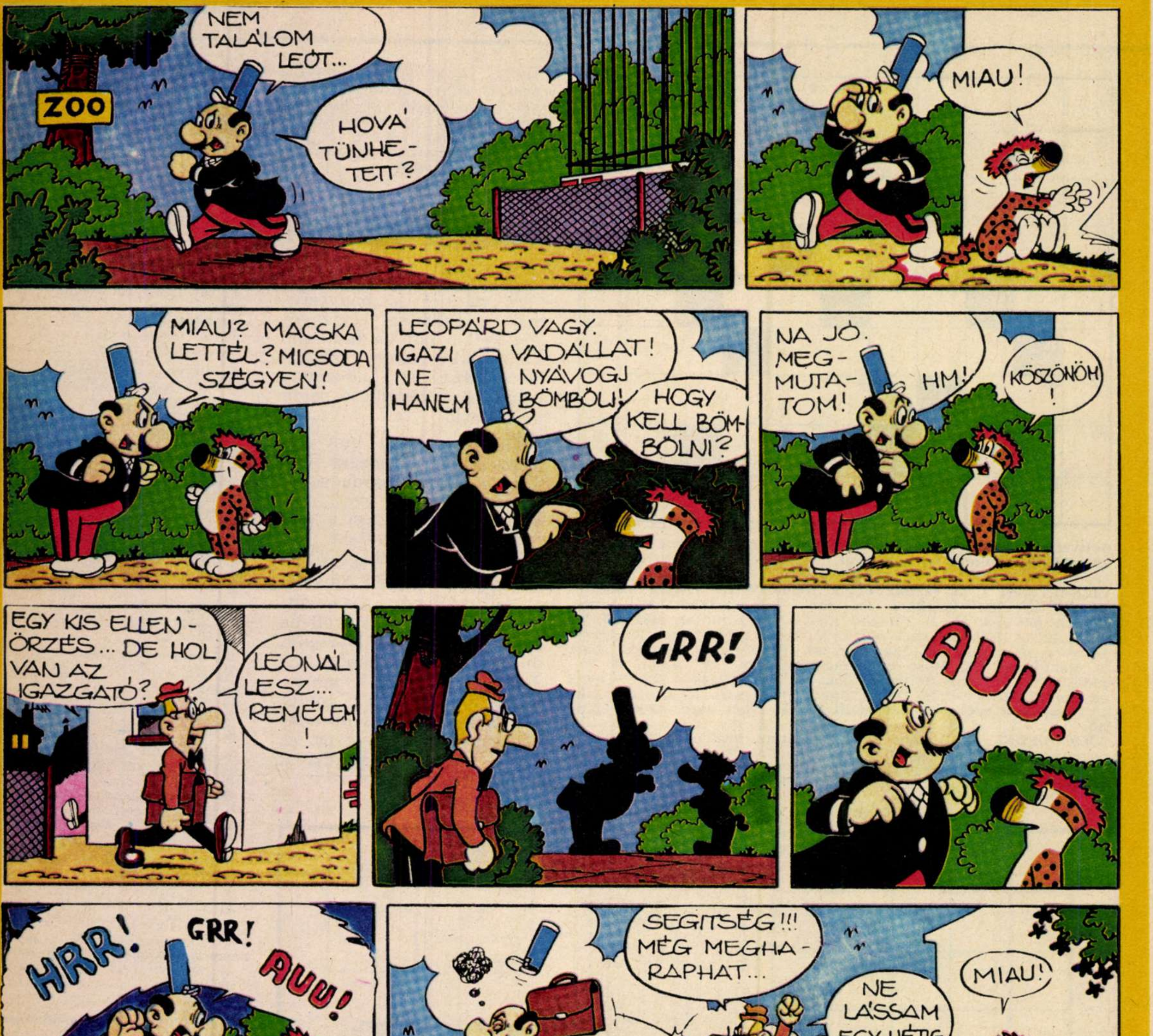
NEM TALÁLOM LEÓT...
ZOO
HOVÁ TÜNHETETT?
MIAU!
MIAU? MACSKA LETTÉL? MICSODA SZÉGYEN!
LEOPÁRD VAGY. IGAZI VADÁLLAT! NE NYÁVOGJ HANEM BÖMBÖLJ!
HOGY KELL BÖMBÖLNI?
NA JÓ. MEGMUTATOM!
HM!
KÖSZÖNÖM!
EGY KIS ELLENÖRZÉS... DE HOL VAN AZ IGAZGATÓ?
LEÓNÁL LESZ... REMÉLEM!
GRR!
AUU!
HRR!
GRR!
AUU!
SEGITSÉG!!! MÉG MEGHARAPHAT...
NE LÁSSAM EGY HÉTIG!!!
MIAU!
R.mas
1705

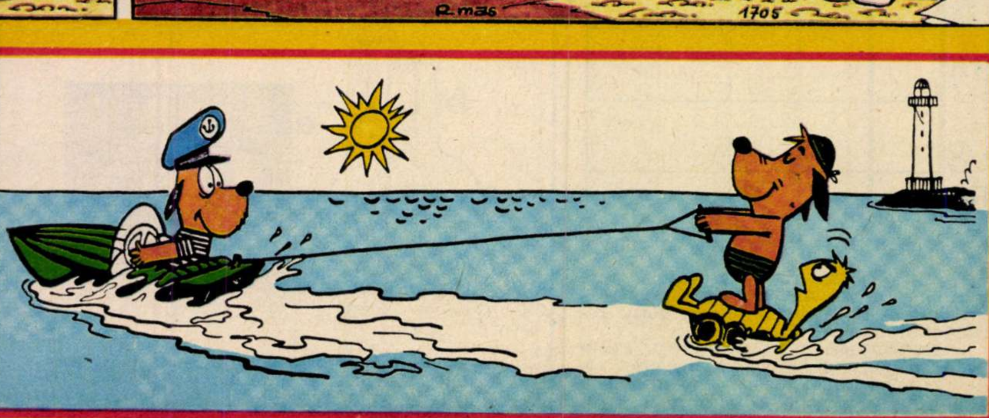

AMIKOR HÍVTÁL, NEM MONDTAD, HOGY ÉN LESZEK A VÍZISÍ?!

MILYEN ÉV A GYERMEKÉV?

Kinek mi a véleménye a gyerekévről? Kíváncsiak voltunk. Néhányan még nem is hallottak róla, de a felnőttek többsége máris felfigyelt ránk.

A TUDÓSÍTÓ:

Ez a mi esztendőnk. A nemzetközi gyermekév. Mi, a Pajtás kőszegi tudósítói, úgy gondoljuk, hogy nem kell csodákra várni, mi is adhatunk valamit ebben a különleges esztendőben. Ezért elhatároztuk, hogy felkeresünk néhány nevezetes vagy forgalmas helyet városunkban. Megkérdezzük a felnőtteket, de a gyerekeket is, hogy milyennek képzelik el ezt az esztendőt?

Először a Jurisics Miklós Múzeumba mentünk.

A MÚZEUMI DOLGOZÓ:

— Régen voltunk már gyerekek. Abban a világban nagyobb volt a szigorúság — nyilatkozott Schleffer Gusztávné, aki négy fiút nevelt fel. — Örülök, hogy a mai fiatalok nem nélkülöznek, tanulhatnak, dolgozhatnak és azt szeretném, ha a történelmi emlékekből még több fiatalnak tudnánk megmutatni, milyen volt a múlt. Szeretném, ha többen értenék, hogy a régi szigor és vastörvények helyett a mai élet milyen sokat ad és ennek az értékét csak növelheti az önként vállalt fegyelem és a másokért végzett munka.

A KÖNYVTÁROS:

Városunk könyvtárának egyik dolgozója Zdenkó Mihályné a következőket mondta:

— Nem ajándékhalmazzal és mindenféle pénzzel szerezhető kedvezményekkel szeretném gazdagabbá tenni 1979-et. Inkább arra gondolok, hogy gyermekkorban még játszva tanulhat az ember. 14 éves korig óriási ismeretanyagot kell megszerezni. Ezt az ismeretszerzést szeretném segíteni jó könyvekkel, kisfilmekkel. A természettudományokkal kapcsolatos új művekre szeretném felhívni a figyelmet.

Könyvek között élek, de jól látom, hogy az olvasás nem elég. A gyerekek szeretnek mozogni. Szívem szerint több sportpályát, uszodát, a rendszeres testedzéshez több alkalmat adnék nekik és a testedzéshez olcsó könyveket …

A BAZÁROS:

Egy kis bazárba is betértünk, hiszen a kirakatban ajándéktárgyak láthatók, és tudjuk, gyakran megfordulnak itt gyerekek is. Kovács Antalnét és férjét kérdeztük.

— Nálunk különösen nyáron nagy a forgalom. Sok kül- és belföldi turista fordul meg itt. Gyerekek főleg a közeli SZOT üdülőből jönnek, csaknem mindig csoportosan. Kőszegi jelvényeket, emléktárgyakat keresnek. Sajnos, gyakran el kell őket utasítanunk. Rossz az ellátás, kevés a hasznos, praktikus, a megfelelő játék. Azt, amit például a televízióban reklámoznak, mi talán egy év múlva kapjuk.

A bazárból jövet megszólaltattunk néhány gyereket. Amikor a másodikos Preisz Krisztina és Ortner Anita azt mondta, hogy nem hallott a nemzetközi gyermekévről, akkor még nem nagyon csodálkoztunk, de később, amikor ötödikesek is hasonló választ adtak, nagyon meghökkentünk. Úgy látszik, néhányan még a Pajtást sem olvasták! Elhatároztuk, hogy később több úttörőt megkérdezünk.

Addig is a Fő téri könyvesboltba mentünk. Horváth Józsefné boltvezető válaszolt a kérdéseinkre.

A KÖNYVTERJESZTŐ:

— Nagyon sok szép mesekönyv található boltunkban, de ezekből sohasem elég. Minden évben benevezünk a MESZÖV „házról házra" könyvárusítási versenyébe. Egy évben körülbelül tíz-tizenötezer forint értékű könyvet adnak el a gyerekek. Négy-öt éve tart ez az akció, és mindig első díjat kaptunk. A gyermekévben szeretnénk az akciót kibővíteni. Bevonjuk az árusításba azokat is, akik eddig nem szerepeltek. Had legyen még több gyereknek élménye, öröme a sikerrel végzett munka, had jussanak még többen dicsérethez és jutalomhoz ebben az évben …

Mi, Pajtás-tudósítók örültünk ezeknek a szavaknak, Úgy érezzük, hogy hasznos, szép munkát végeztünk.

Feszt Gizella
és Lőrincz Anna,
Kőszeg

MÓRA FERENC RAJOK!

A Hajdú-Bihar megyében élő és tevékenykedő Móra Ferenc rajok levelezőtársat keresnek, várják az ország más tájain dolgozó Móra rajok levelét.

A nemzetközi gyermekév alkalmából szeretnének minél több barátot szerezni, továbbá kíváncsiak, hogy más rajok hogyan ünneplik a Móra-évfordulót. Az is érdekli őket, hogy a névadó próbát hogyan teljesítették és milyen terveik vannak.

A leveleket a következő címre várják: 6-os számú Általános Iskola Hajdúböszörmény, Eötvös u. 10. — 4220.

AZ 1. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Rejtjelzett: 346×23 = 7958. **Maci Laci:** D. Három nagy magyar Borsos József, Hild József, Ferenczy István. **Növényvédő szeres:** B. **Vágjátok ki:** B-jobbra 5, 12, 10, 8, 11, 6. és 7, 4, 2, 3, 9, 6, 1. **Forgalmi helyzet:** 3, 4, 1, 2. **Betűrejtvény:** Ankara, Teherán, Ottawa, Prága. **Ki mit mond?** a—3, b—7, c—4, d—2, 2—6, f—5, g—8, h—1. **Hány négyszög:** 22. **10 fogaskerék:** 8, 10, 1, 4, 7, 2. **Régi, elfeledett:** Cséphadaró, csanak, kuka, béklyó, csobolyó, rocska, mángorló, ösztöke. **Keresztrejtvény:** Kreiner, Formo, Averina, Klammer, Bazsukov.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK
SZÖVETSÉGÉNEK
KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó
Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest,
Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 72 Ft
I. félévre 40 Ft
II. félévre 32 Ft

79.0127 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme,
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

A félelmetes doboz 2

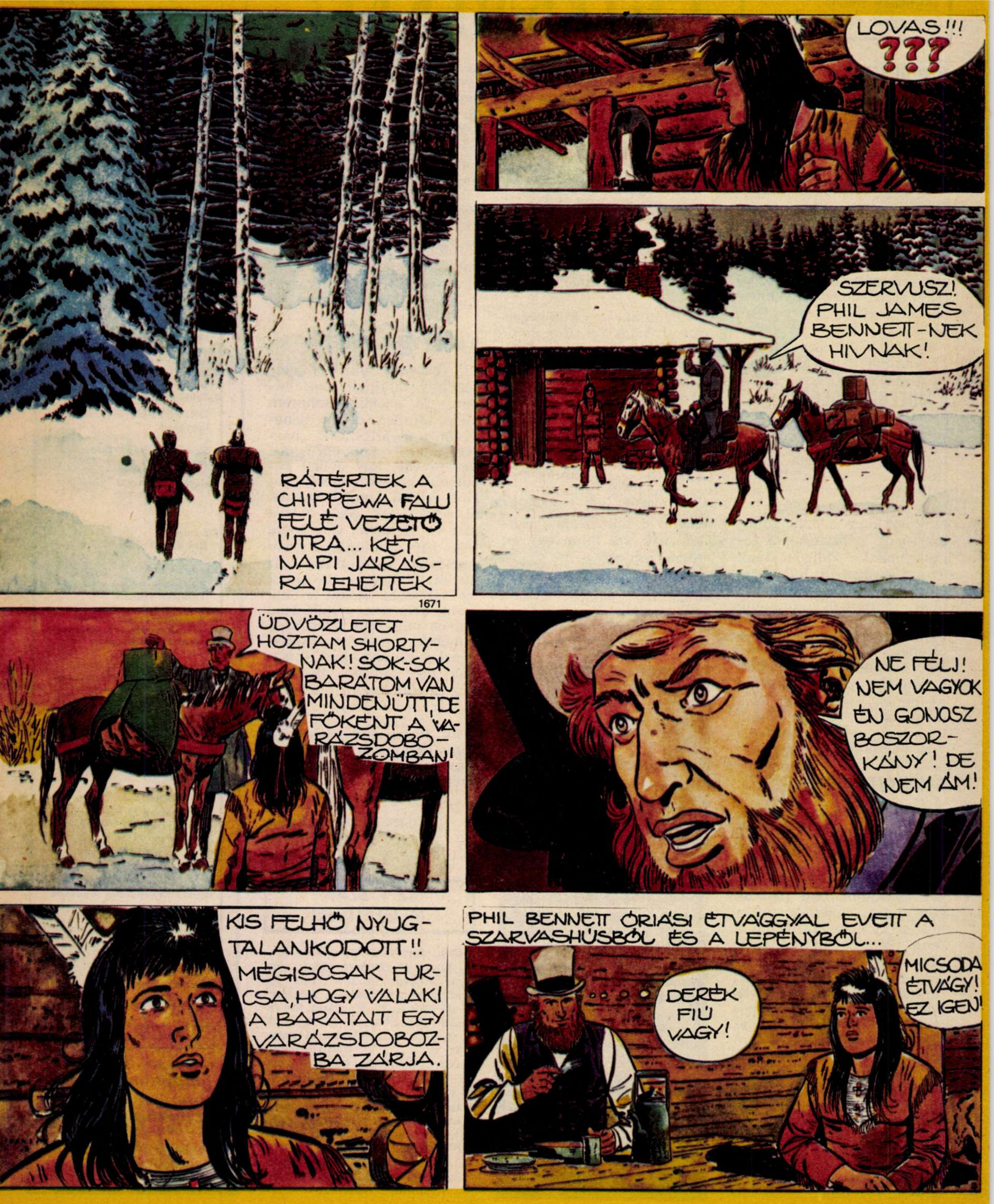
RÁTÉRTEK A CHIPPEWA FALU FELÉ VEZETŐ ÚTRA... KÉT NAPI JÁRÁSRA LEHETTEK
1671
LOVAS!!! ???
SZERVUSZ! PHIL JAMES BENNETT-NEK HIVNAK!
ÜDVÖZLETET HOZTAM SHORTYNAK! SOK-SOK BARÁTOM VAN MINDENÜTT, DE FŐKÉNT A VARÁZSDOBOZOMBAN!
NE FÉLJ! NEM VAGYOK ÉN GONOSZ BOSZORKÁNY! DE NEM ÁM!
KIS FELHŐ NYUGTALANKODOTT!! MÉGISCSAK FURCSA, HOGY VALAKI A BARÁTAIT EGY VARÁZSDOBOZBA ZÁRJA.
PHIL BENNETT ÓRIÁSI ÉTVÁGGYAL EVETT A SZARVASHÚSBÓL ÉS A LEPÉNYBŐL...
DERÉK FIÚ VAGY!
MICSODA ÉTVÁGY! EZ IGEN!

P
79/4
XXXIV. ÉVF. • 1979. JAN. 25. • ÁRA: 2,– Ft
PAJTÁS

6000 DIVATTERVEZŐ!

EREDMÉNYHIRDETÉS

Az úttörősport sohasem szűkölködik parádés versenyekben, eseményekben, de ezekben a hideg téli napokban különösen magas hőfokú küzdelmek zajlanak: megkezdődött a XIV. Téli Úttörő Olimpia! Teremben is, meg a havas lejtőkön is összemérik tudásukat a korosztály legjobbjai. Teljesítményük, felkészültségük láttán nyugodtan kijelenthetjük, hogy egyáltalán nem afféle „játékolimpiáról” van szó. Olimpia ez a javából, a magyar sport utánpótlásának rangos versenye, ahol pontosan olyan keserű a vereség íze, és pontosan akkora boldogság a siker, mint a felnőttek olimpiáján

”OLIMPIÁRÓL

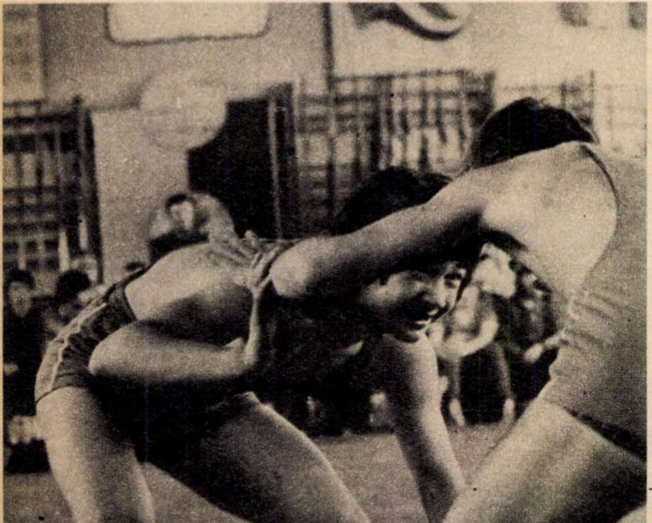

HOGYAN TEREM AZ ARANY?

A barna medve döngve a szőnyeghez csapódott, ellenfele pedig a révületbe esett sámánok táncát járta felette örömében. Igaz, maga az állat alig volt nagyobb fél méternél, és valamelyik játékboltból származott, viszont az is igaz, hogy a győztes fiú meg alig volt nagyobb a mackónál.

A 2 éves Sárosi Tibike produkciójára természetesen versenyen kívül került sor, ennek ellenére még taps is csattant imitt-amott. És mindennél jobban jellemezte az abonyi Somogyi Imre Általános Iskola tornatermének hangulatát. Persze, nincs az egészben semmi meglepő, így van ez mindenütt, ahol az úttörő-olimpia jár vendégségben. Ráadásul itt az úttörő korosztály legjobb szabadfogású birkózói jöttek össze. Mégpedig egyáltalán nem azért, hogy „olimpiásdit” játsszanak, dehogy! Ez az esemény a magyar birkózó utánpótlás rangos versenye volt, ahol nem többet, és nem kevesebbet láthattunk, mint egyik úgynevezett sikersportágunk jövőjét. Ennek megfelelő volt a parádés rendezés, és ennek megfelelően megjelent — csakúgy, mint az eddigi versenyeken — a Magyar Birkózó Szövetség vezérkara is, Szántó Ottó főtitkárral az élen.

Lukács Béla, nemzetközi szőnyegelnök elégedettnek látszik.

— *Szenzációs dolgokat csinálnak a gyerekek, és mindezt teljesen ösztönösen. Ezt a játékosságot, és ösztönösséget kellene átmenteni a későbbi évekre is, hogy a megnövekedett felelősségből eredő túlzott taktikázás és óvatosság ne szürkítse egyformává és sablonossá a kétségkívül meglevő képességeket.*

Ehhez a szakvéleményhez túl sokat mi sem tehetünk hozzá. Legfeljebb annyit, hogy — ne csak vélemény maradjon.

*

Hogyan terem az arany?

Hát ez az, amire semmiféle biztos recept nincs. A budapesti Podolszky Tibi például két perc alatt járta meg az utat a pokol mélységes fenekétől a boldogság tündöklő csúcsaira. Hibapont nélkül vezette a 45 kg-osok mezőnyét egészen az utolsó fordulóig. Itt Dvorák Laci próbálta útját állni, de erejéből mindössze annyira futotta, hogy időről időre feltápászkodjon a szőnyegről. A budapesti birkózó már 15:4-re vezetett, és gondolatban talán már a bizsergető tapsvihart hallgatta a dobogó tetején... és talán

KAUCSUK LABDÁVAL

A XIV. Téli Úttörő Olimpia asztalitenisz versenyeinek országos döntőire az elmúlt év utolsó napjaiban került sor Szombathelyen, a Művelődési és Sportházban.

A kétnapos küzdelemből a következők kerültek ki győztesen:

I. KORCSOPORT

„A" kategória: Andódi Tibor (Békés m.), és Müller Ágnes (Budapest) „B" kategória: Szerletics Tibor (Bács m.), és Borus Virág (Budapest).

II. KORCSOPORT

Szosznyák Attila (Baranya m.), és Bolvári Katalin (Tolna m.)

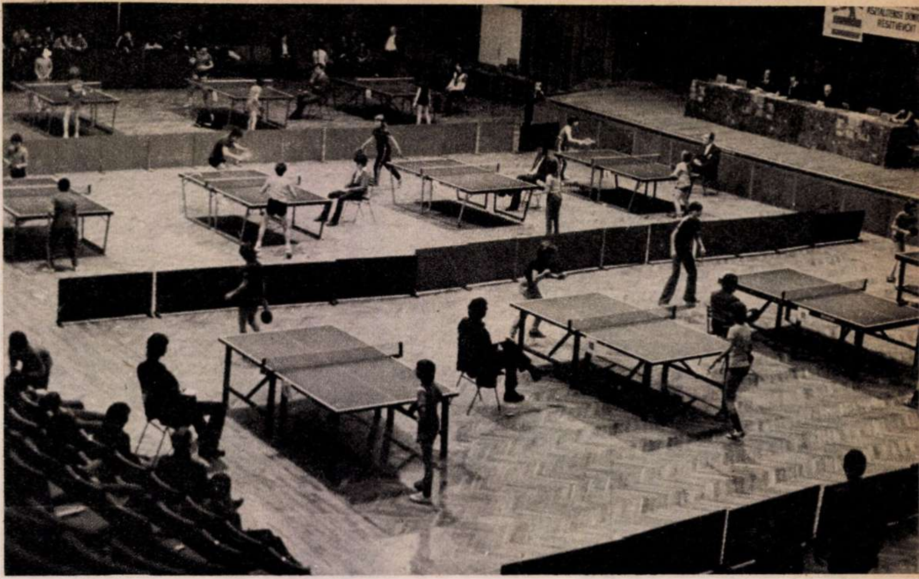

OLIMPIÁRA...”

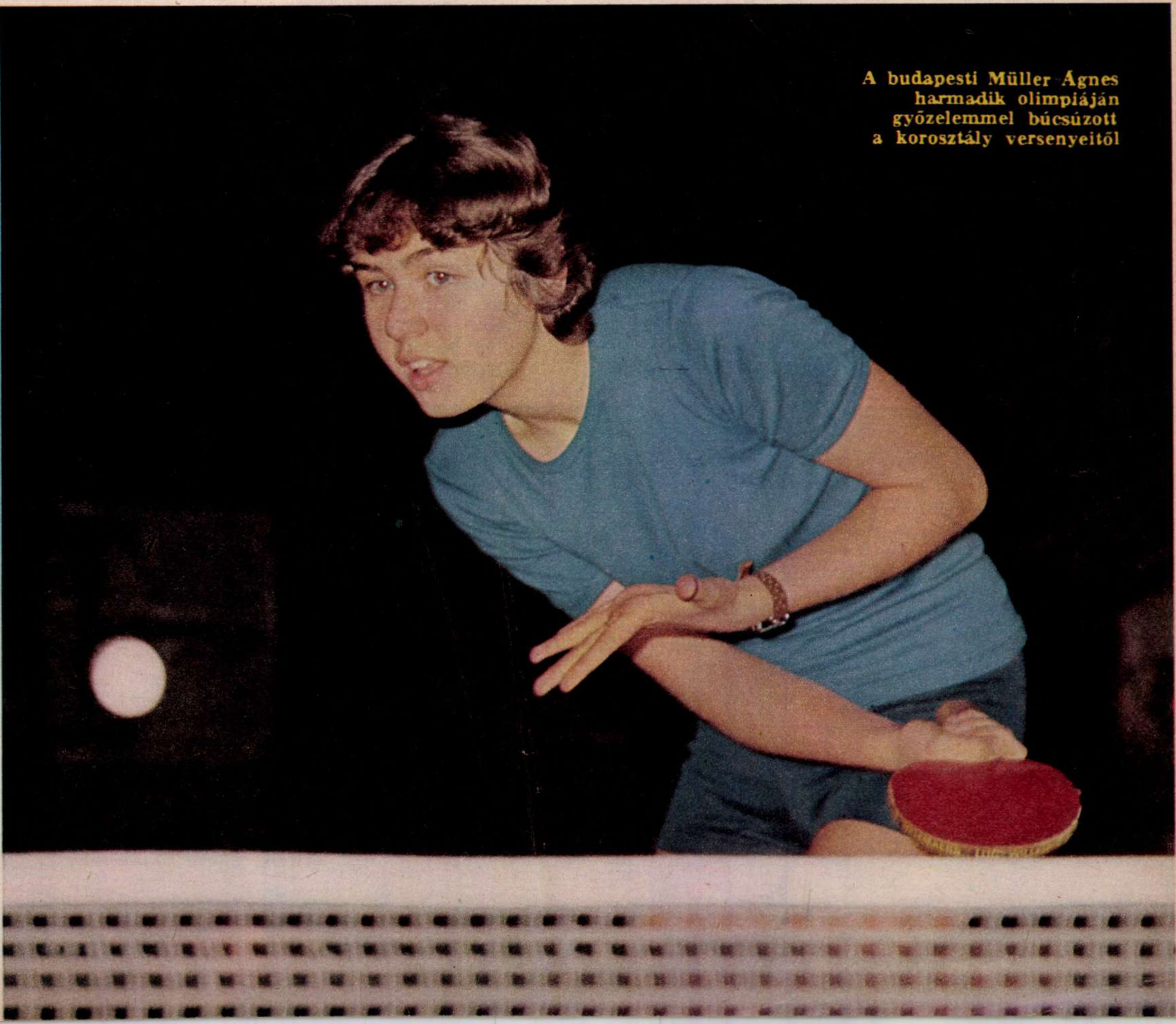

A budapesti Müller Ágnes harmadik olimpiáján győzelemmel búcsúzott a korosztály versenyeitől

"OLIMPIÁRÓL – OLIMPIÁRA..."

Az ilyen fergeteges eseményeket mindenképpn érdemes megörökíteni

nem figyelt annyira ellenfelére. A következő pillanatban a szőnyegen találta magát. Tushelyzetben!... Ez bizony 4 hibapont, ez bizony vereség a javából. Az „aranyos" álmok után maga a pokol. Hacsak... hiszen Dvorák Lacinak is 4 hibapontja van! A verseny tehát végül is egy félreeső szobában, meglehetősen szűk körben dől el. Mérlegeléssel. Aki könnyebb, azé a győzelem. Egymás vállát átkarolva bandukoltak befelé. Aztán... Podolszky Tibi robban ki elsőként, arcára vízszintes vonásokat vés az öröm. Nyomában Dvorák Laci bandukol, lógó orral.

— *Harminc deka!* — mondja megsemmisülten. *Harminc dekával voltam nehezebb...*

És közben látszik, hogy e pillanatban a szíve a legnehezebb.

De győzelemre ösztönözhet például a hagyomány ereje is. A túrkevei Fóris Sanyinak már 4 hibapontja van az utolsó forduló előtt, neki tehát tussal kell győznie, ha első akar lenni. És miért ne akarna? Ha másért nem, hát azért, mert az utóbbi hét évben a túrkevei birkózók egyszer sem távoztak aranyérem nélkül...

Most például Lakatos Győző tanácsait hallgatja. Jól teszi, mert Lakatos Győző tavaly nyert úttörőolimpiai bajnokságot, és azóta ott volt a serdülő bajnokságon is, meg a KISZ Kupán is, amikor az érmeket osztották.

— *Roppant ideges vagyok* — mondja Fóris Sanyi egy banánt majszolva. — *Következő ellenfelemet legyőztem ugyan már vagy tízszer, de azért...*

Néhány perc múlva aztán meglepő higgadtsággal

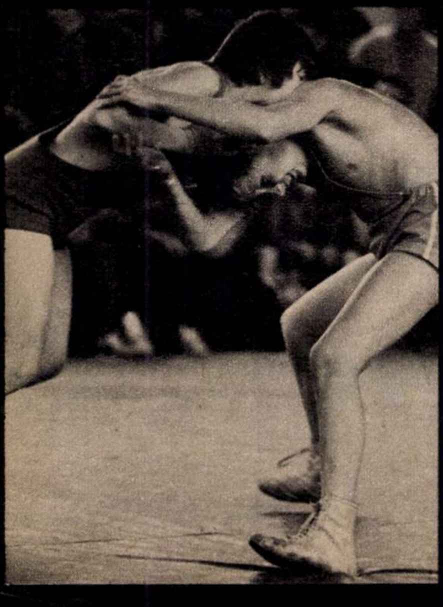

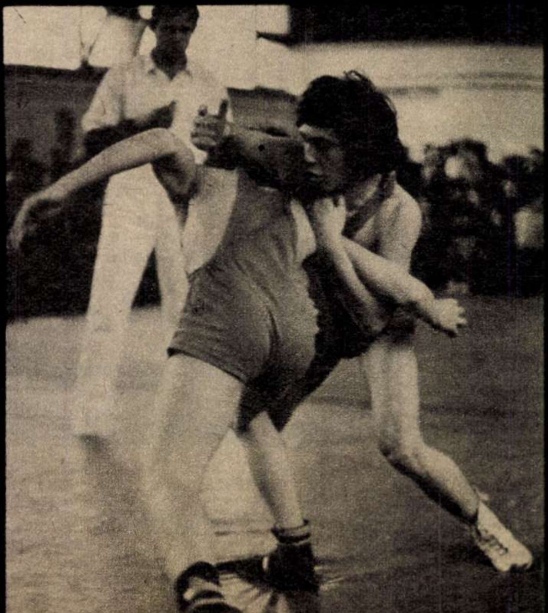

Vannak az életben
különös helyzetek,
amikor néhány pillanatra
tanácstalanná válik
az ember...

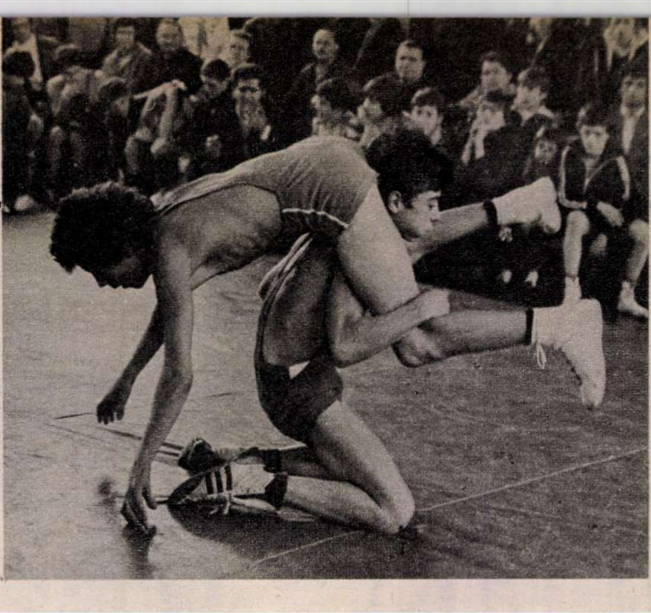

bemutat egy kifogástalan nyakfogást, külső gánccsal, mire a túrkevei sikerek kovácsa, Kiss Kálmán, a csaknem kétméteres termetével örömtáncot kezd lejteni a sarokban. A nemrégiben — éppen a szép eredmények jutalmaként — felavatott edzőterem újabb nagyszerű sikert termett!

És persze magabiztosan is lehet aranyat „termeszteni". Ahogy Kiss András teszi az FTC-ből. Feláll a szőnyegre a nehézsúlyú fiú, vele szemben a másik nehézsúlyú. Feleakkora, mint ő. Kiss András tehát minden cifrázás nélkül lenyomja ellenfele mindkét vállát a szőnyegre, és hibapont nélkül nyeri a versenyt.

— *A testalkat adottság* — mondja Kruj Iván, az FTC birkózóinak vezető edzője. — *De ez a fiú még szorgalmas is ráadásul, úgyhogy egészen biztosan hallunk még róla.*

*

Bízunk benne, hogy a többiekről is. Mert recept ugyan nincs a győzelemre, de egy valami azért valamennyi bajnok receptjén szerepelt, és ami mindenki számára beszerezhető.

Amiről Kruj Iván beszélt. A szorgalom.

Cser Gábor
FOTÓ: Szalay Béla

A BAJNOKOK

35 kg: Kőszegfalvi László (Vas m.), **38 kg:** Bartók Sándor (Vas m.), **41 kg:** Scharfenberger Csaba (Pest m.), **46 kg:** Podolszky Tibor (Budapest), **49 kg:** Fóris Sándor (Szolnok m.), **53 kg:** Balogh Ferenc (Budapest), **58 kg:** Tóth Gábor (Budapest), **63 kg:** Hegedűs Mihály (Borsod m.), **68 kg:** Bereczki Attila (Budapest), **Nehézsúly:** Kiss András (Budapest).

A küzdelem
pillanatai...
és a megnyugvás.
E percben talán
nem is olyan
fontos
az eredmény

Furcsa találkozó

Már hetek óta kérdezgetem a gyerekektől: „Hogyan használjátok fel az úttörő-zsebkönyveteket?” Jártam a debreceni úttörőházban és a Bocskai István csapatnál, megfordultam Oroszlányban, kérdezősködtem a budapesti fiúktól, lányoktól. Vaskos jegyzetfüzetet írtam tele. Tegnap este hozzáfogtam, hogy riportba foglaljam a legfontosabb észrevételeket. Nem volt könnyű dolgom; későre járt már az idő, egy kicsit el is álmosodtam...

És a következő pillanatban egy óriási teremben találtam magam. Morajlás, zúgás vett körül. Nem is csoda, hiszen kis híján félmillió zsebkönyvet láttam magam körül. Tanácskozásra gyűltek össze. Elálmélkodtam. Jó ég, ha ezek mind felszólalnak...

— Dehogy szólal itt fel mindenki! — szegődött mellém egy kissé használtabb borítóban levő zsebkönyv, aki sajtófőnökként mutatkozott be. — Tessék csak odapillantani a jobb sarokba! Azok ott mélyen szunyókálnak. Majd csak májusban ébresztik fel őket. De akkor napok alatt megtelnek a „vállaltam — teljesítettem” oldalaik. Éppen ezért még vadonatúj az öltözékük, de akkor...

— És azok ott, mellettük — vágtam a szavába —, akik olykor-olykor felijednek. Nekik egy kicsit mintha kopottasabb lenne a ruhájuk.

— Persze, persze — szólt a magyarázat —, őket negyedévenként, vagy havonta felébresztik, mert azt mondja az őrsvezető a gazdájuknak: „Mutasd csak a zsebkönyvedet!”

Nem folytathattam tovább a kérdezősködést, mert máris kezdetét vette a nagy tanácskozás. Elsőként — mint ahogy az már mindenütt szokás — elnököt választottak. Az elnök egy eléggé kopott, de azért gyűröttnek, rongyosnak nem mondható zsebkönyv lett. Székfoglaló beszédét bemutatkozással kezdte. Elmondta, hogy neki bizony szeptembertől kezdve alig van egy-két nyugodt napja. (Micsoda nagyképű! — jegyezte meg egy hang a túloldalon.) Nem hiszitek el? Mindjárt bebizonyítom! — s azzal hajtogatni kezdte a lapjait. — Látjátok, a „Fontos adatok”, „A mi őrsünk”, meg ahol ilyen pontozott vonalak vannak, mind-mind ki vannak töltve. (Az is valami? Mindezt az én gazdám is beírta — kiáltottak egyszerre vagy tízezren.) Nyugi, nyugi! Még nem értem a végére. Nézzétek, itt vannak az „Ajánlások programokhoz, vállalásokhoz” oldalaim. Mindenütt van beírás. Igaz?

A hátul ülők közül az egyik zsebkönyv szót kért. Harcias volt a hangja:

— Már elnézést kérek a közbeszólásért. Innét hátulról nem lehet jól látni, hogy mi van ezekre az oldalakra írva. Ha csak olyasmi, mint az enyémre, az egy fityinget sem ér. Olyan dühös vagyok a gazdámra, hogy majd megpukkadok a méregtől. Képzeljétek, azt írt be vállalásként, hogy „mindennap átvezetek egy vak nénit a forgalmas úttesten” (És ha nem akar átmenni? — szellemeskedett valaki.) Meg hogy: „vállalom, hogy minden héten elmegyek moziba.”

Lett ám erre akkora vihar, de akkora, hogy senki sem értette a saját szavát. Valamit azért ki lehetett venni a nagy zsivajból. Sokan ugyanis helyeselték a közbeszóló véleményét, és ők is hasonló, százszor elcsépelt beírásokról beszéltek. Mások viszont azt mondták, hogy no-no, azért van itt egy-két új ötlet is.

Az elnök végül is a csengővel csendesítette le a vihart:

— Nyugodjatok meg kedves zsebkönyv társaim! Veszekedéssel semmire sem megyünk. Tudom, nagyon jól tudom, hogy vannak nemtörődöm, hányaveti és lusta gyerekek, akik keveset foglalkoznak velünk. (Meg kell őket szégyeníteni! — kiáltott több ezer haragos hang.) A szégyenítés mit sem ér, inkább jobb belátásra kell őket bírni. Hátha nem is ők a hibásak, hanem az őrsvezető, aki egyetlen összejövetelen sem kéri számon, hogy mi is van azokkal a vállalásokkal, megbízatásokkal! (Nálunk még őrsi összejövetel sincs! — jegyezték meg halkan többen is.) A kép azonban nem ilyen sötét. Vannak, és jólesö érzéssel mondom ki: elég sokan vannak olyan úttörők, mint az én gazdám is. (Úgy van! és taps több helyen is.) Mert nézzétek, az én oldalaimon van ám egy-két nagyon ötletes vállalás is. Például: „őrsömben vetélkedőt szervezek a település történetéből”. Vagy: „felkutatok lakóhelyemen egy olyan felnőttet, aki már sokat utazott a világban. Elhívom az összejövetelünkre, és megkérem, hogy beszéljen az élményeiről.”

— Ez aztán okos gyerek! — mondta hangosan az egyik zsebkönyv. — Vagy valaki súg neki.

Az elnöknek felcsillant a szeme. Kapott a szón:

— Eltaláltad! Súg neki és... súgunk neki. (Mi?) Nézzétek, csak az én lapjaimat! Itt egy aláhúzás, itt egy felkiáltójel, itt meg a margóra írva: „kitűnő ötlet!”, itt meg egy kérdőjel, ami azt jelenti, hogy „nálunk is meg lehet ezt csinálni, csak egy kicsit másképpen”. Ez a súgás nem hiba. Sőt.

*

Álom volt mindez? Azt mondják, az ember arról álmodik, ami legjobban foglalkoztatja. Azért írtam le ezt. Mondd, kedves olvasóm, a te zsebkönyved mit mondott volna ezen a furcsa találkozón?

Füleki János

Fotó: Gámán Gábor

NEM MEHETSZ LE A FÖLDRŐL

...fél kettőkor távozott az iskolából. A takarítónő még látta, hogy befordul az utcájukba. Szülei lakására azonban nem érkezett meg...

Amikor a fiatal rendőrtiszt a hetedik b-ben leült a gyerekek közé, hogy megtudjon néhány dolgot Sanyiról, kiderült, hogy az osztálytársak alig-alig ismerik az eltűnt fiút. Még a szeme színére sem emlékeztek.

— Szerintem kék szeme van — mondta bizonytalanul Sanyi padtársa.

— Kék? Inkább zöldesszürke — vitatkozott vele az előtte ülő fiú.

— Szomorúan tudott nézni — jegyezte meg az egyik lány.

— Mikor került Sanyi az osztályba?

— Úgy emlékszem, hogy a hatodik vége felé már együtt járt velünk — válaszolta Nyárádi Pista. — Tanyáról költöztek ide.

— Nem panaszkodott?

— Alig lehetett a szavát hallani. Az őrsi összejövetelekre néha eljött, de a hátsó padba üldögélt, vagy Szekerest nyaggatta, hogy segítsen oroszt fordítani.

— Végül már nagyon idegesített. Az istenért nem akarta megérteni, hogyan ragozunk — szólt közbe Szekeres Gabi.

— Te se értetted volna, ha ott kezded, ahol mi. A tanyai iskolában ketten tanítottak nyolc osztályt. Az oroszt főleg magnóról hallgattuk. És a géptől nem lehet kérdezni — mondta Cserkúti Feri, aki a pusztán is együtt járt Sanyival.

— Amikor beneveztünk a bukásmentes őrs akcióba, tanulópárt kerestünk Sanyinak, de egyetlen egyszer nem ült le vele. Alighogy kicsengettek az utolsó óráról, azonnal eltűnt. Ha Géza bácsi, az osztályfőnökünk nem olyan jószívű, akkor szégyenkezhettünk volna. Szerencsére oroszból is, történelemből is megadta neki a kettest.

— Tudjátok, hogy miért tűnt el?

Cserkuti tudta, de hallgatott. Azután mégis meggondolta magát.

— Sanyiék nyolcan vannak testvérek. Öt kisebb nála. Még pelenkát is kellett mosnia.

— Pelenkát? — néztek össze a gyerekek.

— Az apja is beteg. Leesett a szekérről, és megsérült a gerince. Többet van ágyban, mint munkában. Az anyja állandóan veszekszik a gyerekekkel. Ha Sanyi figyelmeztetést kapott az ellenőrzőjébe, a sodrófát is elővette.

— Erről azért szólhatott volna nekünk...

— És mi van, ha szól? A félévi bizonyítványosztásnál ki vette észre, hogy sír? Mindenki a saját jegyeivel volt elfoglalva.

Az iskola igazgatója lépett a terembe.

— A munkatársai telefonáltak, hogy megvan a gyerek. — újságolta a rendőrnek. — A tanyán húzta meg magát, ahol azelőtt laktak.

— Az ember kétségbeesésében szeretne megkapaszkodni valamiben. A szépet keresi. Ha lehetne, képes volna lemenni érte a Földről. Persze, a csavargás nem old meg semmit — állt fel a tiszt.

Az ajtóban visszafordult.

— Azért nektek jobban oda kellene figyelni egymásra. Legalább hetente egyszer kérdezzétek meg a mellettetek ülőtől: „Hogy vagy?” Mert már az is könnyebbség, ha beszélhetünk valakinek a bajunkról.

Faragó György

MA ITT, HOLNAP

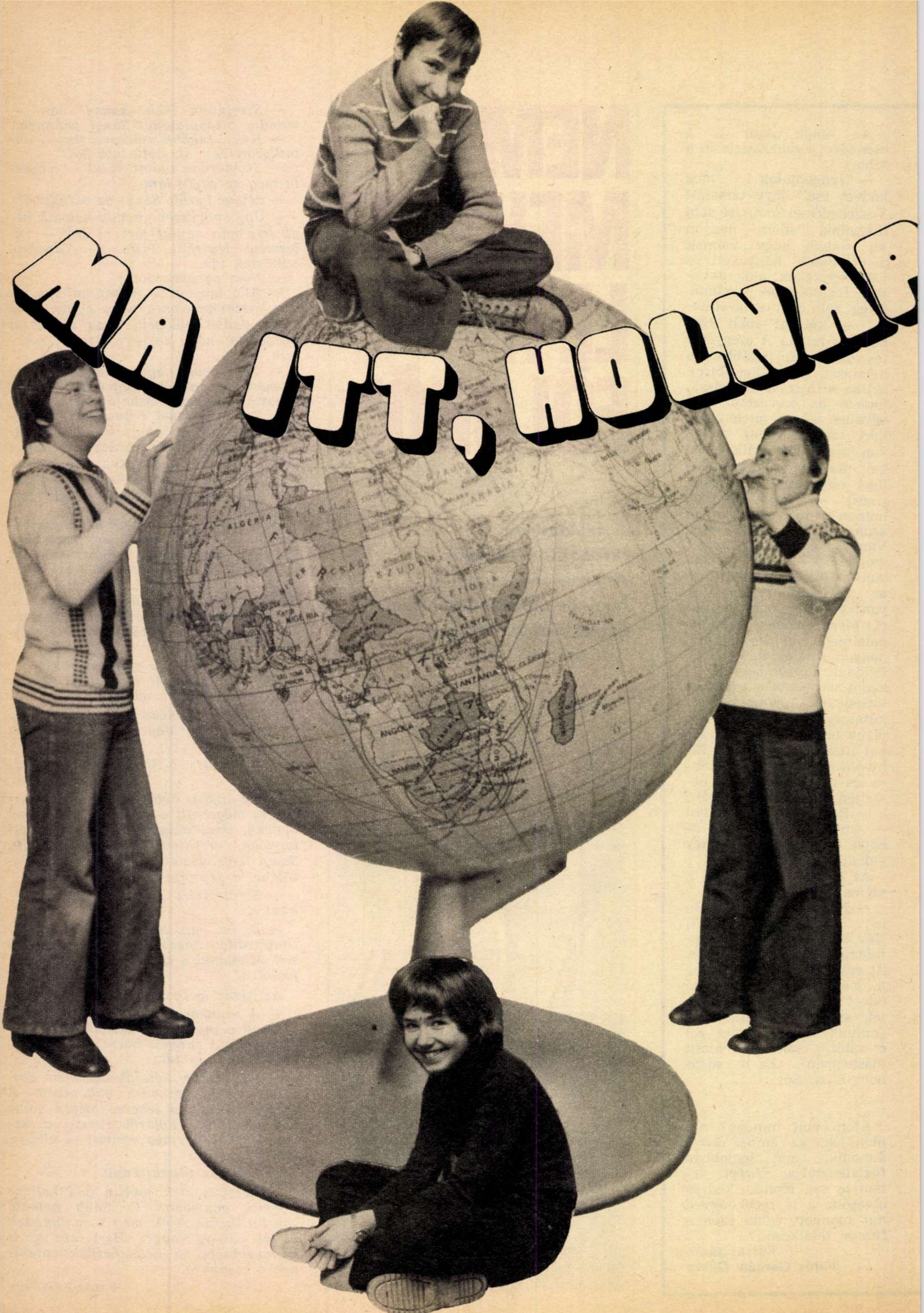

ALGERIA
CSAD
SZUDÁN
ETIÓPIA
NIGERIA
KENYA
TANZÁNIA
ANGOLA
ARÁBIA

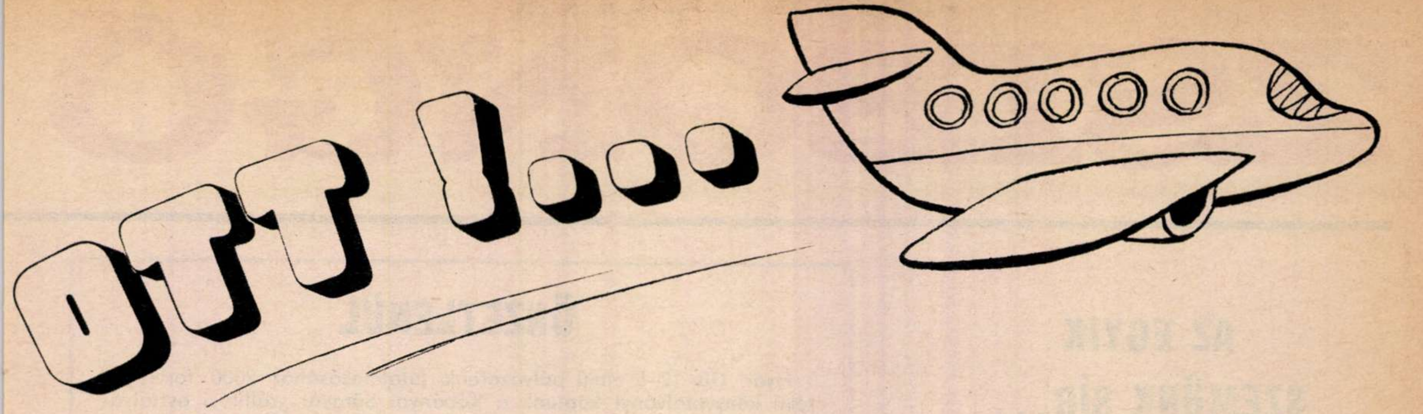

Az egyemeletes ház a Külügyminisztérium diákotthona. Diplomatáink gyerekei laknak benne.

Amikor a szülők külhoni munkájából már csak egy vagy két év van hátra, hazajönnek a lányok, fiúk, hogy ismét beleszokjanak a hazai életbe, az itthoni iskolai környezetbe. Tehát hosszú időt édesanyjuktól, édesapjuktól távol, itt a kollégiumban töltenek. Hogyan sikerül „visszazökkenniük"? — erről beszélgettünk néhányukkal.

TEHERÁN, TEHER ÁM

Varga Zsuzsa, Fodor Kati, a Lukáts testvérek: Attila és Tibor, meg Wahrenburg Ottó alig leplezett kíváncsisággal ülték körül az asztalt. Vajon mit akarok tőlük? Én is olyan „csodabogárnak" nézem őket, mint néhány mostani barátjuk, akik a kinti ruhákról, a mozikról, autókról, s egyéb, az ő számukra alig, vagy egyáltalán nem fontos témáról faggatják őket?

Vagy arra vagyok kíváncsi: ki hogyan tanulta meg a nyelvet?

„Magyar vagyok, magyarul akarok a magyar emberekkel beszélni, nem angolul — indulatoskodott Zsuzsa — Csak a nővéremmel szoktam angolul levelezni, ő Szentesen van a nagymamánál, már gimnazista."

Zsuzsa 15 éves, több évig élt a távoli Teheránban. Édesapja a követségen másodtitkár. Ő és nővére angol iskolába jártak, s a szülőknek bizony mélyen a pénztárcába kellett nyúlniok, hogy kifizessék a két lány tandíját.

— A pontos összeget nem is tudom — mondta Zsuzsa —, de egy Mercedest biztos lehetett volna venni az árából. Ezért is jöttünk haza, mi gyerekek, mert apukámék már nem tudták fizetni a tandíjat.

Zsuzsáék 11 napi autóút után érkeztek meg Teheránba. Mivel egyik gyerek sem tudott angolul, egy átmeneti osztály diákjai lettek: gyakorolták a nyelvet. A vizsga után Zsuzsa a hetedik osztályba került. Naponta reggel 8-tól délután 4-ig volt az iskolában: három angol-, egy történelem-, egy matematikaóra váltogatta egymást nap nap után. Az iskolai évet három negyedre osztották, s mindegyik negyed elteltével egy, legalább kétórás vizsgát kellett tenni.

— Perzsául nagyon keveset tudok, bár járt az iskolába néhány perzsa gyerek is. Persze azért nem tudtak „eladni"... — nevetett Lukáts Attilára, aki számomra érthetetlen perzsa szavakat mondott válaszként, s mindannyian jót kacagtak. Ebből rögtön tudtam, hogy ezeket a szavakat nem az iskolában tanulták.

— A suliban volt néhány barátnőm, de moziba, meg mászkálni a nővéremmel mentem. Szinte minden filmet megnéztünk. És rengeteget fociztam. Itthon? Nagyon nehéz. Messze vannak a szüleim, 15 évesen járom a nyolcadikat, most vizsgáztam le az ötödikes oroszból, és nagyon nagy a hátrányom magyar nyelvtanból és helyesírásból. Fogalmam sincs, hogy sikerül a felvételim, pedig autómérnök szeretnék lenni...

— Mi is Iránban voltunk, csak Teheránból jó messzire, Shirazban — kezdte „beszámolóját" a nagyobbik Lukáts fiú, Attila. — Tibor, az öcsém kilenc-, én tízéves voltam, amikor elindultunk Magyarországról. Édesapámék vágóhidat építenek Shirazban, ott van egy magyar kolónia. Mi perzsa iskolába jártunk, perzsául vizsgáztunk. Irtó muris volt az itthoni suli után a kinti iskolai élet. Az ablakból figyeltük reggelente a tanárnőt, ha már elment az ablak alatt, akkor futottunk az iskolába. Nyolckor kellett volna a tanításnak kezdődnie, de ez a legritkább esetben fordult elő. A vizsga is érdekes. Perzsául diktáltak, aztán egy történetet olvastak föl, amelynek a tartalmát kellett leírni. A második napon számtanból, földrajzból és úgynevezett perzsa szépírásból kellett vizsgázni. Ez volt a legnehezebb. Ezt ugyanis nádtollal és tussal kellett írni.

— Shiraz sokkal kisebb hely, mint Teherán, de azért ott is volt épp elég mozi, meg játékterem — vette át a szót Lukáts Tibor. — Persze ezekben a játéktermekben elég csalafinták az automaták, s mindig elnyerték a pénzünket. A legjobb az volt, ha magyar kamiont láttunk az utakon: jókat nevettünk, mert a sofőrök arcáról lerítt, hogy nem tudják, miért integetünk nekik. No aztán az autók! Összevissza mennek. A négysávos utakon sokszor nyolc kocsi van egymás mellett és nincs olyan, hogy elsőbbséget adnak. Annak van előnye, amelyiknek előbbre áll az orra.

— Anyuék most hazajöttek szabadságra, ez nagyon jó, mert végre kimehetünk az intézetből. Nem mintha rossz lenne itt, csak hát... — sóhajtott Attila.

— Most a Lisznyai utcai általános iskolába járunk. Eleinte nehéz volt, mert a fiúk és a lányok úgy kérdezgettek, vizsgálgattak bennünket mintha egy másik bolygóról jöttünk volna. Akkor határoztam el, hogy rajfoglalkozáson élménybeszámolót tartok, hátha ezzel lecsillapodnak a kedélyek. Így is lett — mesélte Tibor.

AZ OTTHON NEM PÓTOLHATÓ

— Nem tudom, hogy a többieknek mi a véleménye, de ha rajtam múlna, nem mennék el még egyszer ilyen hosszú időre — summázta Attila.

— Én igen. Nagyon szeretem Rómát — sóhajtott Kati. — Hat és fél éves voltam, amikor kimentünk. Fél évig tanultam a nyelvet, utána kezdtem iskolába járni. Csak az volt a baj, hogy nagyon keveset tanultunk, a tanárokat nem izgatta, hogy ki mennyit tud. Most itthon nagyon nehéz. Mindannyian veszítettünk egy évet és sok a pótolnivaló.

Ottó is nehéz helyzetben van. Az NDK-ban született, hatéves koráig a nagymamája nevelte Magyarországon, az első és második osztályt Berlinben végezte, a harmadikat itt az intézetben, a negyediket megint az NDK-ban, az ötödiket meg a hatodikat ismét Budapesten. A szinte évenkénti „iskolacsere", a más-más tananyag, a más környezet igencsak érezteti hatását; Ottó keresi a magyar szavakat és sokszor némettel helyettesíti.

Persze most lehet, hogy azt mondja valaki: miért baj ez? Hiszen ezek a gyerekek a magyar nyelv mellett egy másik nyelvet is megtanultak, majdnem anyanyelvi szinten. Ez igaz, sőt az is, hogy ha gyakorolják, felnőtt korukban is hasznát vehetik. Csak hát nem elég az, hogy egy vagy két idegen nyelvet megtanultak. Nekik elsősorban magyar iskolai bizonyítványra van szükségük, hiszen csak ezzel veszik fel őket középiskolába és egyetemre. A több éves külföldi tartózkodás alatt biztos, hogy sok élménnyel, tapasztalattal lesznek gazdagabbak, de veszítenek egy vagy két iskolai évet, és sokkal nagyobb erőfeszítésükbe kerül behozni a lemaradást.

És a szülői házat sem a kollégium, sem a távoli ország nem pótolhatja.

Ősz Katalin

ZSIBONGÓ

AZ EGYIK SZEMÜNK SÍR...

... a másik meg nevet. „Három kívánság" című szép, komoly játékunk ugyanis várakozáson felüli sikert aratott. E pillanatban érkezett szerkesztőségünkbe a 20 000. levél, és semmi jel sem mutat arra, hogy a közeljövőben apadna az áradat.

A baj csak az, hogy sok „játszótársunk" megelégedett a mellékelt űrlap kitöltésével, és vagy nem olvasta végig a felhívást, vagy végzetesen félreértette azt! Sokan egyszerű megrendelést küldtek, ők nyilván egy nagy áruházzal tévesztik össze szerkesztőségünket. Továbbá nem tudjuk elképzelni, hogy alaposabb megfontolás után csakugyan egy magnószalag, egy farmer, netán csokoládé lenne vágyaik netovábbja. Vagy valóban nem tudnak élni a mesebeli és igazán nagy vágyakat tükröző három kívánság lehetőségével?...

A legtöbben persze jól megértettek bennünket. Egy kislánynak mindhárom kívánsága „csak" ez volt: „Apu éljen ismét velünk..." Vagy figyeljük csak, mit ír Szűcs Éva Nagyberényből: „Azt szeretném, hogy minden gyerek békében éljen. Hogy ne fájduljon meg a szívem, amikor a Tv-híradót nézem..."

Nos, valahogy így gondoltuk.

Támad a tél

ÖNZETLENÜL

Nyári UB–12–L című pályázatunk jutalmazásához 2000 forint értékű könyvutalványt kaptunk a Kőbányai Sörgyár szállítási osztályának Kőrösi Csoma Sándor szocialista brigádjától. Megkérdeztük, miért éppen a Pajtásnak adták ezt az ajándékot, mire kicsit tréfásan, de egyöntetűen azt válaszolták: „A brigádtagok gyerekei lassan úttörőkorba lépnek, igyekszünk jóban lenni a Pajtással."

Egyébként sok közös programot szerveznek, mindenben segítik egymást. Barátok. Az úttörőkkel nem most kezdődött a kapcsolatuk; a Harmat utcai iskola csapatát patronálják.

A brigád két éve alakult, egy éve viselik a megtisztelő „szocialista" címet. A KISZ KB-tól dicsérő oklevelet, az Országos Béketanácstól – a békemozgalomban végzett munkájukért dicséretet kaptak. Ők nyerték a „60 éves a szovjet film" pályázat első díját. A brigád tagja a Magyar Tudományos Akadémia mellett működő Kőrösi Csoma társaságnak, évente kétezer forinttal segítik a társaság tevékenységét. Két-háromezer óra társadalmi munkát vállalnak évről évre, és az így összegyűjtött pénzt szellemi vetélkedők, kiállítások díjazására fordítják.

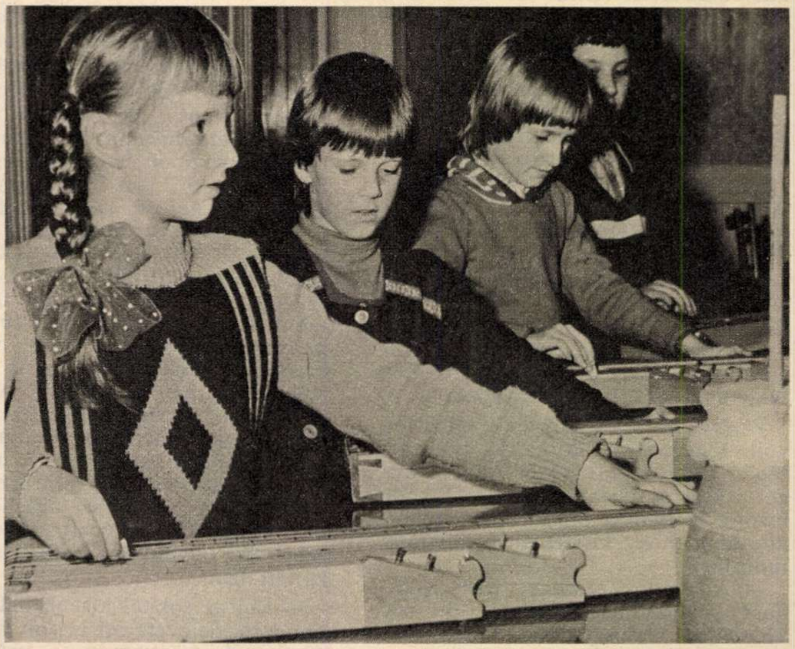

NÁDIHEGEDŰVEL CIRIPEL A „TÜCSÖK"

Öt évvel ezelőtt, a debreceni Lőwy Sándor Úttörőházban népzenei szakkör alakult. A citera, a köcsögduda, a furulya, a hegedű, a nádihegedű után újabb és újabb hangszereket szólaltattak meg a gyerekek. A zenekar a „Tücsök" együttes nevet vette fel. Megismerték muzsikájukat a városban, a megyében, a rádióban, a televízióban, a külföldi fesztiválokon.

Az úttörőház vezetői a „Tücsök" sikerét látva elhatározták, hogy népzenei iskolát indítanak. Hetente két alkalommal, egyszerre öt teremben folyik a hangszeres tanítás.

Csaknem negyven gyerek ismerkedik a dudával, tekerővel, citerával, hegedűvel. Akinek nem jutott még hangszer, az nádat faraghat, levélsípot készíthet, vagy a két alumínium kanál ritmikus összeverését próbálhatja.

L. J.

BAKCSÓÉK

Huszonkét évi szünet után nyílt meg ismét a Fővárosi Állat- és Növénykert madártelelője. Az 1893-ban alapított Madártani Intézet a második világháborúban szinte teljesen megsemmisült. A tűz martalékává vált az értékes, 60 ezer kötetes könyvállomány, a nyolcezer madárpreparátum, a tojás-, és fészekgyűjtemény is. Az elpusztult madárgyűjtemény pótlása a felszabadulás után kezdődött, de még a mai napig sem fejeződött be. A jelenleg kiállított gyűjteményben 292 faj látható, amely 85 százaléka a hazánk területén előforduló madaraknak.

A kiállítás érdekessége, hogy az egyes fajok (például a rózsás famingó, nagykócsag, bakcsó szürke gém) mind a preparált madarak között, mind pedig az élő gyűjteményben megtalálhatók, így egymás mellett tanulmányozhatók.

A bemutatott madárfajok hazánk minden jellegzetes táját képviselik, a szikes területekről az erdős vidékeken át a mocsaras, nádas élőhelyekig. A nemzetközi gyermekév alkalmából megnyílt kiállítás nagy segítséget nyújt hazánk madárvilágának megismeréséhez.

HATÁRIDŐRE

A Borsod Megyei Állami Építőipari Vállalat több mint 300 szocialista brigádja felhívással fordult az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium felügyelete alá tartozó építőipari vállalatok kollektíváihoz, hogy idén, a nemzetközi gyermekév alkalmából jó minőségben készítsék el és adják át az iskolákat, óvodákat és bölcsődéket.

*

A szerk megjegyzése:
Köszönjük a felhívást, amelyhez — feltételezzük — több száz szocialista brigád csatlakozik. De reméljük, hogy nemcsak 1979-ben készülnek el határidőre, jó minőségben az iskolák, óvodák és bölcsődék — hanem a nemzetközi gyermekév után is...

MÉRICSKÉLÉS

Bogdán István kutató több éves munkájának eredményeként megállapította, hogy az elmúlt fél évezred alatt 15 hossz- és 33 földmértékünk volt. Mértékeink sokáig nem voltak egységesek, még az is előfordult, hogy magának a királynak is a saját keze, lába volt az irányadó mérce.

Nem lehetett könnyű dolguk a kereskedőknek sem, hiszen a vásárló joggal reklamálhatott, ha keze-lába nagyobb volt, mint az árusé; vagyis a vevő mértékével nagyobb volt a hüvelyk, az arasz, a tenyér, az öl vagy éppen hosszabb a lépés.

DÖNTÖTT A SZAVAZÁS

A szlovákiai Dolny Peterben élő Gizella Rumiová iskolája úttörőtanácsának titkára. A csapat érdekes és jó munkájáról tudomást szereztek a Komarno megyei vezetők is. Az év végi kitüntetések, jutalmak elosztásakor 13 Giziéknek is jutott. Összeült a tanács.

– Örültünk is, meg gondban is voltunk – mondta Gizi –, ki érdemli meg legjobban a kitüntetéseket. Azután eszembe jutott valami. Csoportosítsunk! Vegyük először azokat, akik örömöt, vidámságot szereztek az őrsnek, rajnak. Azután a jó krónikásokat! Miért? Mert a krónikát nagyon nehéz jól vezetni. Az iskoláért, a társadalomért végzett apróbb-nagyobb munka természetesen mind beszámított. Ennyi volt az egész. Mindenki igazságosnak találta a döntést és ennek mi örültünk a legjobban.

EDZÉS OTTHON

Sok panaszt hallani manapság a gyerekektől, hogy kevés a hely a sportolásra, a testedzésre. Az igazsághoz tartozik, hogy főleg azok érvelnek így, akik mi tagadás, kicsit tunyák, s inkább kifogásokat keresnek, mint sportolási lehetőségeket. Lám, képünk tanúsága szerint, még egy olyan felszerelés-, sportszerigényes sportág otthoni gyakorlása is lehetséges mint az ökölvívás, csak egy kis akarat és lelemény szükséges hozzá.

17.

Gerő János:

EGY NYOMOZÁS TÖRTÉNETE

A régészek honfoglalás kori település maradványaira bukkantak a kis falu határában. Még az ősz beállta előtt szeretnék feltárni a múlt nagy kincsét, de nem kapnak segédmunkást az ásatáshoz. Bihari Gyula régész professzor elfogadja a gyerekek segítségét, akik nagyon boldogok, hiszen az ásatás izgalmas kalandot ígér. Pedig még nem is sejtik, hogy egy ember a faluból, velük egy időben, egyéni akcióba kezd, barbár módon túrja szét a lelőhelyet, és eltulajdonítja az ott talált kincset.

Nem sokáig maradnak nála az aranytárgyak, a tolvajtól is ellopják. Csikesz Zsolt megdöbbenten veszi tudomásul, hogy az unokabátyja, Béla lopakodott be Peszéri lakásába. Zsolt szól az édesapjának, aztán a rendőrségnek, sőt, Zsolt a barátaival együtt „Columbo-szerepet" vállal.

És a tolvajt elfogják.

Kora délután Tamáséknál ült az egész kupaktanács. Azért gyűltek össze náluk, mert telefonjuk csak nekik volt. Gyöngyvér szerint a professzor úr már tegnap este hazaérkezett külföldi útjáról, őt akarták felhívni. A gyakornoknőre hárult ez a megtisztelő feladat, aki a gyerekzsivaj közepette kérte Bihari Gyula számát. Ment még egy hívás — Tamás édesanyjának engedélyével —, ez Gizinek szólt. És, mert a kisváros sokkal közelebb volt, mint Budapest, először Giziék lakása jelentkezett.

Bálint állt legközelebb a készülékhez. ő kapta fel a kagylót, abban a reménybe, hogy Gyula bácsi van a vonalban. De egy pillanat múlva már intett Zsoltnak:

— Gyere, beszélj vele...

Közben persze már sorolta a legfontosabbakat:

— Bálint vagyok! Mi hívtunk. Jön azonnal Zsolt is. Képzeld, megvan, amit Peszéri meg Béla ellopott. Várjál, adom Zsoltot!

Gizi, meg sem várva, amíg a fiú hangját hallja, már hadarta:

— Kösz. hogy hívtál! Számítottam rá. Hallod? Na jó! Neked nem történt semmi bajod. ugye?

— Mi történt volna?

— Nagyon féltettelek.

Kevés szünet következett, majd Zsolt szólt:

— Itt ülünk együtt, Tamáséknál. Gyöngyös is itt van. Várjál, hívom. Mi van?... Mondd hangosabban, a ricsajtól semmit nem értek.

Gizi valósággal üvöltött:

— Várjál. itt van apukám. Meglátogatott bennünket. Megkérem, vigyen ki hozzátok a kocsijával...

Gizi bizonyára az apjával tárgyalt, mert most semmit sem lehetett érteni. majd kis idő múlva újra harsogott a telefon:

— Azt ígéri, harminc perc múlva ott leszünk. Ne menjetek el!

Zsolt csodálkozva kérdezte:

— Hová mennénk? Most várjuk még Gyula bácsit.

Gizi kiáltotta:

— Ő is jön a vonattal?

— Nem! A telefonjelentkezését várjuk.

— Az más. Sietünk!...

Alig tette le a kagylót, újra szaggatottan, élesen csengett a készülék. Most Tamás volt a legéberebb. Felkapta a kagylót, harsogott:

— Gyula bácsi? Itt Székely Tamás a telepről. Igen. Az ásatásról. Adom Gyöngyvért, fontosat akar közölni.

Gyöngyös, mondhatni szemérmesen, egész halkan kezdte:

— Professzor úr! Sikerült az útja, egészséges?... Fáradt? Az természetes. Nem a kortól van, ne panaszkodjon, ilyen hosszú úttól fiatalabb is elfáradt volna... Én hiányoztam? Komolyan beszél?... Igen, tudom, nem szokott ilyesmivel tréfálni. Maga is hiányzott nekem... Vegye annak, vallomásnak... Mi-

---

PÁLYÁZAT!

JELENTKEZÉS ZENÉSZ TISZTHELYETTESKÉPZŐ SZAKKÖZÉPISKOLÁBA

A Honvédelmi Minisztérium jelentkezésre hívja fel az általános, különösen a zenei általános iskolák 8. osztályos fiútanulóit, hogy válasszák a katonai életpályát, a zenész tiszthelyettesi hivatást.

Az iskola Budapesten, a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola szervezetében működik. A zenei és közismereti oktatást a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola kihelyezett tagozata végzi. A fiatalok az iskola elvégzése után tiszthelyettesi rendfokozattal, középiskolai végzettséggel (érettségivel) a Magyar Néphadsereg fúvószenekaraiba kerülnek.

Az iskolán eltöltött idő alatt a tanulók teljes és ingyenes ellátást (kollégiumi elhelyezés, étkezés, ruházat, tanszer, hangszer, kulturális és sporteszközök), továbbá a tanulmányi eredménytől függően teljesítmény-pótlékot és zsebpénzt kapnak.

A jelentkezés feltételei: magyar állampolgárság, egészségi és fizikai alkalmasság, középiskolai tanulmányokra és zenei oktatásra való rátermettség, a szerződésben rögzített feltételek vállalása. A jelentkezés feltételeinek megfelelt pályázók „Jelentkezési lap"-ot töltenek ki, amelyet hadkiegészítési és területvédelmi (Budapesten a Fővárosi Hadkiegészítő) parancsnokságtól, illetve a szakközépiskola igazgatójától szerezhetnek be. **A jelentkezési okmányok beküldési határideje évenként március 10.**

A jelentkezés nem zárja ki más közép- vagy szakmunkásképző iskolába történő egyidejű jelentkezés

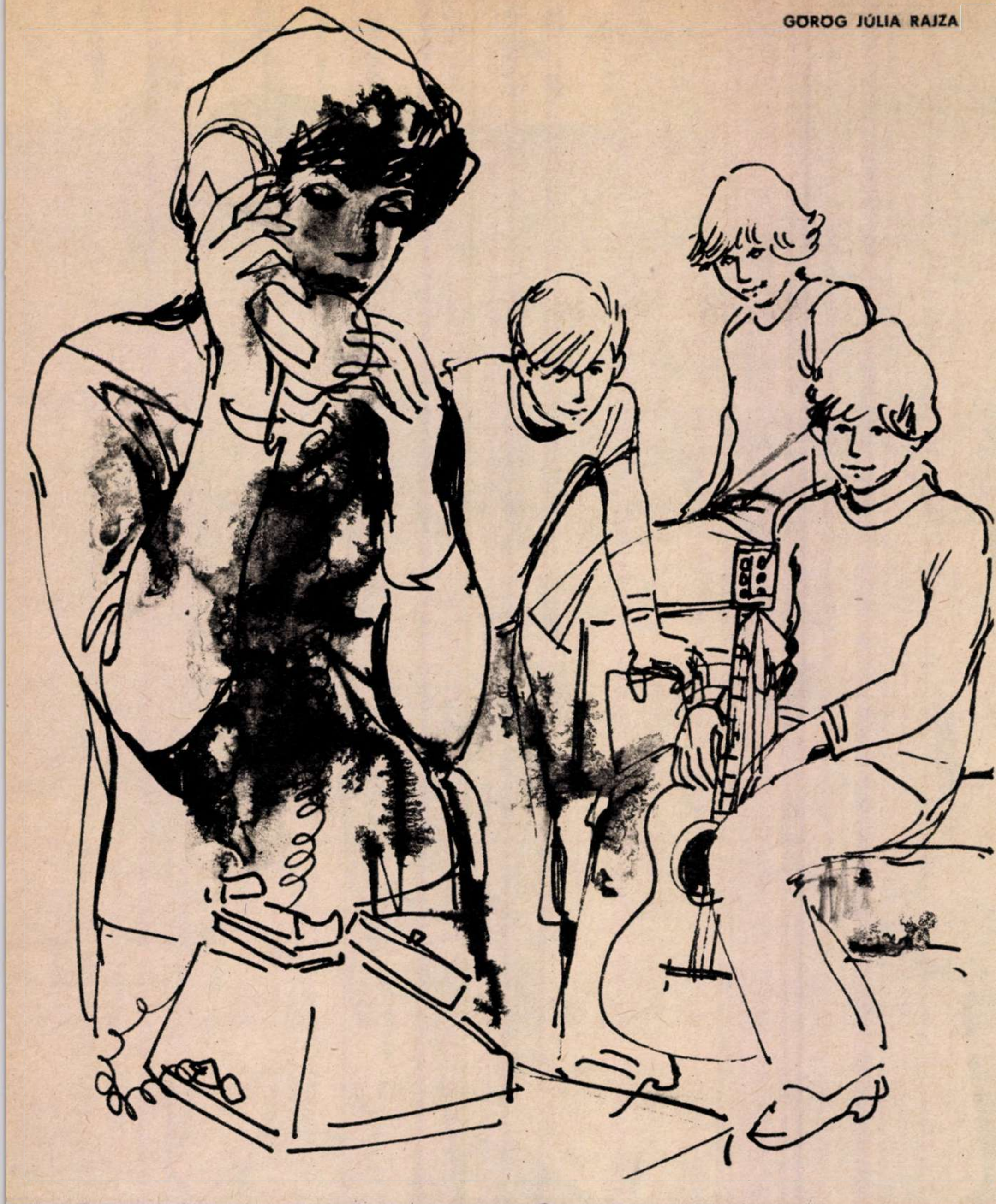

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

ért vagyok itt? Nagy dolgok történtek. Röviden sorolom, Pesten majd bővebben. Peszéri bácsi a fejedelmi sírból aranytárgyakat lopott. Amit hiányoltunk. Ezt tőle ellopta Csikesz Béla, és a fővárosban akarta értékesíteni. Zsolt jött rá. A gyerekek segítettek a nyomozóknak... Nem tudom milyen szép, még nem láttuk... Honnan vettem? A nyomozók már érte mentek. A Keleti pályaudvar értékmegőrzőjében helyezte el. Igen Egy külföldi néhány nap múlva fizetett volna érte... Zsolték? Nagyszerűen! Őrzik az ásatást, Kormossal együtt. Ez is nekik köszönhető... Csókoljam őket sorra maga helyett? Szívesen... Mit?... Én majd Pesten kapom meg. Holnap ott vagyok. A reggeli vonattal megyek.

Letette a kagylót, mosolygott. Olyan szép volt most, hogy Bálint felkiáltott:

— Gyöngyös, gyönyörű vagy! Mit üzent Gyula bácsi?

A gyakornoknő kacagott a boldogságtól:

— Utasítása szerint egy-egy puszit kaptok tőlem. Helyette.

— Enyém az elsőbbség! — kiáltotta Bálint, és máris Gyöngyvér előtt termett.

Tamás meg előkapta a gitárját, mert ő így tudta érzelmeit elmondani a legjobban. Zúgtak a húrok, s nevettek mindnyájan a nagy felbolydulásban. És eszükbe sem jutott, milyen messze van még az 1978-as év szünideje...

(Vége)

---

lehetőségét. A jelentkező fiatalok felvételi vizsgán vesznek részt, amelynek időpontjáról az iskola igazgatósága küld értesítést. A felvételi vizsga elméleti és zenei anyaga megegyezik a polgári zeneművészeti szakközépiskola követelményeivel.

A döntésről a pályázók írásos tájékoztatást kapnak.

Cím: Magyar Néphadsereg, Központi Zenész Tiszthelyettesképző Szakiskola, Pf. 12/S. IX., Üllői út 133.

HONVÉDELMI MINISZTÉRIUM

FELÖLTÖZ

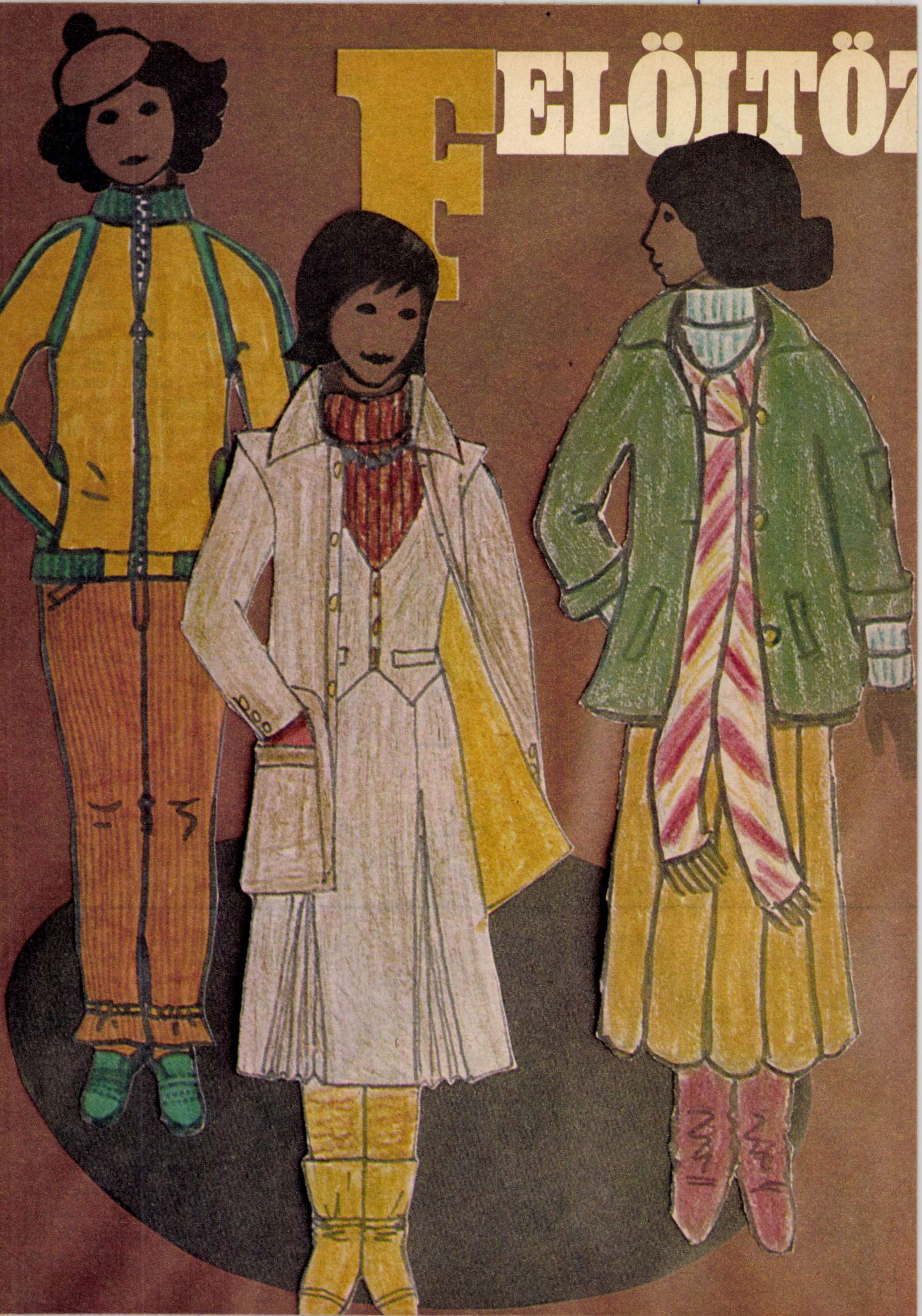

TETTED

Rengeteg rajzot küldtetek az ország minden tájáról, de még a határon túlról is. Lengyelországból, Szovjetunióból és Csehszlovákiából is érkeztek pályaművek. Javarészt lányok, de meglepetésünkre és örömünkre néhány fiú is részt vett a „lányos" pályázaton, amelyet az 1978. szeptember 21.-i számunkban hirdettünk meg.

Sokan félreértették a pályázati kiírást. Volt, aki a lapban közölt öltöztető-baba ruháiból választott ki egyet, és küldte el, talán azt jelezve, hogy ez az egy tetszik neki. Volt, aki mind az öt ruhát felnagyította, hogy a babára adható legyen.

Természetesen azok sem nyerhettek, akik a kiírástól eltérően a babánál kisebb vagy nagyobb öltözékeket rajzoltak, hiszen a babán szándékozunk divatbemutatót rendezni!

Műveitek elbírálásánál a legfontosabb szempont, ami a kiírásban is szerepelt: olyan ruhatervek, „Amit magad is felvennél", tehát, amit 14–15 éves korig hordanak a lányok.

Sok pályázó „tündérvilágban" él, és arany, ezüst, fátyol és toll, meg szőrmecsodákat tervezett, ami inkább operettszínpadra illett volna, mint egy 14 éves lány buliruhájának.

Sokan 30 éves dámának képzelték magukat, olyan komoly, „öreges" ruhatárat állítottak össze.

A pályázat egyben tervezési feladat is volt, ötleteket kértünk, fantáziát kívántunk megmozgatni!

Nagyon szépek voltak a népművészet ihlette nyári és alkalmi ruhák, ezeket külön értékesnek tartottuk.

Azt is értékeltük, ha valamelyik tizenéves a divat stílusjegyeit felismerve, jól alkalmazta azokat, s nem utolsó sorban még a rajzkészséget is figyeltük. Tehát a zsüri-bizottság ilyen szempontok szerint nézte át a hatezer pályaművet. Az előzsürizéshez segítségül hívtuk a Május 1. Ruhagyár KISZ-szervezetének VI-os alapszervéből Frankó Mariann és Varsányi Antal modellszerkesztőket.

DUNAI ANNA
ruhatervező
iparművész

Eredményhirdetés

A HÁROM ELSŐ DÍJ – játékvarrógéptulajdonosok:

Kovács Katalin, Budapest XIII; Navratil Zsuzsa, Pécs; Fónagy Diána, Ózd.

A HÁROM MÁSODIK DÍJ – tollaslabda-készletek tulajdonosai:

Gönczy Ágnes, Debrecen; Gubicza Ildikó, Székesfehérvár; György Eszter, Budapest, II.

HARMADIK DÍJKÉNT 20 db Pajtástrikót osztunk ki a következő pályázók között: Boda Zsuzsa, Székesfehérvár; Gyalus Mónika, Baracs; Jánoska Judit, Gyöngyös; Jug Piroska, Keresztény Zsuzsa, Budapest; Kiss Szilárd, Gyöngyös; Kovács Csilla, Polgár, Kronome Éva, Budapest; Krucler Ágnes, Lenti; Magyar Judit, Salgótarján; Major Erika, Vág; Mészáros Judit, Bicske; Mihalkó Katalin, Budapest; Póczi Erika, Budapest; Sasvári Mónika, Dorog; Sági Katalin, Zalaezerszeg; Sohojda Adrienne, Ököritófülpös; Straub Irén, Városlőd; Szőgyényi Tünde, Mándok; Sztana Éva, Lajosmizse.

KÜLÖNDÍJKÉNT kendőt adunk egy-egy érdekesebb ötletért a következő öt pályázónak: Hermann Adél, Budapest – textil felragasztása jól sikerült, megtalálta a textil és a fazon közötti összhangot.

Bundics Éva, Sárbogárd – a papír mintája és a ruha formája igen jól harmonizál. A terv fiatalos és divatos.

Pető Yvette, Kazincbarcika – a terven jól érvényesül textiltervezői készsége, különösen a lila mintás nyári ruhánál.

Lőrincz Gyöngyi, Nádasa – jó ötlet, hogy szoknya, mellény, nadrág és blúz terveid egymással többféle variációban is hordhatók.

Gedei Ágnes, Kóka – a népi hímzések és formák feldolgozása mindig jó eredményeket hoztak. Különösen jól sikerült a székely ruhákra emlékeztető pirosmintás szövetruha, fekete bársony mellénnyel és szalag díszítéssel.

A 16–17. oldalon közlünk még egy pár ruhát a 6000-ből

RENDEZZÜNK

FILMET!

TURAI ÚTTÖRŐ FILMES TALÁLKOZÓ
* 1979 *

A címben megfogalmazott felszólítás egyben felhívás is, hogy nevezzetek be az 1979 júliusában megrendezendő amatőr filmfesztiválra, amely szerves része az úttörőszövetség „Barátunk a film" akciójának.

A filmfesztivál gazdája a turai Szaltuszenko filmklub.

— Benevezhetnek iskolai és úttörőházi szakkörök, de szívesen fogadnak olyan filmet is, amelyet egy gyerek, esetleg baráti közösség készített.

— A benevezéshez mellékelni kell a bemutatásra szánt film forgatókönyvét és a történet rövid leírását (szinopszisát), valamint a szemlén résztvevők névsorát.

— A film nem lehet hosszabb 15 percesnél. Mérete (szuper és normál) 8 mm.

— Bármilyen műfajt elfogad a szervező bizottság.

— Lehet a film hangosított is, néma is.

— Diafilmet is lehet vinni a fesztiválra, de a sorozat nem lehet több 15—20 diánál.

— A benevezést a következő címre küldjétek: Úttörő „Szaltuszenko Filmklub", Takács Pál, Tura — 2194.

— A benevezés határideje: 1979. február 20.

A filmszemle résztvevői a turai általános iskolában kialakított szálláson és kempingben kapnak helyet, az iskola napközijében étkezhetnek. Részvételi díj személyenként 100,— Ft, mely összeget a benevezéssel együtt kell elküldeni a fenti címre. (Az utazási költséget a résztvevők fedezik.) Egy-egy filmet 1 felnőtt és 2 gyerek hozzon a szemlére.

Konflissal az előadásra

SZAKÁCSI SÁNDOR

Nagyon szeretek sétálni, van mikor a filmgyárból beballagok a November 7. térre. Ez körülbelül 6–7 kilométer. Közben figyelem az arcokat. Típusokat tanulmányozok. Külsőleg is ismerkedem az emberekkel. Minél több szituációba szeretek belekerülni, rengeteg élményre van szükségem. Megmondom, miért.

A Nyár című darabot próbáltuk. A darab álomvilágban játszódik; nem felnőtt, inkább gyermeki világban. Én a Macskaembert játszottam. Nehéz próbák voltak. Ekkortájban mentem az utcán, s észrevettem egy „hangulatot." Gyerekek játszottak. Megálltam gyönyörködni és megállt az idő is számomra. El is késtem. De nem bántam, mert játékuk élményt jelentett és rögtön világos lett a darab. Úgy érzem, jobban játszottam a továbbiakban.

A komoly feladatok a hétköznapjaimban is szerepet kapnak. Az utcán, mindenütt visszajönnek a mondatok. El-eljátszok egy szerepbeli pillanatot. Megállok egy kirakat előtt, színész módra előveszek egy cigit (nem úgy, ahogy máskor csinálnám), körülnézek, s észreveszem, hogy valaki figyel (mintha valaki figyelne). Erre eldobom a cigit, a gyufát, s „gyanúsan" elsietek. Minél több szerepet játszhatok el életemben, annál több élmény rakódik le bennem.

Legutóbb például Szolnokon léptem fel a „Liliomfi" című darabban. A pályaudvaron ácsorogtam, nem volt már sok időm, hogy a színházba érjek. Akkor állt meg előttem Sanyi bácsi, az utolsó szolnoki konfliskocsi gazdája. Mondanom sem kell, hogy rögtön felvettem a szerepemet, és konflissal érkeztem az előadásra.

Kép és szöveg: Szalay Béla

KEDVES ISMERŐS

PAJTÁS

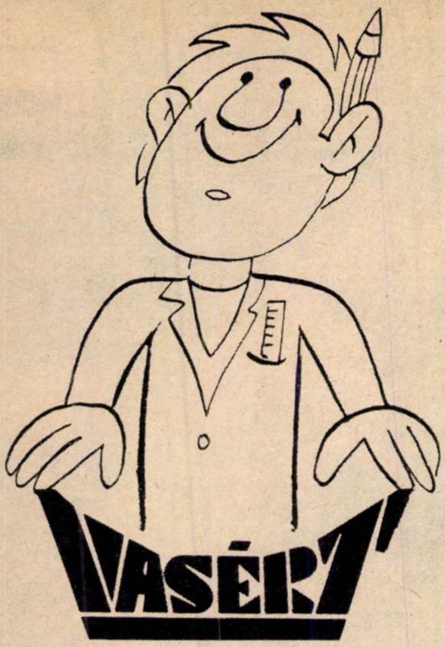

GYERTEK TI IS!

JELENTKEZZETEK VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 250,– Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A tanulók részére napi 1,– Ft térítés ellenében ebédet, valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket, évente egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást, s vidéki fiútanulók részére ingyenes tanulóotthoni ellátást adunk.

Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak.

JELENTKEZÉS:
a Vasért Vállalat
személyzeti osztályán
Budapest
VIII., Üllői út 32. I. 8.
Telefon: 138-882

A Soós István Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet budafoki borászati ágazata várja az általános iskola 8. osztályát végző fiúk és lányok jelentkezését

BORÁSZ

SZAKRA

Az iskolában 3 éves szakmunkásképzés és 4 éves szakközépiskolai képzés folyik. A szakközépiskola elvégzése után továbbtanulási lehetőség van szakirányú felsőoktatási intézményekben, vagy 2 év szakmai gyakorlattal technikusi minősítő vizsgát lehet tenni. Diákotthonunk van. Kérésre tájékoztatót küldünk!

SOÓS ISTVÁN
ÉLELMISZERIPARI SZAKKÖZÉPISKOLA
ÉS SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET
Igazgatósága
Budapest (Budafok), Kossuth Lajos u. 83.
– 1221
Telefon: 465-755

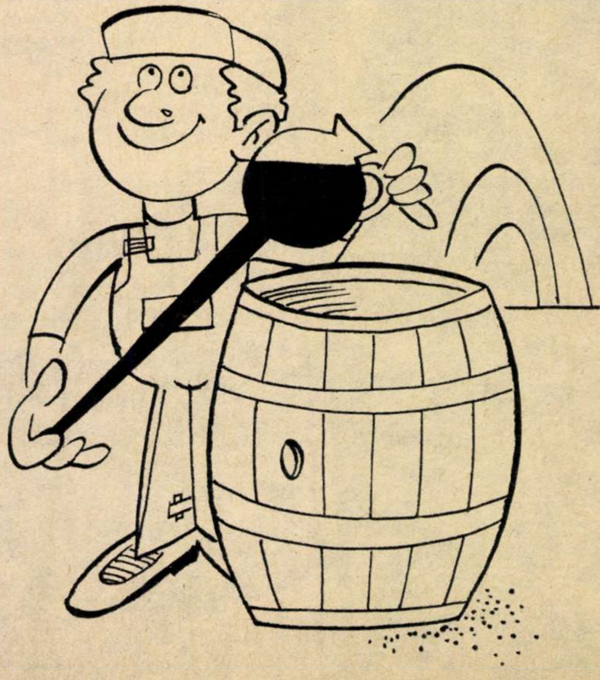

KATASZTRŐFA?

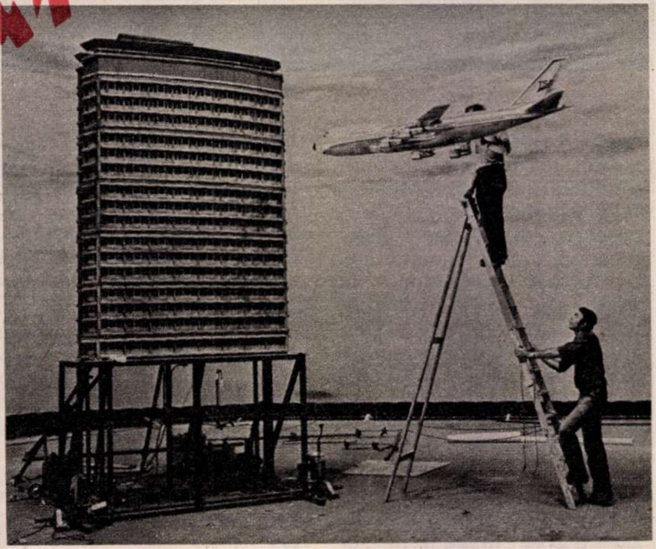

Egy Jumbo-jet repülőgép rohan teljes sebességgel a 16 emeletes ház felé. Hatalmas robbanás, tűz... A nagy mennyiségű kerozintól (üzemanyag), a környező házak is ledőlnek.

Összeszorítod a kezed az izgalomtól, pedig csak egy filmtrükköt láttál.

Olyan élethű az egész jelenet, hogy fölkelti kíváncsiságunkat, vajon hogyan készítik, forgatják az ilyen filmrészletet?

Először is a házakat, a repülőgépet kicsiben elkészítik, kivilágítják „valósághossá" teszik. Szakemberek számítják ki, hogy mekkora mennyiségű robbanóanyag szükséges a házak felrobbantásához. Méretezik a repülőgép orrába szerelt töltetet, időzítik, összehangolják az egész katasztrófa-jelenetet. Nagyon fontos a pontosság, hiszen a modellépítők munkáját teljesen tönkreteheti egy olyan robbantás, amikor a házból semmi sem marad.

A jelenetet több kamerával filmezik egyszerre, hogy biztos legyen a felvétel, hiszen így is csaknem 150 ezer forintba kerül csak a ház és a repülőgép építése.

A hangosítást, azaz a robbanás zaját később, a filmfelvétel elkészülte után fölerősítve adják hozzá a hangtechnikusok. Mikor mindez együtt van, műtermi beállításokkal, külső felvételek segítségével kapcsolódnak be a színészek. A többi munka már a vágóasztalon folytatódik. Itt alakul ki a „katasztrófa" végső képe, itt fejeződik be a filmkészítés folyamata.

A filmkészítők számára az jelent katasztrófát, ha nem sikerül a katasztrófa.

Forrai G. János

Egyszerűbb feladatot jelent egy lakótelep felrobbantásának a felvétele, hiszen itt nincs szükség mozgásra. A tűzszerészek és a modellépítők kapnak nagy szerepet az ilyen és hasonló jellegű filmtrükkök készítésekor

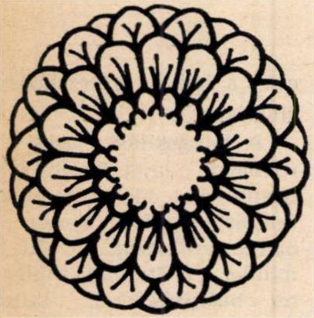

A Pasaréti úti iskolát rég kinőtték a gyerekek. Így hát vándorlunk, üres termet, nyugodt helyet keresünk. Az úttörőszobából a fizika tanterembe visz az út, azután egy másik osztályba, s míg lépcsőfokról lépcsőfokra haladunk, beszélgetünk.

Mindenki itt van, csak Szijártó Szilvi hiányzik. Pedig ha valaki, hát ő igazán beszélhetne arról a ma már „történelminek” számító napról, amikor a hetedik c-sek (bocsánat! a Pingvinek) először ültek a rádió elé, hogy meghallgassanak egy rádiójátékot…

Hálásak lehetünk Szilvinek — meséli Pesovár Zsófi. — Ő fedezte fel a Százszorszép Színház felhívását, s ő mondta nekünk: ha valamit közösen akarunk csinálni, akkor most itt az alkalom!

Bérlet a színházba

Mindez két éve történt. Azóta a Pingvinek „bérletet váltottak” a Százszorszép Színházba, meghallgatják a rádióban a hangjátékokat, és válaszolnak a feladatlapon szereplő kérdésekre. Év végén pedig megírják a véleményüket és javaslatot tesznek, ki kapja az úttörő-nívódíjat.

A kérdést — hogyan végzik önként vállalt munkájukat? — kár volt feltenni… Egy pillanat alatt felforrósodik a levegő, egymás szavába vágnak, sőt! egyesek még a padot is csapkodják. (Valaki megjegyzi mellettem: a kritikus legyen higgadt, szigorú és elfogulatlan.)

Elfogulatlansággal, szigorúsággal nincs baj. Talán még az indulatokkal sem, hiszen, ha valaki hittel, ilyen erővel védi igazát — s ilyen okos érvekkel támadja a másikét — abból nagy baj nem lehet!

Kovács Jutka — kihasználva, hogy a többiek levegő után kapkodnak — elmeséli:

— Nálunk mindig ilyen a hangulat! Adás előtt azért, mert arról vitatkozunk, mit várunk, utána pedig azért, mert jót, vagy kevésbé jót hallottunk…

— Ha én írom a kritikát, azt figyelem, milyen a történet és a cselekmény — jelenti ki határozottan Völgyesi Erika. — *Ha már olvastam a könyvet, arra is kíváncsi vagyok: mit és miért változtatott a rendező, mit emelt ki azért, hogy könnyebben megértsék a hallgatók?*

— A rádiózás a hangra épül — vág közbe Simay Ingrid. — *Nem látom, legfeljebb elképzelem az arcokat. Ettől válik hitelessé a történet, ettől hiszem el, vagy kételkedem benne…*

— Igazad van! — bólint Balázs Jutka. — *Hogy elhiggyem, valóban egy kisfiúról hallok egy történetet, abban nagy szerepe van a színész hangjának is.*

Nívódíjas Kis herceg

S hogy ne maradjon csak az általánosságokban, Jutka így folytatja:

— Itt volt például a Légy jó mindhalálig… Nekem nem tetszett Nyilas Misi hangja. És nem is hittem el, hogy valóban róla van szó…

— Szimpatikus, nem szimpatikus, ez a kérdés — mondja Pesovár Zsófi. — *Az igaz, hogy sokat számít, kinek milyen a hangja, de a rendező is hibás, ha olyan színészt választ, akiről te sem hiszed el, hogy ő Móricz Zsigmond hőse.*

Szalkai Laci számára ünnep egy-egy adás. Előre felkészül — nemcsak ő, hanem az egész család —, s úgy ül a rádió mellé, hogy minden idegszálával követni tudja a cselekményt.

— Ha ismerem a darabot — mondja —, *arra figyelek, hogyan valósították meg, s egy-egy részt hogyan hallok vissza?*

Balázs Jutka tavalyi példát említ: az úttörő-nívódíjat a Kis herceg előadásának adományozták. Az ideiről még nem döntöttek…

Abban valamennyien egyetértenek, hogy felelősségteljes munka a kritikusé. Hiszen az írónak, a rendezőnek, és a színésznek sem mindegy, hogyan fogadják a munkáját.

Rádióhallgatás közben alakulnak, formálódnak gondolataik. Véleményük megalapozottabb, kiforrottabb lesz. Másképp nézik a világot, s ahogy mondataikat egymásba fűzik, abból az is kiderül: önállóbban, komolyabban vélekednek irodalomról, filmről, színházról.

Nem leszek jósnő!

Ahogy múlik az idő, gyűlnek a javaslatok. A lányok kalandregényeket szeretnének hallani, hiányolják, hogy a Winettou-t még nem dolgozták fel. S közben az is kiderül, hogy nemcsak kis kritikusokkal, hanem leendő színészekkel, rendezőkkel, sőt! írókkal beszélgetünk.

Pesovár Zsófi — jobb híján — babáinak rendez műsorokat. Jutka színésznő akar lenni, s hogy az első lépéseket sikerrel tette meg, arról a legutóbbi